

marex d.o.o. VSE ZA KROVSKA IN KLEPARSKA
Krovsko kleparski center Grosuplje, Gasilski
PE BREŽICE • PE SLOVENJ GRADEC
TEL. 01/788 83 50 E-mail: info@marex.si
FAXS 01/788 83 58 http://www.marex.si/

Grosuplje (centrala)
SP 908
GROSUPELJSKI ODM.
2000

352(497.4 Grosuplje)

COBISS 0

OLIMPIČ
Sport
GROSUPLJE
tel: (01) 787 23 36

A MORJE
KE BLAZINE
ENI OČALA
ALNE VRECE
KR. MAJICE
RTNI COPATI
PREMA KAPE
OLIMPIČ

GROSUPELJSKI

Iz KS Šmarje-Sap
Kje pa vas čevelj žuli?

IZ VSEBINE

Ob odprtju nove šole Brinje
Občinske nagrade in priznanja
Koga moti blagoslov nove šole Brinje?
Ni še znano, ali konzorcij lastnikov ali en sam investitor
Človek je na prvem mestu
20. letnica vrtca Kekec na Trubarjevi 15
5. rojstni dan oratorija v Žalni
Bogastvo zbornika treh občin
Grobišča in žrtve revolucije

O
D
M
E
V
I

4. tradicionalno praznovanje
krajevnega praznika v Škocjanu

Motvoz in platno d.d. Grosuplje
Znameniti pajek že osemdeset let plete in razpreda
svoje mreže

Sodobno
gasilsko
vozilo
s cisterno
za

80-letnico
PGD Žalna

Tek sreče po
grosupeljskih ulicah je
slevnostno odprla Brigita Bukovec

Glasilo
prebivalcev
občine
Grosuplje

Letnik XXXV
številka 7-8
julij-avgust
2000

Župnik dr. Franc Šuštar in kaplan Zdravko Žagar pri blagoslovu, foto Rozman

"Tik pred zdajci" župan Janez Lesjak in ravnateljica Irena Kogovšek pri rezanju traku.

Šolski otroški zborček – zborovodja Helena Zakrajšek

"Za dežjem vedno posije sonce - od slabih do sodobnih šolskih prostorov" – priložnostna plesna koreografija, foto Rozman

Predstavniki učencev, učiteljev in sveta staršev z dobrimi željami novi šoli na pot.

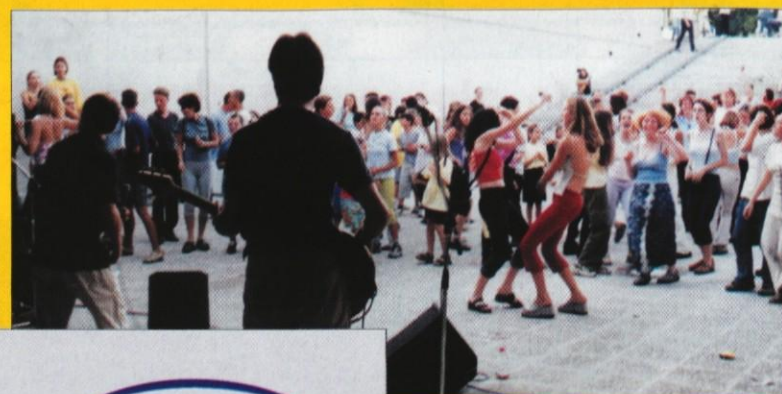
Folkloristi iz Rače – "maškare", foto Rozman

Med povabljenimi gosti so se slovesnosti udeležili tudi Janez Janša (podpredsednik Vlade Republike Slovenije in obrambni minister), Angelca Likovič (državna sekretarka za šolsko in predšolsko vzgojo) in nekdanja ministra za šolstvo, dr. Slavko Gaber in dr. Pavle Zgaga.

Toliko ljudi se v občini Grosuplje do zdaj ni velikokrat zbralo.

KOZMETIČNI SALON S. Glavan

Brinje I/47, 1290 Grosuplje
tel.: 061/ 7862-132

Cenjene stranke obveščamo, da smo odprli
KOZMETIČNI CENTER THALGO
kjer vam nudimo sodobno nego po evropskih standardih.

SPECIALNA NEGA OBRAZA

SPECIALNA NEGA TELES

ANTICELULITNI PROGRAMI

MASAŽE

Naša novost so skrajšani programi nege obraza 30 - 40 minut in tedenska nega: oblikovanje obrvi, depilacija, maska in zaščita kože.

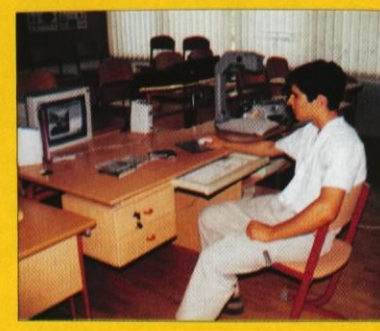
Brezplačno svetovanje za nego kože doma in prodaja negovalne kozmetike THALGO

Po končanem uradnem in kulturnem delu je za mlade zaigrala prava rock skupina.

Del razstave otrok s posebnimi potrebami.

Pogled na "zgodovinsko učilnico"

Ob odprtju nove šole

"Dve plati..."

Že sredi meseca maja se poleg intenzivnega dela na vrtovih, njivah in travnikih začnejo pripravljati ponavadi tudi različne prireditve in veselice, ki jih organizirajo med nami različna društva, klubi in druge organizacije. Zato so ti topli spomladanski dnevi, ki se ponavadi raztezajo čez vse poletje, še posebej polni pričakovanj, zanosu in živahnosti, ko se kar nekako stopimo z naravo in se najdejo vedno znova dobre priložnosti, da se srečamo, utrdimo stara znanstva in prijateljstva ter iščemo nova. Preletimo jih samo na hitro:

- Med najpomembnejšimi za občino Grosuplje je bilo vsekakor odprtje nove šole Brinje. Pripravljalcem proslave se je treba še posebej zahvaliti, saj je bilo tudi v to delo vloženo ogromno truda.

- Ob zaključku pouka so v marsikateri šoli pripravili srečanje med učenci, učitelji in straši in se povsod veselili ob uspehih svojih nadebudnežev.

- Že naslednji dan se je v novi dvorani odvrtel cel niz športnih predstavitev in tekmovanj.

- Zvečer je bila slavnostna seja občinskega sveta s podelitvijo nagrad in priznanj najzaslužnejšim, ki jih nekoliko podrobneje predstavljamo v tem časopisu.

- Turistično društvo Kopanj je organiziralo zdaj že tudi tradicionalno prireditev "Srečni smo, če smo doma".

- Pomembno srečanje je bilo prav tako v Račni za člane in simpatizerje strank SKD in SLS, ki je imela združitev kongres na občinski ravni.

- V Škocjanu so zdaj že četrty praznovali na posebno slovesen način svoj krajevni praznik.

- Številni pevci so se udeležili pevskega tabora v Šentvidu pri Stični.

- Grosupeljsko društvo invalidov je bilo gostitelj srečanja invalidov Dolenjske regije.

- Nekateri dokaj redno hodimo že 18 let na gledališke predstave na Muljavi.

- Mnogi privrženci rekreacije so se udeležili različnih kolesarskih, balinarskih in drugih športno-rekreativnih prireditev.

- Na Bogenšperku so člani AMK Grosuplje organizirali zahtevno avtomobilistično dirko.

- Na boštanjskem ribniku so ribiči imeli športno srečanje.

- Planinci, skavti, Groševci so hodili po Sloveniji in se napajali v njenih lepota.

- Prizadevni prireditelji tekmovanj, proslav in veselice so tudi naši neumorni gasilci, ki so dejavni po 18. družtvih v občini skozi vse leto - čez poletje pa še posebej.

- Precej učencev Glasbene šole Grosuplje je odšlo za nagrado nekaj dni na morje v Ankaran, ker so skozi vse

leto pridno vadili in nastopali z orkestrom, Big-bandom, solistično in različnimi komornimi skupinami. Poleg kopanja pa so zaigrali tudi hotelskim gostom in tako dober glas o Grosupljem ponesli širom po Sloveniji.

- Nekaj nas je bilo tudi iz Grosupljeja na žegnanju v cerkvi "nesrečnega imena", kjer je prijatelj in naš občan Srečko dirigiral mešanemu pevskemu zboru in Filharmonikom. Izredno tenkočutno in dinamično so izvedli Mozartovo Mašo, ki jo glasbeniki v žargonu imenujejo tudi Vrabčkova maša. Daritev sv. maše pa je vodil beograjski nadškof dr. Franc Perko.

- Čeprav je bilo morda letos nekoliko manj kresovanj kot lansko leto, je čarna moč kresnega večera, ko se "o kresi tudi dan obesi", še vedno enaka.

Verjetno pa kljub dolgi vrsti naštevanih nisem navedel vseh prireditev in srečanj v naši občini in bližnji okolici v zadnjem mesecu. Že vsa ta srečanja pričajo, da za temi prireditvami stojijo ljudje, ki so kljub neprijetnim časom večinoma to delo opravili ljubiteljsko, kar kaže kljub vsemu veliko pripravljenost (nekaterih) ljudi za napredek skupnosti.

Prisluhnimo pa še nekoliko "drugi plati zvona", ki odmeva po grosupeljskih logih.

- Najprej naj omenim iskanje zdrh peščice naslednikov pretekle miselnosti, ki se spotikajo ob blagoslov VEČNOMENSKEDVORANE. Večino medijskega prostora je bilo namenjenega predvsem tej zadevi, a skoraj nič novi, sodobni pridobitvi Grosupljeja. Če bi se je udeležila npr. "ekipa iz stare vlade", bi se verjetno o Grosupeljskih govorilo v samih superlativih.

- Naj omenim pripombe tudi tistih, ki se na javnih sestankih zgražajo, da imamo v Odmevih nekaj prostora namenjenega verskim temam, ničesar pa ne povedo o človekovem verskem in duhovno-kulturnem življenju in kako so ga odrivali in ga še vedno odrivajo.

- Nadalje naj spomnim na bombastično razpravo pred televizijsko kamero v občinskem svetu o "fašističnih vrtcih".

- Nekateri vedno znova pogrevajo desetletja zastarane lokalne afere v predvolilnem oziroma politično pomembnem in občutljivem času.

Že samo iz tega se zelo jasno vidi, kdo želi slabšati odnose in ribariti v kalnem. Poleg tega dodajam: Če je župan resno mislil na otvoritvi nove šole, da je grosupeljski prostor premajhen za delitve in prepire, potem nekaterih potez tudi on sam ne bi smel početi, razen če si misli: "Tako bo, kot bom jaz rekel in moji sotrudniki."

Večkrat sem tudi že dovolj

jasno povedal, da se v Grosupljem večinoma govori le o COCA-COLA-kulturi. Ko pa javno pokažem na možnost, ki bi jo veljalo izkoristiti, da bi zares lahko postopno prišli do nekaterih osnovnih rešitev in temeljev v kulturi in s tem tudi korak bližje samoobnavljajočemu razvoju, pa me župan "prosi" po elektronski pošti, da "vprašanja s področja kulture naslavljam direktno na Sklad za ljubiteljske kulturne dejavnosti, ge. Tatjani Lampret, KAJTI TA SKLAD ZA OBČINO PLANIRA IN IZVAJA VSE NALOGE S PODROČJA KULTURE". Spomnim naj ga, da sem bil zares eden od redkih svetnikov v prejšnji sestavi (če se ne motim, sva enako stališče zagovarjala z Ivom Ferbežarjem), ki je bil proti preselitvi sedeža Sklada v Ivančno Gorico.

Posledice je bilo za Grosuplje možno že takrat napovedati. Le-te so se še najbolj katastrofalno pokazale prav na praznovanjih občinskih in državnih praznikov v preteklem in tekočem letu v občini Grosuplje. Na tem mestu pravzaprav skoraj nima smisla govoriti o stroških najema vrhunskega zbora ob nedavni slavnostni seji občinskega sveta za dokaj majhen obisk. Trdim pa, da imamo vsaj ducat dovolj dobrih pevskih zborov v Grosupljem, ki bi lahko nastopili pred domačim občinstvom. Kam nas vodi tak odnos in način dela v kulturi, je dovolj jasno.

Če se Grosupeljsani sami ne bomo zavzeli bolj za soljudi, svojo kulturo in dediščino, prostor in ekologijo (še posebej pa za dva najlepša naravna bisera naših krajev - Županova jama in Radensko polje), bomo v nekaj letih popolnoma izgubili nit z lastno identiteto. Podobno ugotavlja tudi novi minister za kulturo, g. Rudi Šeligo, ki je nedavno tega izjavil, da se je Slovenija zadnjih deset let obnašala kot da hoče ostati dežela in provinca in da duha državnosti, ki bi vibriral v Evropo in Svet, ni čutili.

Zato je ob nekaterih dogajanjih treba prisluhniti tudi z druge strani. Prepričan pa sem, da se med počitnicami ne bo nihče posebej trudil izboljšati sedanje stanje. Vsekakor pa pričakujem nov val v jesenskem predvolilnem času. Do takrat naj bodo te besede samo vzpodbuda k uresničitvi gesla "Za prijazno Grosuplje", saj bo "po toči zvoniti prepozno."

Jože Miklič

Zavod za prostorsko, komunalno in stanovanjsko urejanje Grosuplje, d.o.o.

POSREDUJEMO PRI PROMETU Z NEPREMIČNINAMI

- ZAGOTAVLJANJE VARNEGA NAKUPA, PRODAJE IN ODDAJE NEPREMIČNIN
- CELOVITA PONUDBA NEPREMIČNIN ZA NAKUP, PRODAJO IN NAJEM
- SKLEPANJE KUPOPRODAJNIH POGODB IN ZEMLJIŠKOKNJIZNI PREPIS
- CENITEV NEPREMIČNIN

- POMOČ PRI PRIDOBIVANJU DOKUMENTACIJE ZA GRADBENO DOVOLJENJE
- PROJEKTIRAMO STANOVANJSKE, POSLOVNE IN GOSPODARSKE OBJEKTE

TELEFONI: 01/ 786-30-78,
786-05-42, 786-05-43,
GSM: 041/683-532.

Glasilo prebivalcev občine Grosuplje

Ustanovitelj časopisa:

Občinski svet občine Grosuplje

Odgovorni urednik:

Jože Miklič

tel. popoldne 786-07-22, 786-07-21

GSM 041-982-233

e-mail: jozem@siol.net

Uredniški odbor:

Jakob Müller, Barbara Pance,

mag. Tatjana Skubic,

mag. Breda Škrjanec,

Vera Šparovec, Matjaž Trontelj

Naslov uredništva:

Grosuplje, Kolodvorska 2

(tajništvo občine, tel. 786-12-11)

Lektoriranje:

Marija Samec

Oblikovanje in fotografije:

Jože Miklič

COBISS-ID:

61148160

ISSN

1580-0911

Računalniška priprava:

U&D Ulaga,

Grosuplje, Sp. Slivnica

Tisk:

GRAFIS

Grosuplje, Sp. Blato

Po potrdilu o vpisu v evidenco javnih glasil št. 5/4-03-754/95-42 z dne 8. maja 1995 je interni časopis "Grosupeljski odmevi" vpisan pri Uradu Vlade za informiranje pod zaporedno številko 1255. Na podlagi Zakona o davku na dodano vrednost (Ur. list RS št. 89/98) spada časopis med izdelke, za katere se obračunava davek na dodano vrednost po stopnji 8%. Glasilo izhaja enkrat mesečno v nakladi 4.850 izvodov in ga prejema vsa gospodinjstva v občini brezplačno.

Prispevke v letu 2000 je do nadaljnjega treba oddati do prvega ponedeljka v mesecu (za naslednjo številko do ponedeljka, 4. septembra 2000).

Nenaročenih besedil, fotografij in drugih gradiv za objavo ne vračamo. Nepodpisanih in oddanih prispevkov po datumu za oddajo ne objavljamo. Sporočila, ki se nanašajo na kritiko katerekoli pravne ali fizične osebe in posega v področje, kjer bi lahko prišlo do sporov po Zakonu o javnih glasilih, je treba oddati na papirju z lastnoročnim podpisom in polnim naslovom, za pravne osebe pa mora biti dodan še žig. V skladu s programsko zasnovo in uredniško politiko si pridržujemo pravico do krajšanja besedil.

Oglasno trženje:

Pravne osebe:

z naročilnico

Fizične osebe:

plačilo po predračunu

Cene oglasov so bile potrjene na občinskem svetu in objavljene v Grosupeljskih odmevih št. 11 / 1999. Stopnja davka na dodano vrednost od oglasov je 19%. Za oglase, predstavljene članke in zahvale je poleg polnega naslova potrebno navesti tudi davčno številko naročnika.

Druga plat - odgovor županu

Gospod župan Janez Lesjak mi kot poročevalcu s sej Občinskega sveta v junjski številki Grosupeljskih odmevov očita zapisovanje nepomembnosti, nepotrebne komentarje ter pristranskost. Hude obtožbe, in to kategorične, vendar brez dokazov. In vendar poznam ter cenim g. župana kot korektnega človeka.

O katerih nepomembnostih sem v občinskem glasilu od junija 1999 poročal? O plači župana, članov in članic občinskega sveta in o kronično pojavljajočih se podžupanah? O urejanju in zazidavi zemljišč, o njihovih prodajah in nakupih, o aferi na Cerkvenem hribu? O cenah komunalnega opremljanja: decembra lani 8.600 SIT/m², aprila letos 13.000 SIT/m², o visokih cenah toplovodnega ogrevanja? O Romih ter seji, zaprti za javnost? O azbestnocementnem vodovodu, ki da nikomur ne škodi?

Kljub temu dajem g. županu prav: ne pišem le o sklepih, temveč tudi o razpravah v Občinskem svetu, iz katerih izbiram izjave, ki se mi zdijo za javnost najpomembnejše. Izbor je sicer nujno osebno, vendar dobronameren. Zato sem prepričan, da me bo g. župan nehal brati "pomensko nasprotno".

J. Müller

23. junija 2000 se je končno uresničila dolgo pričakovana želja grosupeljskih učencev, staršev in učiteljev: s slavnostnim odprtjem nove šole in športne dvorane Brinje bodo končno vsi naši šolarji imeli pouk samo v dopoldanskem času.

Trudili smo se, da bi slovesnosti dali tisti pravi pomen, ki ji gre. Tega pa sami ne bi zmogli, zato se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste nam pri tem pomagali:

- Občini Grosuplje in županu za vsa prizadevanja in aktivnosti pri odprtju nove šole

- predstavnici Ministrstva za šolstvo in šport - državni sekretarki za šolsko in predšolsko vzgojo ge. Angelci Likovič za prijetne besede v govoru

- nekdanjima ministroma dr. Slavku Gabru in dr. Pavlu Zgagi za njuno prisotnost na slovesnosti

- vsem našim učencem, Glasbeni šoli Grosuplje in vsem njenim izvajalcem, otrokom VVZ Kekec, folkloristom iz Račne in njihovim mentorjem, ki so sodelovali v kulturnem programu

- g. župniku dr. Francu Šuštarju in g. kaplanu Zdravku Žagarju za lepo opravljen blagoslov

- staršem naših učencev za darovano pecivo

- vodstvu, učiteljem in učencem Srednje šole za gostinstvo in turizem iz Ljubljane pa za dobro voljo in strokovno postrežbo naših gostov.

Zahvaliti se moramo vsem sponzorjem, ki so prispevali svoje izdelke za pogostitev in sredstva za izdajo zbornika: Občini Grosuplje, Krajevni skupnosti Grosuplje Silvecu, d.o.o. Grosuplje, Mlekarni Celeia, Vele Domžale, Ljubljanskim mlekarnam, Žitu, DON DON, Kmetiji Erjavc, Cvetličarni Predalič, Mesarstvu Zupet, Pekarni Bistrica, KZ Radgonske Gorice, Fructalu, Tiskarni Čakš Tomaž, Pekarni Grosuplje, Pekarni Blatnik, D. Bulc & Company, Pekarni Pečjak, Pomurski založbi Murska Sobota.

Hvala Radiu Zeleni val in TV Grosuplje, ki sta poskrbela, da ste našo slovesnost lahko spremljali tudi tisti krajani, ki se nam iz kakršnegakoli vzroka niste mogli priključiti.

Iskreno smo hvaležni tudi delavcem Policije Grosuplje in ZŠAM, ki ste skrbeli za prometno varnost in urejanje prometa.

Hvala tudi vsem za iskreno izražene čestitke in darila.

Opravičili bomo zaupanje, ki nam je naloženo s to pridobitvijo: vzgoja za življenje, učenje in dobro počutje vaših in naših otrok bo naše vodilo pri vsakdanjem delu!

Delavci OŠ Brinje

z ravnateljico Ireno Kogovšek

Stanka Ahlin

Nagrada Občine Grosuplje z zlatim znakom

Stanka Ahlin se je rodila leta 1930 kot drugorojenka v trdni kmečki družini na Spodnji Slivnici, kjer je obiskovala tudi osnovno šolo. Učiteljica Nuša Jaklič jo je že takrat navdušila za slovenski jezik, poezijo in sodelovanje v amaterskem gledališču. S šestimi leti je dobila tudi prvo harmoniko, saj je pokazala veliko nadarjenost za glasbo.

Stanka je vse svoje življenje preživela na kmetiji. Trdo kmečko življenje pa je nikoli ni oviralo, temveč ji je bilo celo vzpodbuda za njeno aktivno vključevanje v družbeno in kulturno življenje. Že sedem let je članica in predsednica Društva podeželskih žena Sončnica, ki se s svojo aktivnostjo vključuje v vse pomembnejše prireditve v domačem kraju in izven meja naše občine.

Kljub veliki obremenitvi, pa si je Stanka Ahlin vedno našla tudi proste trenutke, v katerih je skušala vso svojo radost, veselje, hrepenenje, pa tudi bolečino in žalost zapisati v verze. Tako je skozi njeno življenje nastala vrsta pesmi, ki so sporočilo preproste kmečke žene in časa, v katerem se je in se še odvija njeno življenje. Te verze je objavila v knjigi z naslovom SONČNICA, ki je leta 1998 izšla v samozaložbi. V pripravi pa ima izdajo še ene zbirke pesmi, saj jo ustvarjalni duh nenehno spodbuja k ustvarjanju in zapisovanju vedno novih opazanj in spominov.

Naj ji bo občinska nagrada spodbuda, da bo to delo čim prej dokončala.

Vera Šparovec

Pesem iz zbirke Sončnica:

OD KOD PESMI

Kje si, pesmica, doma?
Tam, kjer hišica stoji,
na oknu begonja, vodenka,
nagelj rdeč cveti.

Kje si, pesmica, doma?
Tam, kjer hlev z živino stoji,
okrog njega sadovnjak,
kjer hruška, jablana cveti.

Kje si, pesmica, doma?
Tam, kjer pšenični klas zlati,
kjer mak bahavo jo krasi
in v rahlem vetru valovi.

Kje si, pesmica, doma?
Tam, kjer od jutra do noči
v znoju celo se rosi,
tam pesmica živi.

Jože Poderžaj

Nagrada Občine Grosuplje z zlatim znakom

G. JOŽE PODERŽAJ, ste prejemnik najprestižnejše nagrade, ki jih občina podeljuje ob svojem prazniku. Zagotovo ni veliko ljudi, ki vam ne bi privoščili omenjene nagrade. Vaše dolgoletno delo na kulturnem in družbenem področju je pustilo neizmerjen pečat v Račni in širše v občini. Kje je začetek vašega kulturnega in družbenega udejstvovanja?

Najprej moram povedati, da te nagrade niti v sanjah nisem pričakoval in nikoli niti pomislil ali delal zato, da bi jo dobil. Toda nagrada je tukaj. Ljudje, ki so mi ob podelitvi in po njej stisnili roko, so mi z veliko mero naklonjenosti dejali, da je ta nagrada prišla v prave roke. Ob tem dejstvu sem si kar malo oddahnil, saj sem si kar naprej dopovedoval, da te nagrade pa jaz le nisem zaslužil. Hvala vsem za čestitke.

Kulturno se udeležujem že od otroških let. Najprej v osnovni šoli, kjer nam je ga. učiteljica Milena Kokotec kmalu približala petje, igranje, recitiranje, kot nekaj lepega, kot nekaj, kar dviguje duha. Seveda to moje udejstvovanje v Kulturnem društvu dr. France Prešeren Račna traja še danes pri pevskem zboru Račna, Folklorne skupini Račna in Ljudskih pevcih Zarja ter pred nekaj leti ustanovljenem Turističnem društvu Kopanj.

Družbeno dejaven pa sem od svojega 18. leta, ko sem bil predsednik takratne mladinske organizacije. Veliko lepega smo skupaj doživeli in naredili, predvsem pa ustvarjali prijateljsko ozračje v naši dolini. Seveda pa moja svobodomiselnost ni dovoljevala, da bi v takratni družbeni ureditvi lahko posegel po funkcijah. Leta 1990 sem kandidiral v Zbor krajevnih skupnosti skupščine občine Grosuplje. Po izvolitvi pa so se začela leta zelo intenzivnega družbenega udejstvovanja. Dva mandata sem predsedel v občinskih klopetih, dva mandata pa sem bil tudi predsednik Krajevnih skupnosti Račna, v kateri sodelujem še danes kot podpredsednik.

Zagotovo ste v svojem delu doživeli mnogo lepih in veselih trenutkov. Kaj je tisti trenutek, ki vam je ostal v spominu kot najlepši in najsrečnejši pri

vašem delu?

Ker se v mojem življenju zelo prepleta kulturno udejstvovanje z delovanjem v občinskem svetu in krajevni skupnosti, moram reči, da sem povsod doživel lepe trenutke. Vsekakor se z velikim veseljem spominim pred 20 leti ustanovljene Folklorne skupine Račna, ki pod vodstvom predsednice našega kulturnega društva ge. Olge Gruden deluje še danes in je za našo dolino velika obogatitev, saj se v njej udeležujejo mladi ljudje, kar jih razveseljuje in duhovno bogati. Pri delu v Krajevni skupnosti Račna pa sem bil najbolj vesel zaključka velikega projekta za vso našo dolino, to je izgradnje pokopališča in vežice. Naj izkoristim to priložnost in se javno zahvalim g. Jožetu Adamiču za neprecenljivo pomoč pri izgradnji tega projekta ter naši blaginjičkarki ge. Vidi Dobravec, ki obvlada finančno poslovanje kot malokdo. Hvala pa seveda tudi ostalim članom Sveta krajevnih skupnosti Račna kot tudi vsem krajanom, ki so izglasovali samoprispevek ter bili pripravljeni tudi z enkratnim prispevkom in fizičnim delom dokončati ta projekt.

Je po vašem mnenju slovenska kultura kot segment družbenih dejavnosti v krizi?

Če se ozrem samo po naši dolini, moram reči, da ne. Seveda pa bi bilo to preveč ozkogledno, zato moram reči, da ta kriza obstaja. Še posebej se to odraža v

večjih centrih, kjer recimo ne privabi ljudi v dvorani lepo petje, plesi ali kaka gledališka uprizoritev. Zato z občudovanjem in veliko naklonjenostjo gledam na trud ge. Olge Gruden s starejšo folklorno skupino, g. Venčeslava Završeka in Tanjo Gruden s pevskima zboroma. Seveda ne morem mimo SSK Račna in g. Lomovška ter g. Vrbajsa, pa vodstva gasilskih društev, saj vsi združujejo veliko mladih, kakor tudi starejših in krepijo telo, predvsem pa povezovalnega duha. Ta povezovalni duh se je v naši dolini že večkrat odrazil v dobrih delih in naklonjenosti drug do drugega. Zato je potrebno vlagati veliko volje, časa in truda, da se ljudi, predvsem pa mlade, pridobi za kakršnokoli dejavnost. Seveda pa želim, da bi se ta duh razširil tudi na druge kraje naše občine.

Vrsto let ste opravljali naloge predsednika sveta KS Račna in skupaj s člani sveta KS skrbeli za vsestranski razvoj. Kaj je bil večji izziv, delo v krajevni skupnosti ali v kulturnem društvu?

Vsekakor v Krajevni skupnosti Račna. To pa zato, ker je bilo potrebno v krajevni skupnosti uporabiti glavo in veliko časa ter poti, da se je kaj naredilo. Pri delu v krajevni skupnosti je bilo potrebno veliko dogovarjanja, kompromisov in tehtnosti, saj je bilo to delo povezano z velikimi stroški. Delo v kulturnem društvu pa je bilo in je še sedaj pravi balzam za dušo. Vedno se veselim pevskih vaj, naj si bo pri pevskem zboru, ali pri ljudskih pevcih Zarja, ki jih vodi moja žena Jožica, kateri izrekam zahvalo za nesebično naklonjenost in podporo mojemu delu. Seveda pa kot član Folklorne skupine Račna tudi jaz, kot vsi ostali plesalci, čakam na ponedeljek, ko imamo vaje. To so trenutki sproščenosti in dobre volje, ki se ob rojstnih dnevih naših članov zavlečejo tudi pozno v noč.

Kakšni so načrti za naprej?

Želim biti dejaven v tem času in tem prostoru, če Bog da, še dolgo let. Seveda, ker vem, da imam podporo žene, otrok, staršev, sester, svakov in prijateljev, mi to narekuje tudi moja vest. Saj veste, kaj je dejal blaženi Anton Martin Slomšek: "Ne, kar velevala mu stan, kar more, to mož je storiti dolžan!"

Matjaž Trontelj

Prostovoljno gasilsko društvo Šmarje-Sap

Priznanje Občine Grosuplje z bronastim znakom

Gasilstvo v Sloveniji se je razvilo iz "požarne brambe", ki so jo opredeljevali požarni redi. Pogosti požari pa so pripeljali do tega, da so vsaj za silo uredili požarno službo z usposobljenimi ljudmi, ki so svojo opremo shranjevali na vnaprej znanih krajih. To je bil začetek uspešnega in organiziranega požarnega varstva. Iz te potrebe so tudi Šmarčani leta 1881 ustanovili svoje gasilsko društvo. Druga svetovna vojna je pretrgala delovanje šmarskega gasilstva, ki pa je znova oživelo po končani vojni. Člani društva so vedno učinkovito pomagali varovati imetje, včasih pa tudi življenja ljudi.

V zadnjem času so gasilci iz Šmarja-Sap gasili požara na Sapi - pri Perovški in Kastelicu. Ob primarnem gasilskem poslanstvu priskočijo na pomoč tudi ob nesrečah na avtocesti, predvsem v smeri proti Ljubljani. Za kraj in krajane po potrebi organizirajo različne akcije pomoči - zaradi suše prizadetim ljudem npr. vozi-vo vodo.

V Šmarju je bil prvi gasilski dom na

Razdrtem, naslednji pa tam, kjer je danes pošta. Nov dom pa je začel opravljati svoje poslanstvo leta 1981. Tudi opremljenost se nenehno izboljšuje, čeprav je le malokdaj na želenem nivoju. Danes ima PGD Šmarje-Sap v svojem avtoparku tri vozila. Ponosni so na avtocestno, ki jim omogoča gašenje z vodo in peno. To vozilo so že večkrat dogradili, tako da je sedaj opremljeno z dihalnimi aparati, zaščitnimi oblekami, čeladami, vlomilnim orodjem, prenosnim agregatom in svetlobnim stolpom. Za hitre intervencije je najbolj uporabno njihovo hitro terensko (napadalno) oz. poveljniško vozilo. Med drugim je opremljeno s 400-litrsko cisterno. Kombi pa je prirejen za klasično gašenje. V njem je prostor za moštvo, cevi, ključke, nastavke... V gasilskem društvu dobro vejo, da je najučinkovitejše hitro posredovanje. V vseh zato sistematično postavljajo omarice z gasilsko opremo, redno pa pregledujejo hidrante.

Gasilsko društvo Šmarje-Sap združuje že okoli 140 članov in članic v različnih

starostnih kategorijah. Organizirani imajo dve pionirski, dve mladinski in dve članski desetini, svojo desetino pa imajo tudi članice. Seveda šmarski gasilci skrbijo tudi za svoj podmladek. Pri tem tesno sodelujejo s šmarsko OŠ. V oktobru so tako organizirali dejavnosti, preko katerih so učenci in učenke spoznavali nevarnosti ognja, načine gašenja, predvsem pa vlogo otroka pri preprečevanju nastanka požara. Razpisali pa so tudi natečaj za otroško risbo na temo "Požarna varnost". Društvo je aktivno na vseh področjih in skoraj ne mine kakšna večja prireditev v kraju, da ne bi bili vključeni tudi gasilci. Začeli so že s pripravami na praznovanje 120-letnice svojega društva, ki jo bodo obeležili v prihodnjem letu. Številnim tekmovalnim uspehom skozi vsa obdobja delovanja se pridružujejo najnovejši.

Ob občinskem prazniku občine Grosuplje je Gasilsko društvo Šmarje-Sap na slavnostni seji Občinskega sveta Občine Grosuplje prejelo priznanje z bronastim znakom občine Grosuplje za dosežene posebne uspehe, požrtvovalna in humana dejanja na področju gasilstva, vzgoje in izobraževanja.

Janez Pintar

NIKO MIHIČINAC K.D.

NEPREMIČNINE

KOLODVORSKA 3, 1290 GROSUPLJE

TEL.: 061-765660 FAX: 061-765665

GSM: 041-405258

SMS: 405258@LINUX.MOBITEL.SI

E-MAIL: MNIKO@SLO.NET

KUPIMO

-atraktivne zazidljive parcele
-večji prostor ali hišo v centru Grosupljega
primerno za klasično slaščičarno
-garsonjere in manjša stanovanja

PRODAMO

-gradbene parcele
-stanovanjske hiše
-kmetijska zemljišča

NAJAMEMO

-stanovanja vseh velikosti in

POSREDUJEMO V NAJEM

-več poslovnih prostorov in skladišč v Grosupljem in okolici
-stanovanjsko hišo v Grosupljem
-dva dvosobna in eno enosobno stanovanje
-tri neopremljene sobe za 6 ležišč

SVETUJEMO VAM IN POMAGAMO PRI
URESNIČITVI VAŠIH NAČRTOV

Dušan Mazaj

Priznanje Občine Grosuplje z zlatim znakom

Dušan Mazaj iz Šmarje-Sap, učitelj tehnike in fizike na OŠ Šmarje-Sap, avtor sedaj že kar znamenite lokomotive z vagončki in železnice okrog šmarskega igrišča, oče hudega Fifija, projektant mlin, kozolca, vodometa, ure, sanjske pipe, kolesarja in drugih izdelkov s področja vesele tehnike, nekdanji kitarist ansambla Borisa Franka, citrar, tajnik KS Šmarje-Sap, član uredniškega odbora Šmarca, aktivni član Turističnega društva Šmarje-Sap, nekdanji predsednik Občinske turistične zveze, ... je človek, ki s srcem in dušo dela za dobrobit svojega kraja.

Rodil se je 1. januarja 1940 na Prevaljah na Koroškem. Njegova mati je bila učiteljica, oče pa šolski upravitelj. Ker je takrat oblast še z dekretom premeščala učitelje in učiteljice, sta se tudi Dušan in njegov brat s starši selila preko Lovrenca na Pohorju, Boštjanja pri Sevnici, Blanca pri Sevnici in se pred štiridesetimi leti ustalila v Šmarju.

Dušan je po osnovni šoli zaključil Tehniško srednjo šolo v Ljubljani ter po študiju na Fakulteti za rudarstvo postal dipl. rudarski inž. Služboval je v Rudniku Velenje, poučeval strokovne predmete na Železniški elektro-kovinarski šoli v Ljubljani ter na Srednji tehniški šoli v Velenju. Pred dobrimi petimi leti pa je začel poučevati na osnovni šoli v Šmarju-Sap. Njegov cilj pri poučevanju je - učencem in učenkam pokazati povezovalno med fiziko in tehniko ter opozoriti na uporabnost in prisotnost fizike v vsakdanjem življenju. To skuša doseči predvsem z izvirnimi učili, za katere mu ne zmanjka idej. Mnogi predmeti s področja vesele tehnike, ki jih je sam zasnoval ter jih skupaj z učenci in učenkami pri tehniki tudi izdelal, so bili razstavljeni na Gospodarskem razstavišču, v Cankarjevem domu ter na Ljubljanskem gradu. Skoraj po pravilu so na državnih tekmovanjih pobirali prve nagrade.

Dušan pravi, da ima idej vsaj še za sto let. V kratkem lahko pričakujemo, da se bo še katera izmed njih udejanjila.

Ob občinskem prazniku občine Grosuplje je Dušan Mazaj na slavnostni seji Občinskega sveta Občine Grosuplje prejel več kot zaslužen priznanje z zlatim znakom občine Grosuplje za dosežke in uspehe na vzgojno-izobraževalnem in kulturnem področju, ki so pomembni za razvoj in promocijo občine.

Janez Pintar

Dekanija Grosuplje

Priznanje Občine Grosuplje z zlatim znakom

Kaj za dekanijo Grosuplje predstavlja podeljeno priznanje?

Dekanija je skupnost župnij (pri nas 12), ki predstavlja del škofije. V dekaniji se duhovniki skupaj pogovarjamo o konkretnih načrtih za pastoralno delo, na mesečnih sestankih si izmenjujemo izkušnje in načrte in sodelujemo tudi pri gospodarskih vprašanjih. Le-ta so sicer pomembna, vendar je to spremljajoča dejavnost življenja v župniji. V vsej zgodovini so verniki in duhovniki z veliko skrbjo gradili in urejali cerkve, kapelice, župnišča. ..., kar se še vedno vidi v celi Sloveniji.

Najprej se moramo zavedati, da to priznanje potrjuje zavzetost vernikov v njihovi ljubezni do cerkve in vseh objektov, ki župniji pripadajo. Te stvari se dogajajo dolgoročno in v nekaterih župnijah se to meri v stoletjih. Potem pa je to tudi priznanje duhovnikom, ki čutijo odgovornost za urejene cerkve, saj je to izraz duhovnega življenja in pogoj za oznanjevalno delo. Duhovniki sicer pridejo na župnije, po nekaj letih pa gredo drugam, vendar je vsaka župnija in vsako župnišče za tisti čas duhovniku dom in župnija družina, za katere duhovnik živi in dela.

Kako pravzaprav poteka vzdrževanje sakralnih objektov in kaj vam pri tem predstavlja največji problem?

Kot povsod, tudi tukaj brez dolgoročnega načrta in postopnega izvajanja ni mogoče storiti nič kvalitetnega. Pri načrtovanju se duhovniki pogovarjamo s ključarji župnijskih in podružničnih cerkva ter s člani gospodarskih svetov, ki jih ima vsaka župnija. Seveda so dobrodošli nasveti sodelavcev, ki so strokovno usposobljeni in čutijo s cerkvijo. Ob načrtovanjih je potrebno

predstaviti načrte in vizije škofijski komisiji, ki potem da svoje mnenje in končno mora tudi stvar odobriti. Ker so naše cerkve velikokrat tudi kulturni spomeniki, se je pogosto potrebno posvetovati s spomeniškim varstvom. Zaradi teh različnih komisij in različnih pogledov in predstav prihaja tudi do zapletov ali upočasnitve izvajanja načrtov. Prva zaradi tega velja misel, da hitre rešitve niso najboljša rešitve.

Ko so dogovori usklajeni, pridejo na vrsto izvajalci, kjer pa se lahko zopet zaplete na različnih ravneh. Seveda je potrebna finančna konstrukcija, ki pa lahko duhovnika tudi pušča v negotovosti. Tako ne moremo eksplicitno izpostaviti enega samega problema, saj v teku izvajanja dela pride lahko do različnih zapletov. Na splošno pa velja, da še nobena cerkev ni ostala nedograjena in da je posebno poglavje Božja previdnost in radodarnost ljudi, včasih tudi po zgledu "uboge vdove". Ta dva stebra sta najzanesljivejša. V zadnjih letih se za obnove kulturnih spomenikov lahko obračamo na kulturno ministrstvo in občine. Potrebno je poudariti, da ima naša občina v zadnjih letih razumevanje in posluš za pomoč pri vzdrževanju teh objektov.

Kaj je bilo na področju urejanja sakralnih objektov narejeno v zadnjih letih?

Če se omejimo na našo občino in župnije v njej, moramo izpostaviti dela, ki so bila storjena v zadnjih letih. Poleg tega, da je potrebno vsak objekt redno vzdrževati, čemur je zavezana vsaka župnija in verniki, so bili večji posegi pri obnovi storjeni predvsem v župnijah: Šmarje-Sap, Grosuplje, Žalna, Kopanj, Št. Jurij.

V župniji Šmarje-Sap so uredili okolico cerkve in na novo postavili kapelico pred cerkvijo z imeni žrtev vojne. Odkrili in obnovili so znamenite freske v cerkvi, obnovili so oltarje in prezbiterij, popolnoma obnovili trdnjavo obzidje okrog cerkve ("Turnček"), v njem uredili zimsko kapelo in prostore za galerije. Vse podružne cerkve v tej župniji so vzorno obnovljene.

Župnija Grosuplje je kupila prostor okrog cerkve in ga uredila kot večnamenski prostor, (nekaj del je še potrebno dokončati). Ureja se prostor okrog stare cerkve in dva skupna spomenika. Notranjost stare cerkve je pripravljena za liturgijo, sanacije po potresu so bile narejene lanske leto. V novo cerkev so bila vstavljena barvana okna (delo ak. slikarja Lojzeta Čemažarja). Poleg tega je bila v zadnjih letih urejena notranjost podružnih cerkva na Spodnji Slivnici in na Gatini, ter okolica cerkve v Mali Stari vasi.

Na Kopanju je bilo temeljito prenovljeno staro župnišče in okolica cerkve. Prav tako tudi v župniji Žalna, kjer so popolnoma obnovili župnišče in mežnarijo. V cerkvi so obnovili električno napeljavo, osvetlitev, kor in postavili nove klopi.

Tudi župnija Št. Jurij ne zaostaja. Ob cerkvi so uredili zimsko kapelo, staro kapelico s kipi matere Božje pred župnijsko cerkvijo ter podružno cerkev na Taboru, ki skupaj z obzidjem spada med najbolj ohranjene tabore iz turških časov v Sloveniji.

Gotovo, da bi lahko še naštevati, a naj ostane pri večjih investicijah v naši dekaniji. Hvala Bogu, je zavzetost naši župljanov velika, tako se ob odpiranju novih potreb tudi verniki lepo odzovejo.

Matjaž Trontelj

Anton Žitnik

Priznanje Občine Grosuplje s srebrnim znakom

G. Žitnik, kaj vam osebno prejeta nagrada pomeni?

Nagrada je zagotovo priznanje meni osebno, vendar je to obenem tudi priznanje Društvu za ureditev zamolčanih grobov za minulo opravljeno delo tako v občini Grosuplje kot tudi širše v Sloveniji. Nenezadnje je društvo od svoje ustanovitve leta 1991 pa do danes postavilo 3 kapele, 18 obeležij s križi in 58 famo-spominskih plošč medvojnim in povojnim žrtvam in zamolčani resnici.

Znano je, da ste že vrsto let aktivni član omenjenega društva in še posebej odbora v Grosupljem. Prosim Vas, da v nekaj stavkih predstavite program društva in kaj Vas je spodbudilo, da ste se odločili za delo na tem področju ter kakšni so rezultati dela v občini?

Tudi nova demokracija v začetni fazi ni imela pravega posluha za program društva, predvsem zaradi obilice važnejšega dela pri snovanju samostojne države. To je mene in druge pripravilo do tega, da smo tudi

v občini ustanovili odbor za postavitev spominske plošče na farni cerkvi sv. Mihaela v Grosupljem. Po tem smo se priključili društvu kot "civilna iniciativa" in začeli delovati širše v Sloveniji. Tako smo postavili obeležje medvojnino in povojno pobitim ljudem na Stehanu, Koščakovem hribu in Bliski vasi na Polici. Vse je pripravljeno za postavitev križa - obeležja pobitim ljudem v Medvedici, le to naj bi bilo postavljeno do konca leta 2000. Društvo je dosedaj izdalo tudi dva zbornika, leta 1998 Zamolčani grobovi in njihove žrtve - Slovenija 1941-1948, leta 2000 pa zbornik s 750 strani zgodovinskih obeležij grobov in drugih dejstev z naslovom Slovenija 1941-1948-1952 - Tudi mi smo umrli za domovino. V njej je opisano 296 dosedaj znanih morišč in grobov.

Prepričan sem, da imate še veliko idej. Jih lahko predstavite?

Nadaljevati začeto delo, dobiti čimveč dokumentacije in pričevanja živih ljudi o teh strašnih časih in po možnosti izdati tudi tretji zbornik, to je tisto glavno za naprej. Društvo ima moto: "Da se resnica prav spozna, je treba čuti dva zvona" (Slovenski pregovor). Ker je ena stran napisala ogromno, druga pa malo, društvo in mene osebno čaka še veliko dela. Naj se ob koncu pogovora zahvalim tudi ostalim članom društva, kot tudi vsem ljudem dobre volje in resnice, ki žele z nami sodelovati. Zanje pa spodbudna misel: NE BOJTE SE!

Matjaž Trontelj

Jože Marolt

Priznanje Občine Grosuplje s srebrnim znakom

Jože Marolt (desno - in Štefan Zrnc - levo) na lanskoletni prireditvi "Stati inu obstati"

Jože Marolt je že v zgodnji mladosti sodeloval v kulturnem društvu Škocjan. Med študijem je opravil začetni in nadaljevalni tečaj iz režije gledaliških iger. Na podlagi tega je v 60. letih sodeloval pri pripravi iger, ki jih je priredilo takrat obstoječe kulturno dru-

štvo Škocjan. V nekaj zaporednih sezonah je režiral več iger in tako poskrbel za delovanje društva in kulturno razgibanost v majhnem in takrat že demografsko ogroženem kraju. Življenjska in poklicna pot sta ga kasneje speljali iz rodnega kraja. Vendar pa je ob različnih prilož-

nostih rad priskočil na pomoč. Kot tajnik občine je bil v tistih časih v veliko pomoč pri gradnji vodovoda v Škocjanskih hribih. Bil je tudi uspešen dolgoletni direktor podjetja Kovinastroj Grosuplje. Ob vrnitvi v domači kraj konec 80. let se je zopet

pridružil delovanju v kulturnem in gasilskem društvu ter krajevni skupnosti, predvsem na organizacijskem področju. Tako mu pripadajo velike zasluge za odmeven projekt, ki se je v Škocjanu oblikoval leta 1997. Projekt "Stati inu obstati" je v njegovi glavi dozoreval kar nekaj let. Kot je bilo že zapisano, je bil projekt prvič realiziran leta 1997, od takrat pa vsako leto že tradicionalno. Ta projekt poteka v škocjanski cerkvi in je eden redkih projektov v Sloveniji, ki se navezuje na življenje in delo Primoža Trubarja, ki je bil krščen prav v tej cerkvi. Projekt "Stati inu obstati" pomeni osrednji dogodek kulturnega utripa v kraju, ki se vsako leto zabeleži s svečano proslavo in udeležbo priznanih umetnikov. Ob organizaciji same proslave, ki se vsako leto odvija v juniju, ob obletnici Trubarjevega rojstva, zbira Jože Marolt bogato kulturno dediščino, ki je povezana s krajem. Prav tako aktivno sodeluje pri dejavnostih GD in KS in s svojimi bogatimi izkušnjami in ljubeznijo do svojega kraja zelo uspešno vleče voz razvoja kraja v pravo smer.

Društvo Explorik - Priznanje Občine Grosuplje z bronastim znakom - glej str.24

O B Č I N S K E N A G R A D E - P R I Z N A N J A

Drugi del seje občinskega sveta - 13. junija

ČESTITKA

Na predlog župana **J. Lesjaka** je občinski svet poslal čestitko Janezu Janši ob izvolitvi za ministra. Ker minister ne more biti član občinskega sveta, ga bo v njem nasledil kandidat z volilne liste SDS. Koga bo občinska volilna komisija imenovala, še ni znano.

ČRNA GRADNJA

Nadzorni odbor občine je v zaključnem poročilu o načinu porabe proračunskega denarja za urejanje romskega naselja Smrekec zapisal, da je župan brez lokacijskega in gradbenega dovoljenja naročil zemljska dela in betonske platoje, da so bili roki javnega natečaja prekratki in da računi za platoje niso priloženi. Župan je pojasnil, da za navedena dela ni bil potreben javni razpis, ampak le javno naročilo, zato so roki skladni z zakonom.

V nadaljevanju razprave je **dr. M. Kranjc** (LDS) očitil nadzornemu odboru, da bi moral nadzorovati celotni zaključni račun proračuna, pa svoje naloge ne opravlja, **M. Šir-**

celj (neodvisni) pa je menil, da Nadzorni odbor ni pristojen za vse, kar je v predloženem poročilu zapisano. Na koncu je večina članov in članic sveta izglasovala poziv, da nadzorni odbor pripravi in odda celotno poročilo.

V ponovni razpravi o zaključnem računu proračuna 1999 je **R. Rome** (SLS SKD) zahteval, da župan uresniči tudi proračunske postavke, ki jih je izglasovala večina v občinskem svetu, med drugim dokumentacijo za osnovno šolo Št. Jurij, zložbo zemljišč pri M. Mlačevem, ureditev športnih igrišč, nakup zemljišča za razširitev pokopališča v Boštanju, dodeljevanje pripadajočega denarja krajevnim skupnostim, predstavitev dveh spomenikov, pravočasni stanovanjski depozit, izčrpanje sredstev za pospeševanje turizma in drobnega gospodarstva itd. Nerealni rebalans in neizpolnjene proračunske postavke so kritizirali tudi **B. Predalič**, **mag. P. Verlič** in **A. Likovič** (vsi SDS). Župan je očitke zavrnil s kategori-

no izjavo, da se svetniki na proračun ne razumejo in da občina nima dovolj denarja: plačati mora 500 milijonov tolarjev za novo šolo, veliki izdatki pa so tudi za novo deponijo in občinsko zgradbo.

POMOČ NA DOMU

Občinski svet je soglašal s ponovnim imenovanjem Jožice Matjašič za direktorico Centra za socialno delo Grosuplje, glede pomoči na domu, ki jo 40 potrebnim po naročilu občine nudita dve na Centru začasno zaposleni osebi, pa so se mnenja zelo razhajala. **Mag. P. Verlič** je v imenu kluba SDS ponovno predlagal javni razpis in podelitev koncesije najboljšemu ponudniku, kar je podprl tudi **R. Rome** (SLS SKD), rekoč, da so upravičenci z dosedanjim pomočjo nezadovoljni ter zato zahtevali izboljšanje storitev in razširitev števila uporabnikov. Dosedanjo obliko pomoči na domu sta predvsem zagovarjala **J. Intihar** (SOPS) in **dr. M. Kranjc** (LDS). Slednji je večini v svetu očitil neupravičeno "šparovnost" ter izrazil

zaskrbljenost za upravičence storitev. Svet je sprejel sklep, da se mora do 31. decembra pomoč na domu po javnem razpisu izročiti najboljšemu ponudniku.

CENA OPREME IN ZEMLJIŠČ

Gospodarsko cono Sever med Kadunčevo c., Gumo in romskim naseljem (za kolodvorom), ki meri 48.000 m², bo občina postopno komunalno opremila. V coni je predvidenih 24 stavbnih parcel, namenjenih predvsem za stanovanjske hiše z delavnico, štiri poslovne objekte in teniško igrišče. Župan je predlagal trije različni cen za komunalno opremo: najnižjo (8296 tolarjev/m²) bi plačali investitorji poslovnih objektov, najvišjo (9218 tolarjev/m²) pa investitorji samo stanovanjskih objektov. Svet je sprejel za vse najnižjo predlagano ceno, ki pa se bo letno revalorizirala glede na indeks cen na drobno. Za povprečno parcelo 1700 m² bo tako investitor plačal okoli 14 milijonov komunalnega prispevka. V razpravi je župan povedal, da lastniki predvidena zemljišča prodajajo

po 180 DEM/m².

Zemljišče pri Dolenjgradu, veliko 3500 m², želi občina prodati Woodtradu. Ker so na njem naseljeni Romi, je **B. Predalič** (SDS) zahteval, naj se Romi preselijo pred prodajo, ne po njej. Toda župan in levica v svetu so za takojšnjo prodajo prepričali večino članov in članic sveta. Na vprašanje **P. Štrublja** (SLS SKD), koliko znaša predvidena cena, je župan povedal, da okoli 70 DEM/m².

POBUDE

Dr. M. Kranjc (LDS) je opozoril na nevarni odcep ceste s Taborske proti Sp. Slivnici in predlagal preureditev. Na vprašanje **B. Predaliča** (SDS), zakaj je kljub sklepu sveta ustavljena zložba zemljišč pri M. Mlačevem, je župan pojasnil, da je postopek ustavilo ministrstvo za prostor zaradi zamujenega roka prijave. **P. Štrubelj** (SLS SKD) pa je opozoril, da je bilo ob rekonstrukciji ceste Šmarje-Gajniče poškodovano obzidje cerkve sv. Križa. **J. Müller**

Seja občinskega sveta 5. julija

RAZREŠITVE DVOJICE

Občinski svet je na dnevnem redu svoje seje imel 9 točk, seznanil pa se je le s prvo (zapisnik prejšnje seje) in glasoval o delu druge. Po prepričanju župana so ob razrešitvi **M. Šircelja** (samostojni) in **J. Koširja** (samostojni) vseh funkcij v kvazu oz. odborih in drugih telesih svetniki in svetnice postopali v nasprotju z veljavnimi pravili: predlog za razrešitve ni bil vložen v predpisanem roku in v predpisani obliki, ad hoc seja Komisije za mandatna vprašanja pa ni bila sklicana po predpisanem postopku. Zaradi sprožitve postopka za varstvo zakonitosti je župan **J. Lesjak** zato dal že izglasovano sklepa o razrešitvi na ponovno glasovanje.

Pred samim glasovanjem je **J. Intihar** seznanil svet, da se je po

sklepu kongresa njegova stranka SOPS priključila stranki LDS, zato bo odslej nastopal kot član LDS. **M. Trontelj** je Svet obvestil, da sta se stranki SKD in SLS tudi na občinski ravni združili v SLS SKD Slovensko ljudsko stranko. **M. Šircelj** pa je povedal, da sta z J. Koširjem ustanovila samostojno neodvisno svetniško skupino. Potem ko so vsi prisotni levi svetniki in svetnice ter samostojne skupine pojasnili svoj glas proti razrešitvi, je svet z 9 oz. 10 glasovi za in 8 glasovi proti ponovno izglasoval razrešitev **M. Šircelja** in **J. Koširja**.

PREKLICANA Odstopa

Predsednik **B. Predalič** (SDS) je poročal, da je Komisija za mandatna vprašanja prejela odstopno izjavo enega člana občinskega sveta ter dve nepreklicni odstopni izjavi

in dva preklica nepreklicnih odstopnih izjav, zato predlaga ugotovitveni sklep, da preneha mandat: **M. Ahlinu** zaradi odstopne izjave 12. junija 2000, **J. Koširju** zaradi odstopne izjave 10. maja 2000 in **M. Šircelju** zaradi odstopne izjave 14. oktobra 1998.

Župan **J. Lesjak** je izrazil dvom v zakonitost pridobitve dveh odstopnih izjav, neupoštevanja njunih pravočasnih preklincev ter spornost njunih datiranj. **Dr. M. Kranjc** je izjavil, da je predlog sklepa o odstopu dveh članov sveta ničen, ker po lastnih pisnih in ustnih izjavah ne odstopata, bianko podpisane odstopne izjave pa je označil kot somrak demokracije. Prizadeta sta povedala, da sta odstopni izjavi res bianko podpisala, toda odstranitev izvoljenega člana Občinskega sveta proti nje-

govni volji po zakonodaji in ustavi ni mogoča.

V tri ure dolgi in vroči razpravi, v kateri sta gospod župan in dr. Kranjc nekajkrat osebno žalila nasprotnike, je **R. Rome** (SLS SKD) izjavil, da je pred volitvami M. Šircelj, tedaj predsednik občinske enote SDS, sam zbiral podpise nepreklicnih odstopnih izjav občinskih kandidatov SDS, **J. Košir** (samostojni) pa je pojasnil, da so bianko odstopne izjave kandidatov SDS deponirane na sedežu v Ljubljani. Pravnik **Marko Podvršnik**, vodja urada za splošne zadeve, je svetu razložil, da je po zakonu mogoč in veljaven umik ali preklic izjave o odstopu, in sicer vse do vročitve odločbe o odstopu. Ko pa prizadeti odstop prekliče, občinski svet več ne more glasovati o ugotovitvi odstopa, v zvezi z nadomestnimi

mandati pa je povedal, da je pristojna občinska volilna komisija, toda njen predsednik **V. Rozman** je ni sklical, temveč je odločitve protizakonito sprejel sam.

Končno so svetniki in svetnice na predlog župana izglasovali odločitev, da bodo o odstopu treh članov sveta glasovali za vsakega posebej. Toda ko je svet s 17 glasovi sprejel ugotovitveni sklep, da je M. Ahlin odstopil, župan **J. Lesjak** zaradi suma kršitve zakonitosti ni več dopustil glasovanja o preostalih dveh, s tem pa je sam kršil pravico sveta, da glasuje o predloženih sklepih. Ko je končno pomladnim svetnikom in svetnicam le priznal pravico glasovanja, so njihovi levi kolegi in kolegice zapustili dvorano, nakar je župan ugotovil nesklepčnost in sejo prekinil.

J. Müller

Seja občinskega sveta nadaljevanje 12. julija

Po sklepu, da minister Janez Janša ni več občinski svetnik, je Občinski svet preložil glasovanje o spornem (ne)odstopu dveh nekdanjih svetnikov SDS ter rešil vrsto gospodarskih in investicijskih vprašanj. Najprej je izglasoval odprodajo lastninskega deleža (2,8 milijona tolarjev) Občine v Veterini, nato pa sprejel sofinanciranje (3,5 milijona tolarjev) razvojnega projekta Radensko polje: razvoj turizma, dopolnilne dejavnosti, sprehajalne poti, projektni svet pa dopolnil z 10 novimi člani.

V Šmarju se bo na Rimski cesti gradila kanalizacija: Občina bo zanj namenila 28 milijonov tolarjev, zbranih z republiško ekološko takso, investitorstvo pa je Svet prenesel na Javno komunalno podjetje Grosuplje, zaradi česar bo investicija cenejša za 19 % DDV. **Dr. M.**

Kranjc (LDS) je sicer skušal prenos problematizirati (balkanizirati), češ, v Svetu sedita dva državna sekretarja, ki bi morala zagovarjati interese Države, kot člana Sveta pa bi morala zagovarjati občinske interese, vendar je ostal osamljen, saj je prenos v skladu z zakonodajo.

Cena komunalnega opremljanja stavbnih zemljišč Pri Bambiču (med Cesto na Krko, delom Gasilske ceste in Rožno dolino), skupaj 20.000 m², bo 7456 SIT/m², kar je skoraj polovico ceneje kot na območju med šolo Brinje in cesto iz Jerove vasi proti Motelu, in sicer zato, ker so parkirna mesta načrtovana na investitorjevih površinah (gradnja trgovske hiše Vele).

Občinski svet je soglašal, da Občina pridobi 7500 m² zemljišč v coni Sever (med Gumo in železnico), namenjenih za pot. F. Poto-

kar, eden od lastnikov zemljišč, je Svetu sicer predlagal, naj se začasno izvzame 4000 m², ker da ima bodoči investitor pripombe glede na širino poti (13 m) in zahteva zgostitev objektov, vendar je župan **J. Lesjak** menil, da je v ozadju špekulacija s ceno.

Svet je razpravljal tudi o ukinitvi javnega dobra na Perovem (105 m²). Ugovarjal je **J. Dolinšek** (SLS SKD), po informacijah katerega naj bi zemljišče dobila nazaj agrarna skupnost Perovo. Občinski pravnik **M. Podvršnik** je vrnitev sicer zanikoval, vendar je predlog podprlo le 7 od 16 svetnikov in svetnic, zato ukinitve ni bila izglasovana.

Občina Grosuplje ima možnost za urejanje demografsko ogroženih območij dobiti 6 milijonov SIT od Ministrstva za okolje, in sicer za

gradnjo vodovoda Dobje - Velika Stara vas in za asfaltiranje ceste Medvedica - Vrh.

Ker je v občini 54 otrok, ki jih je moral vrtec zaradi pomanjkanja prostorov zavrniti, je **A. Likovič** (SDS), sicer državna sekretarka na Ministrstvu za šolstvo, dala pobudo, da se v Stari šoli (ob Adamičevi) uredita dva nova oddelka za šestletnike, ter za čim prejšnjo rešitev problema predlagala izredno sejo konec julija. **B. Gabrijel** (LDS) je predlog podprl, obenem pa opozoril, da bi bilo mogoče v novi šoli Brinje dve učilnici, namenjeni bodočemu prvemu razredu devetletke, takoj uporabiti še za 2 oddelka vrtca. Oba predloga so svetniki in svetnice načelno sicer podpirali, vendar sta **J. Košir** (samostojni) in **M. Šircelj** (samostojni) menila, da je treba oba predloga uskla-

diti z že sprejetim vrstnim redom investicij, pri čemer sta posebej poudarila potrebe šole v Žalni. **J. Dolinšek** (SLS SKD) je predlagal, da se na izredni seji obravnava tudi problem podružnične šole Polica, kjer v prihodnjem šolskem letu manjka 1 otrok, zato bi moralo 21 otrok imeti kombinirani pouk. **A. Smolič** (LDS) je opozorila na veliko prostorsko stisko Knjižnice, ki bo sicer pridobila prostore Knjigovodskega biroja v Koščakovi hiši, vendar bodo potrebne adaptacije. Končno naj med pobudami navedemo še **M. Lunar** (ZDLS), ki je opozorila na prošnjo staršev, da se prometno varno uredi cestišče pri Stari šoli, ki bo sprejela otroke prvih štirih razredov šole Louisa Adamiča, ter predlagala položitev grbin na križišču Partizanske.

J. Müller

Razširitev vrtca za štiri oddelke

Novo vodstvo SLS - SKD v občini Grosuplje

Matjaž Trontelj - predsednik na občinski ravni SLS SKD - Slovenska ljudska stranka

Velika Račna, 1. julij 2000

Občinski odbor SKD Grosuplje in SLS podružnica Grosuplje sta sklicali združitev kongres v dvorani kulturnega doma v Veliki Račni. Na predhodnih pripravljanih sestankih so usklajeno predlagali člane izvršnega odbora, dva podpredsednika in predsednika stranke. Elektorji so nato na samem kongresu soglasno potrdili predloge, da novi predsednik postane Matjaž Trontelj, podpredsednika bosta v bodoče dosedanja predsednika strank na občinski ravni - Pavle Štrubelj in Janez Dolinšek. Izvolili pa so tudi 20-članski izvršilni odbor.

Ob 17. uri so se navzoči udeležili sv. maše za domovino, ki jo je daroval v cerkvi Marije Vnebovzete kopanjski župnik Jože Glas. V pridigi je poudaril, da si moramo vsi prizadevati za mir v svojem srcu, saj je le-ta najboljši porok za dobre odnose in napredek v družbi.

Po maši so nato domačini pod velikim šotorom izvedli kulturni program. V njem so sodelovali domači pevci in operni pevec Venčeslav Zdravec, program pa je povezovala mag. Tatjana Skubic. V pozdravnem nagovoru je domačinka in nekdanja predsednica SKD Ivanka Šircelj-Žnidaršič spomnila, da je bil prav na Kopanju pred skoraj desetimi leti Tabor SKD, ko smo se ljudje tudi na ta način učili prvih demokratičnih političnih korakov. V znak zahvale sta dosedanja predsednika prejela rože in velik aplavz, novi predsednik Matjaž Trontelj pa je doživel ognjeni krst s krajšo predstavitev svojega programa.

Prireditve se je udeležil predsednik izvršilnega odbora SKD SLS - Ljudske

stranke, g. Jože Zupančič, sedanji drugi mož stranke na državni ravni, ki je med drugim povedal tudi nekaj o aktualnih političnih dogodkih. Zanimivi so odmevi v medijih o nekaterih kadrovskih zamenjavah. Glede državnih sekretarjev je zamenjava popolnoma normalna, saj vlada svojega programa ne more opraviti, če nima ljudi, ki bi delali za ta program. Potrebno pa bi bilo poseči tudi na ostala vodstvena mesta večjih državnih ustanov in podjetij, vendar bodo sproti ocenili potrebo po takšnih korakih. Vsi ti ostri odzivi iz vrst nekdanje vladajoče stranke in ostale levice so dokaz, da so dejansko imeli na ključnih mestih le svoje ljudi. Zavrnili je tudi medijsko prenapihnjene spore v stranki SLS SKD - Slovenska ljudska stranka in dejal, da nekaj manjših konfliktov sicer obstaja, vendar to ne pomeni, da stranka ne more delovati. V bližnji preteklosti se je že združilo 80 občinskih odborov, prav te sobote je potekalo združevanje v 40 občinskih odborih, kar kaže na to, da bo stranka na občinskih ravneh organizirana še pred glavnimi počitnicami in se bo lahko v jeseni predvsem posvetila državnoborskim volitvam. Podobno je utemeljil tudi neupravičenost medijske kampanje, ko omenjajo vodenje vlade, ki naj bi jo vodil Janez Janša in ne dr. Andrej Bajuk, ter tudi, da ima SDS več ministrov kot SLS SKD - Slovenska ljudska stranka. Res je, da je kadrovska komisija, ki jo vodi obrambni minister Janša, v zadnjem mesecu imela več pomembnih srečanj in bila zato nekoliko bolj v ospredju, kar pa se tiče ministrskih mest, je število uravnoteženo glede na število sedežev v državnem zboru med strankama. Cilj teh govoric je sprožiti dvome znotraj stranke SLS SKD - Slovenska ljudska stranka, še posebej pa ustvarjati nezaupanje med ljudmi. Še posebej se je dotaknil državnega proračuna. Ugotovljeno je, da je bilo še pred polletjem porabljenega že približno 70% vsega proračunskega denarja, le za 30% pa obstaja faktur in druge dokumentacije, kar kaže precej neugodno sliko o trošenju denarja v prejšnji vladi.

Po kulturnem programu so člani stranke, simpatizerji in gostje poklepetali ob kozarčku rujnega in zvokih ansambla As Band.

Jože M.

Ob zahvali predsednikoma občinskih odborov strank SKD in SLS

Iniciativni odbor zveze upokojencev pri SLS SKD

V soboto, 1. julija, je v Krškem potekal združitev občni zbor upokojenske zveze pri SLS in senjorske zveze pri SKD. Za predsednico je bila izvoljena dr. Berta Jereb.

Upokojencem je pri srcu razvoj naše družbe, saj jim v glavnem ni vseeno, v kakšnem svetu bodo živeli njihovi vnuki. Mnogi z znanjem, izkušnjami, modrostjo lahko še veliko pripomorejo k razvoju naše družbe. Treba pa je najti način: prilagajanje v poklicnem delu, delovanje v politiki, svetovanje, vzgoja, širjenje znanja.

Tudi v občini Grosuplje je nastala pobuda po ustanovitvi zveze upokojencev pri občinskem odboru SLS SKD Slovenska ljudska stranka Grosuplje. V ta namen je ustanovljen iniciativni odbor, ki načrtuje ustanovni zbor v jesenskem obdobju. Vse dodatne informacije dobite na naslovu občinskega odbora SLS SKD Slovenska ljudska stranka, Adamičeva cesta 51, Grosuplje.

SLS SKD

Slovenska ljudska stranka

Koga moti blagoslov nove Osnovne šole Brinje?

Socialdemokrati občine Grosuplje ostro protestiramo proti načinu publicitete in zavajanja javnosti, ki si jo dovoli g. župan Janez Lesjak na račun blagoslovitve nove OŠ Brinje. Zato bi radi obrazložili tudi drugo plat, ki jo javnost zaradi medijske blokade ne pozna.

Na seji občinskega sveta smo svetniki iz pomladnega bloka izpostavili vprašanje programa otvoritve nove šole Brinje, z eksplicitnim poudarkom na tem, ali je v program otvoritve uvrščen tudi blagoslov. Po dolgi županovi obrazložitvi (kar je ustaljena praksa) smo ugotovili, da na ključno vprašanje ni odgovoril, zato je bil zaradi dvoumnosti pozvan, da naj na konkretno vprašanje odgovori s konkretnim odgovorom. Konkreten odgovor pa se je glasil v smislu, da se o blagoslovu že vodi dogovor.

Od tega trenutka dalje pa se je kalvarija šele začela. Gospod župan, ki očitno pozablja, da je župan vseh občanov občine Grosuplje, čeprav je zmagal na volitvah s pičlimi glasovi večine, vedno bolj dokazuje, da nima svoje hrbtenice ali pa si v danem trenutku ne upa odločiti v imenu ljudstva, ki mu je to nalogo zaupalo. Da bi se izognil svoji odgovornosti (pred kom?), je za mnenje o blagoslovu šole povprašal svet staršev, ki ima v 66. členu Zakona o financiranju vzgoje in izobraževanja (ZOFVI) jasno opredeljene naloge, iz katerih je razvidno, da svet staršev ni pristojen za odločanje v imenu zavoda, saj je ta vloga poverjena svetu zavoda (48.čl ZOFVI). S tem, ko je župan sprožil ta postopek, je gotovo predvidel, da bo to povzročilo burno reakcijo v svetu staršev in širši javnosti. Žal pa je na

II. konferenca SDS

Iz zasedanja II. konference SDS v Novem mestu, foto Dušan Hočevar

Konferenca Socialdemokratske stranke (SDS) se je udeležilo 290 delegatov iz cele Slovenije. Med njimi smo bili tudi štirje delegati iz Grosuplje. Konferenca se je odvijala v Novem mestu. Plenarno zasedanje je potekalo v kulturnem centru Janez Trdina. V športni dvorani Leon Štukelj pa se je odvijal finalni del športnih iger SDS.

Delegati smo se pred KC Janez Trdina pričeli zbirati pred 9. uro dopoldan. Po kratkem uvodu se je začel bogat kulturni program, za njim pa govor predsednika MO SDS Novo mesto, ki je kot gostitelj pozdravil vse prisotne ter poudaril pomembnost konference.

Sledila je izvolitev delovnega predsedstva konference ter volilne komisije. Konferenci je predsedoval dr. Milan Zver, podpredsednik SDS. Sledil je trenutek, ki smo ga vsi najbolj čakali - nagovoril nas je predsednik SDS g. Janez Janša. Izrazil je prepričanje, da je bila z imenovanjem nove vlade koaliciji Slovenija popravljena krivica iz leta 1996. Kot pretirane je zavrnil očitke na račun nove vlade ter dejal, da tovrstne kritike ne bodo povzročile spremembe smeri, ki jo je SDS začrtala v svojem programu. Poudaril je pomen strankinega programa, ki ponuja prave odgovore na slovenski razvojni izziv. Veliko odgovorov na ta izziv socialdemokrati ponujajo v programu, ki se že uresničuje v vladi. Vladajoča koalicija zagotovo ni brez problemov, vendar pa je veliko trdnjša, kot jo prikazujejo določeni mediji. Koalijski program je usklajen, smer je začrtana, to pa je temeljni pogoj za dobro delovanje vlade.

Po predsednikovem govoru smo

pričeli z predstavitvami in obravnavami resolucij. Konferenci se je predstavilo enajst programskih resolucij, ki so se nanašale na aktualne politične probleme. Predstavljene so bile resolucije o: volilnem sistemu, gospodarskem položaju, odnosu do civilne družbe, evropsko primerljivi univerzi, dopolnilnih dejavnostih na kmetijah, proti izključevanju starejših iz javnega življenja, družinski politiki, varstvu živali, notariatu, ustvarjalnosti in inovativnosti ter soudeležbi mladih v politiki. Slednjo resolucijo bomo predstavili v naslednji številki Odmevov. Resolucijo o dopolnilnih dejavnostih na kmetijah je zelo uspešno predstavil delegat iz Grosuplje g. Božo Predalič, ki je predsednik Socialdemokratske kmečke zveze - Gibanja za razvoj podeželja. Njegov predlog resolucije kot tudi ostalih deset je konferenca tudi sprejela.

Zelo pomembna je t.i. resolucija o volilnem sistemu, v kateri SDS poudarja, da bo podprla le tiste predloge, ki bi z ustavo oziroma z ustavnim zakonom določili volilni sistem, ki bo upošteval tudi referendumsko odločitev ljudstva za dvokrožni večinski volilni sistem.

Resolucija določa, da bo SDS, če bi dve tretjini poslancev z ustavo hotelo zapisati proporcionalni volilni sistem, ki je povsem v nasprotju z referendumsko odločitvijo, zahtevala, da se o tem odloča na zakonodajnem referendumu. Ta pa naj ponudi dejansko možnost odločanja volilcev. SDS bo v naslednjih dneh skušala dobiti podporo za svoj predlog in sicer ponuja t.i. švicarski model, po katerem naj bi volilci dokončno odločili med dvema zakonskima alternativama brez nadaljnega odločanja v državnem zboru. Ena od dveh alternativ pa mora biti obvezno dvokrožni večinski volilni sistem.

Dušan Hočevar

dan prišlo le mnenje tistih staršev, ki so bili v manjšini, saj je bilo njihovo nasprotovanje blagoslovu medijsko zelo odmevno, kar je nedvomno dokaz, da so mediji še vedno pod vplivom manjšine. Nedvomno si je s to podporo opral vest tudi župan, saj so ti starši podpirali njegovo idejo (osebno je bil proti blagoslovu), medtem ko ostalih staršev (večine), ki so blagoslov podpirali, ni omenjal nihče. Poleg razdvajanja staršev in javnosti, ki je nastal zaradi takšnega postopka, je bila pod zelo hudim pritiskom tudi ravnateljica OŠ Brinje (ki je bila baje samo članica uradno nikoli imenovane komisije za pripravo programa), saj je bila boj med Ministrstvom za šolstvo, županom in starši.

Ali je bilo vse to res potrebno, če

vemo, da 72. čl. ZOFVI-ja govori o tem, da v javnih vrtcih in šolah ni dovoljena konfesionalna dejavnost, kar pa blagoslov, ki je potekal na prostem, gotovo ni.

Kljub nesporni razlagi zakona so posamezniki v imenu krajanov pripravljene uveljavljati svojo voljo na vseh državnih institucijah, da bi dosegli - KAJ? - Razveljavitev blagoslova, ki je že bil?

Ob tej kalvariji je včasih tudi sarkazem dobrodošel, saj si je sicer nemogoče razložiti dejstvo, da še vedno (po petdeset letih) vlada manjšina nad večino in da si nekateri še vedno (ali pa ponovno) prizadevajo zatreti slovensko kulturo in krščanske vrednote.

Vera Šparovec, OO SDS Grosuplje

Leve in desne čebele

Odmev na županov članek "Nepodeljeno priznanje čebelarjem" in pikri članek v časopisu Delo "Leve in desne čebele"

Prebral sem članek v "DELU" 14. 6. 2000 s pikrim naslovom, da zdaj letajo leve in desne čebele po Grosupljem. Drugi pa je bil članek g. župana Janeza Lesjaka, ki pravi, kako mu je žal, da te nagrade niso podeli ob 90. obletnici. Tudi g. Božidar Gabrijel je pojasnjeval, da komisija dela veliko krivico čebelarjem. Obenem pojasnjuje, da smo se razšli zaradi politike. To ni res! Resnica je nekaj drugega.

Spoštovani gospodje! Resnica je to, kar je izjavil predsednik SLS g. Janez Dolinšek, da v lanskem letu komisija ni dobila predloga za podelitev občinskega priznanja Čebelarstvu Grosuplje.

Pojasnil bom, zakaj je do tega prišlo. Na željo g. župana Janeza Lesjaka je bil sklican sestanek dne 11. 6. 1999 ob 11. uri v sejni sobi Občine Grosuplje. Sejo je vodil sam župan Janez Lesjak, udeležili pa so se naslednji člani: predsednik občinske komisije za podelitev nagrad in priznanj, predstavniki Čebelarstva Grosuplje (predsednik, tajnik, predsednik nadzornega odbora in predsednik častnega razsodišča) ter predsednik podružnice stranke SLS. Po dolgi razpravi je bil sprejet sklep in zadolžitve vseh omenjenih članov, da pomagajo rešiti županov predlog. Dogovorjeno je bilo, da predsednik ČD Janez Žnidaršič skliče sejo upravnega odbora in poda predlog do torka, 15. 6. 1999, da bodo še o tem lahko razpravljali. Sam Janez Dolinšek se je zavzel, da bo apeliral še na ostale člane, da se bo ta medalja podelila ČD in ne članom, kateri so bili predlagani.

Korespondenčna seja je bila sklicana po telefonu dne 12. in 15. 6. 1999. To sva izvršila predsednik Janez Žnidaršič in tajnik Tone Kolenc. Poklicala sva vse člane UO ČD Grosuplje in dobila potrditev od 15 članov (ostali so bili odsotni, eden je bil proti – UO šteje 19 članov). Ta spisek sem kot tajnik izročil predsedniku in ustno predlagal, naj se takoj napiše predlog na občino, kakor je želel župan.

Predsednik ČD Grosuplje je kar naenkrat ugotovil, da mi te nagrade ne sprejmemo. Šla sva k čebelarju mag., da napi-

še sporočilo, da ČD Grosuplje te nagrade ne sprejme. Sporočilo je bilo napisano, a ne tudi oddano. Tako občinska komisija o tem predlogu ni mogla razpravljati.

Večkrat sem na sejah postavil vprašanje g. predsedniku Žnidaršiču in ostalim, zakaj je zadržal ta predlog, da zavračamo nagrado, odgovora pa nisem dobil. Pisno sem postavil tudi vprašanje Nadzornemu odboru ČD in Častnemu razsodišču, da bi o tem razpravljali in ugotovili vzrok. Tudi to ni bilo nikoli obravnavano in pojasnjeno.

Menim, da je to povzročal predsednik ČD Grosuplje Janez Žnidaršič s svojim nerazumnim vodenjem, podtikanjem, lažmi, obtoževanji in (ne)izvrševanjem sklepov UO ter (ne)upoštevanjem našega pravilnika in "SPLOŠNIH DOLGOČEBELARIJ". Stem delarazdor med čebelarji. Zato sem dal pisno izjavo, da odstopam z mesta tajnika ČD Grosuplje.

Zapustili so ga res dobri nekdanji trije predsedniki: oče doma na Sp. Blatu – Anton Habjan, dom je nato dograjeval predsednik Franc Škufca, zgornje prostore je nato dogradil predsednik Ivan Tomažič in organiziral tajnik, da se je naredil podaljšek doma ter naprosil les s pomočjo delavnih čebelarjev. Nekateri člani so naredili prek 100 prostovoljnih delavnih ur. Vse to imam zapisano v bloku zapisnikov.

Zato menim, da je predsednik Žnidaršič predvsem sam naredil razdor med člani, da se je moralo ustanoviti novo društvo. Mnogi člani ČD Grosuplje mi pravijo: "Ko ne bo predsednik Janez Žnidaršič, se bomo ponovno združili skupaj."

Vsi dosednji predsedniki so delali tako, da so društvo usklajevali, kar nas s svojim zgledom učijo tudi naše vzornice čebele – marljivost, vztrajnost, resnost in organiziranost so njihove odlike.

Vam pa, g. župam, lepa hvala za pomoč, ki ste jo že dosedaj izkazali za naše čebele. Prav tako iskrena hvala vsem članom, kateri ste se prizadevali, da bi to nagrado dobili, pa vam ni uspelo v letu 1999 ob 90. obletnici našega društva.

čebelar A. Kolenc, Šmarje-Sap

Za dobrim konjem (kombijem) se dviga prah

Prav je, da se na koncu oglasimo tudi mi, saj je bilo glede sofinanciranja kombija za smučarski klub RAČNA dvignjenega že veliko prahu. Naša želja za zamenjavo kombija je bila, ker želimo otroke varno prevažati po cestah in si nismo izmislili nekaj novega, saj smo pred leti z lastnimi sredstvi kupili prvi kombi in ni nihče dvigal prahu, seveda samo mi, ker smo morali ta sredstva zbrati. Zelo nerad omenjam nesreče, ki so se zgodile, ko so se otroci prevažali z osebnimi avtomobili na treninge in tekme, žal tudi v Grosupljem, da ne omenjam nesreč, kjer so ugasnili mlada življenja, ko so se prevažali z deset let starim kombijem kar je bil tudi vzrok nesreče. Smučarski klub brez prevoznega sredstva ne more delovati in v občinah, kjer imajo takšne klube, namenljajo sredstva tudi za to, ker pač poznajo delo takšnih klubov. Nesprejemljivo je samo za našo občino. Naj ob tem omenim primer bližnje občine Trebnje, kjer so ustanovili smučarski klub. Prva stvar je bila, da jim je občina sofinancirala nabavo kombija, ker se pač

zavedajo, da brez prevoznega sredstva klub ne more zaživeti.

Nam pa je del teh sredstev občina namenila po petnajstih letih delovanja, ko smo med tem z lastnimi in sponzorskimi sredstvi že kupili prvi kombi, kameron, televizor, ozvočenje, zgradili klubske prostore, pokrili štiri skakalnice s plastično maso, itd. Sedaj se dela takšen vik in krik, kako so bila ta sredstva zgrešena naložba.

Vloženega je bilo veliko dela in sredstev, da bi tudi ta šport zaživel na tem koncu Slovenije, kjer do sedaj ni bil razvit. Da smo uspeli, priča vsa infrastruktura, ki je zgrajena za razvoj tega športa. Pa tudi rezultati so, saj smo štirikrat osvajali naslove državnih prvakov, od leta 1996 do 1999 smo imeli športnika občine, naslopali smo na mednarodnih tekmah, dosegli na lanskem mladinskem svetovnem prvenstvu najboljši uspeh naše države, za kar smo prejeli številna priznanja, samo s strani občine ne, za katero je bil uspeh verjetno zgrešen dogodek, tako kot sredstva za nakup kombija.

Ali je vas Perovo sestavni del naselja Grosuplje?

Občina Grosuplje jemlje tri kilometre oddaljeno vas Perovo za sestavni del naselja in jo zato uvršča v I. območje glede plačevanja nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča.

Šolarji, ki so doma s Perovega, bi svoj kraj verjetno opisali nekako takole: Perovo je majhna vasica oddaljena približno tri kilometre severno od centra Grosuplje. V vasi so dve manjši obrtni delavnici, na novo odprta trgovina z avtomobili in kot se za pravo slovensko vas spodobi – gostilna. Seznam infrastrukturnih objektov, ki jih vas nima, pa je bistveno daljši. V kraju ni ne cerkve ne pokopališča (kar priča, da je kraj zares majhen) niti živilske trgovine, o pošti, vrtcu, šoli, ali avtobusni povezavi pa vaščani sploh ne upajo razmišljati. Res pa je, da se z vasi razprostira prelep pogled proti bližnjemu Grosupljem.

Vsakomur, ki je Perovo kdaj obiskal, je jasno, da vas ni sestavni del Grosuplje in tudi v primeru, da se nekoč oba kraja močno razširita, ju bo še vedno ločevala avtocesta. Toda, če se boste pozanimali na občini ali davčni upravi Grosuplje, boste hitro ugotovili, da ste v zmoti, kajti tam so prepričani, da je Perovo sestavni del Grosuplje in mu tudi zaračunavajo nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča v višini prvega razreda, torej enako visoko kot nadomestilo plačujejo občani v samem centru Grosuplje, kjer imajo: železniško in avtobusno postajo, pokopališče, cerkev, zdravstveni dom, šole, vrtce, policijo, pošto, občino, večje število raznih trgovin, bencinsko črpalno, kino, lekarno, zavarovalnico, veterinarsko postajo pa tudi kanalizacijo, toplovod in kabelsko televizijo. O takšni infrastrukturi na Perovem lahko le sanjajo. Nesprejemljivo se jim zdi tudi dejstvo, da so kraji kot Šmarje-Sap, ki imajo železniško in avtobusno povezavo, šolo, vrtce, trgovine... uvrščeni v nižja plačilna območja od njih.

Že sam odlok o nadomestilu za uporabo stavbnega zemljišča je malce sporn, kajti izraz "nadomestilo za uporabo" bolj preprosto pomeni najemnina in bi se odlok lahko preprosteje imenoval kar najemnina za uporabo stavbnega zemljišča (ki pa je tako ali tako naša last), torej plačujemo občini najemnino za uporabo svojega zemljišča. Uradne službe sicer tolmačijo, da je uporabljen le neroden izraz in da je mišljeno nadomestilo

za uporabo infrastrukturnih objektov. Toda tudi infrastruktura je v veliki meri zgrajena iz samoprispevkov krajanov. Ne glede na omenjene pomisleke so kraji Perovega pripravljeni dati "cesarju, kar je cesarjevega", vendar je prav in pošteno, da se višino plačila določi glede na dejanske razmere v kraju.

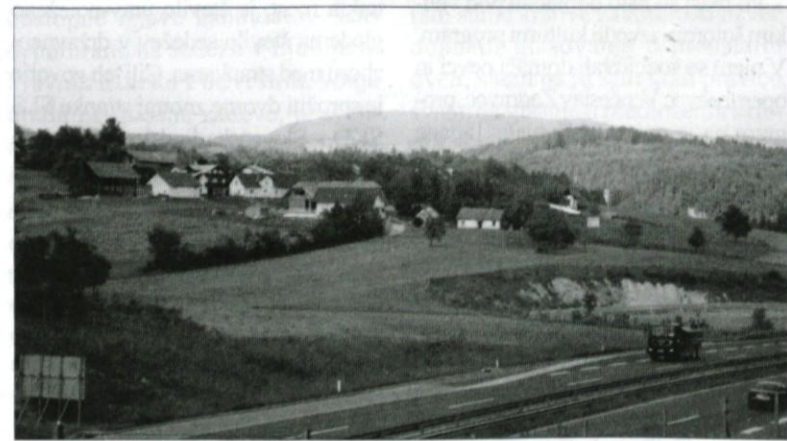
Če hočemo zgodbo malce osvetliti in poiskati bilko, ki se je občina tako vztrajno oklepa, se moramo vrniti trideset let nazaj in sicer v leto 1971. Tega leta je bila namreč v Uradnem listu SRS objavljena odredba, s katero se naselja Grosuplje, Jerova vas in Perovo združijo v eno naselje z imenom Grosuplje. O razlogih za takšno papirno združitev lahko le uganjamo, morda se je komu zdelo bolj imenitno, če bi lahko povedal, da je prebivalec Grosuplje ali pa je kak funkcionar zaradi svoje pomembnosti potreboval naselje, ki ima na papirju večje število prebivalcev. Kakorkoli že naselja so tudi danes, torej po tridesetih letih drug od drugega močno oddaljena. Odredba tudi v občinskih službah ni zaživela, kajti celo po enajstih letih, torej leta 1982 v izdanih lokacijskih dokumentacijah, še vedno piše vas Perovo.

Za sporno odredbo večina krajanov sploh ni vedela, kdor pa je, je nanjo pozabil, vendar je odredba kot tempirana bomba čakala na leto 1997, ko je občinski svet občine Grosuplje sprejel Odlok o nadomestilu za uporabo stavbnega zemljišča, ki uvršča Grosuplje v I. plačilno območje. Občina je kot dober gospodar takoj poiskala vse potencialne plačnike in ugotovila, da je na podlagi trideset let stare odredbe tri kilometre oddaljena vas Perovo le ulica v naselju Grosuplje. Seveda so bile tudi poslane položnice temu primerno visoke. Presenečeni krajsani so sprva mislili, da gre

le za pomoto in so na občino poslali dopis, v katerem so župana opozorili na očitno previsoke položnice. Toda skorajšnji odgovor jih je hitro postavil na realna tla. V odgovoru jim je jasno sporočeno, da so na podlagi odredbe iz leta 1971 sestavni del Grosupljeja oziroma so obravnavani kot ulica v Grosupljem, zato so dolžni plačevati temu primerno višino nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča. V dopisu jim je bilo tudi sporočeno, da tudi v primeru, če sprožijo postopek za razdružitve in preimenovanje v samostojno naselje oz. vas in pri tem uspejo, jim to ne zagotavlja, da bodo uvrščeni v nižji plačilni razred. Dopis je zaključen z besedami: "V želji po razumevanju vas lepo pozdravljamo."

V nadaljevanju zgodbe so se vrstile pobude za razdružitve, za oceno ustavnosti odloka in pritožbe tako na občinske kot na državne institucije. Tudi občinski svetniki Socialdemokratske stranke smo predlagali popravek spornih odločb, vendar je bil odgovor tako s strani župana kot občine, da bodo stvari preučili in poizkušali reševati.

Očitno občina nima niti najmanjše želje, da bi ustregla svojim občanom in jim zmanjšala (pre)velike dajatve. Razlog za takšno ravnanje je preprosto, kajti nadomestilo za uporabo stavbnih zemljišč je med davčnimi prilivi občine po višini na drugem mestu, občina pa ga je sposobna realizirati celo z indeksom 109. Ob dejstvu, da občina posluje na meji likvidnosti in da je v lanskem proračunu na dohodkovni strani kar 20 % postavk nerealiziranih, večina postavk pa je realizirana pod 80%, je razumljivo, da si župan ne želi zmanjševati postavke, ki mu prinaša zanesljiv priliv sredstev brez vloženega truda. **Božo Predalič**

V končni fazi pa je kombi last kluba, za katerega je občina res prispevala del sredstev, in z njim tudi razpolagamo, vi, gospod župan, pa skrbite za vozni park občine, da se ne bo uporabljal za privatne namene v pravem pomenu.

Vsem vam, ki ste dvignili toliko prahu zaradi teh sredstev, priporočam, ker imate možnost in dolžnost, da se zavzamete, da bo občina namenila več sredstev za šport. Kajti sedanja sredstva večini klubom in društvom ne zadostujejo niti za preživetje. Naš klub je v prvi polovici leta porabil za tekoče poslovanje, vzdrževanje in investicijska dela, brez nagrad strokovnim delavcem in športnikom, preko 1.000.000,00 SIT. Iz proračuna za redno dejavnost smo prejeli 300.000,00 SIT, to kaže, gospod župan, koliko privatne energije je potrebno, da društva in klubi lahko preživijo, medtem ko vi govorite o zgrešenih in privatnih naložbah in uporabljate športna društva in klube za obračune v politiki.

Samo dokler bo v športnih klubih in društvih toliko entuziastov in ljubiteljev športa, ki žrtvujejo velik del svojega prostega časa in življenja, lahko še pričakujemo delo v klubih, ampak tudi teh je vse manj, sploh pa, če jih boste nagrajevali s takimi izjavami, kot v našem primeru.

Velikokrat se govori, da je naša občina med razvitejšimi in bogatejšimi, kar verjetno tudi je. Ko pogledamo sredstva, ki jih namenja za šport, pa je ne najdemo med temi in skrajni čas bi bil, da se vsi skupaj zavedamo, kako pomemben je šport za razvoj mladega človeka in družbo. Čež petnajst let nam ne bo nič pomagalo, če bomo ena bogatejših občin, vendar brez zdravega športnega duha. Takrat bomo namenili bistveno več sredstev za odpravljanje slabih stvari, katerih ne bi omenjal, kamor zaidejo mladi, če jih ne bomo zasvojili s športom. Takrat se župan, vprašajte: "Kaj sem pa jaz storil takrat, da do tega ne bi prišlo?"

Dominik Lomovšek

Ni še jasno, ali konzorcij lastnikov ali en sam investitor

Pred leti sprejet zazidalni načrt obrtno-stanovanjske cone Sever se je sedaj le začel počasi uresničevati. Parcele na skoraj 49 tisoč kvadratnih metrih površine med podjetjem Guma ter cesto od Grosupljega proti Brezju so odmerjene. Kot predvideva zazidalni načrt, naj bi tam zraslo 18 stanovanjskih hiš s prizidano obrtno delavnico, večja poslovno-stanovanjska zgradba, po dva poslovna in proizvodna objekta, povečalo pa naj bi se tudi tamkajšnje teniško igrišče. Gradbenih parcel je skupaj torej kar 24, od tega dve večji.

Kot predvideva načrt, naj bi v novi coni Sever zaradi stanovanjskih hiš prostor našle le mirnejše obrtne dejavnosti. Investitorji bodo lahko ves razpoložljivi prostor funkcionalno uporabili, na primer za parkirišča, saj jih omejuje zgolj predpisani odmik od javnega dobra.

Lastnikov zemljišč je na območju zazidalnega načrta kar pet in ti bodo zemljišča prodajali individualno po dogovoru s potencialnim investitorjem. Uradni cenilec je vrednost zemljišča ocenil na 70 mark za kvadratni meter, tržna cena pa bo po besedah Franca Potokarja, enega od lastnikov, najverjetneje nižja. Ker prejšnje parcele niso bile razporejene tako, kot potekajo mejniki sedaj, se bo zainteresirani kupec moral pogovarjati pač

s toliko lastniki, kolikor si jih deli njegovo novo parcelo in vložiti v pogajanja precej energije. Cene kvadratnega metra poslovnih ali stanovanjskih površin pa v coni, upoštevajoč odločitev občinskega sveta, ne bodo smele presegati mejo 2000 nemških mark, dodaja Potokar.

"Občina na tem prostoru ne namerava graditi, odkupila bo le 7500 kvadratnih metrov zemljišča za ureditev cest, zelenice in napeljave vseh komunalnih vodov. Občinski svet se je odločil, da bo za kvadratni meter odštél 70 mark in nič več," pojasnjuje vodja urada za komunalno infrastrukturo grosupeljske občine Jože Miklavčič. Občinski svetniki so investitorjem dali tudi 10-odstotni popust na ceno komunalnega opremljanja zemljišča. Ta je kljub temu visoka. Komunalna infrastruktura bo skupaj stala nekaj več kot 380,4 milijona tolarjev, za kvadratni meter komunalne ureditve prostora pa bo moral kupec odšteti kar 92, po podatkih Franca Potokarja pa 82 mark.

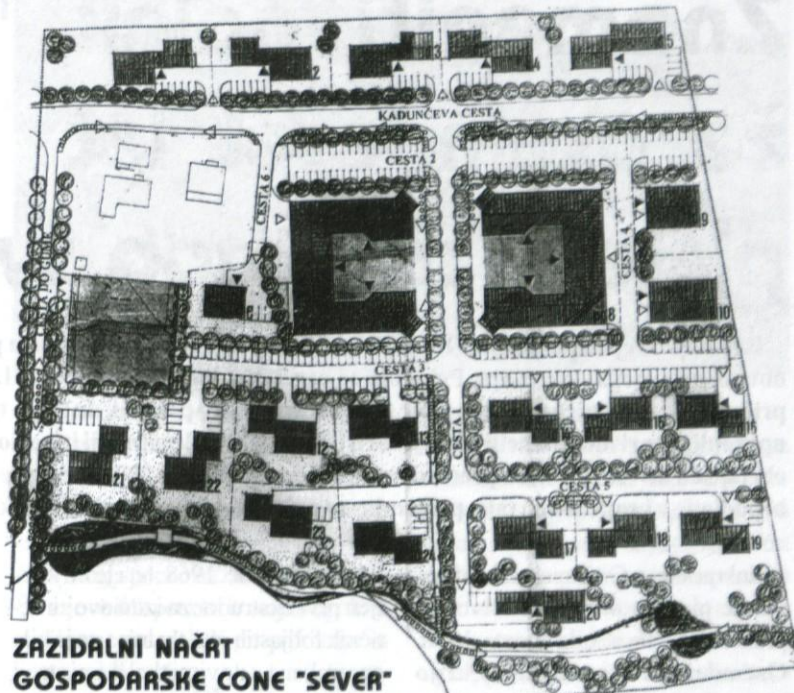
Po besedah Jožeta Miklavčiča je za eno od parcel že vložena prošnja za pridobitev gradbenega dovoljenja, na eni od dveh velikih parcel naj bi zrasel večji stanovanjski objekt, na delu zemljišča v sklopu zazidalnega načrta, katerega lastnik je GPG, pa naj bi gradbeno podjetje zgradilo več

objektov. Kdo in kdaj bo gradil na preostalih parcelah, pa ostaja zaenkrat še nedogovorjeno.

Hkrati z obrtno cono, če ne že pred tem, bi morali zgraditi tudi zadrževalnik Bičje, ki naj bi pred poplavami ščitil obrtni con Sever in Jug ter cono pod Slivniškim hribom. Sedaj je že jasno, da država tega zadrževalnika ne bo sofinancirala, pojasnjuje Miklavčič. Z Ministrstva za okolje in prostor je namreč že prišel dopis, da ima prednost pri zaščiti Grosupljega zadrževalnik Veliki potok v povodju Grosupeljsčice, za katerega se že dela projektna dokumentacija in naj bi se tudi z državnimi sredstvi začel graditi najkasneje leta 2002.

Zadrževalnik Bičje bo moral počakati tudi zaradi slabe kakovosti kanalizacijskega zbiralnika od Šmarja do Grosupljega, ki ga bi bilo treba pred zadrževalnikom sanirati in posodobiti. Za ta projekt bi morali odšteti dodatnih 60 milijonov tolarjev. Tudi zaradi tega je negotovo, kdaj bo zadrževalnik Bičje sploh zgrajen. S tem pa je povezan tudi nivo kote pritličij objektov, ki se bodo sedaj gradili v obrtno-stanovanjski coni in se tako obvarovali pred stoletnimi vodami.

Petra Anžlovar

**ZAZIDALNI NAČRT
GOSPODARSKE CONE "SEVER"
ARHITEKTONSKA SITUACIJA OZELENITVE**

Po besedah enega od petih lastnikov zemljišč v sklopu zazidalnega načrta obrtno-stanovanjske cone Sever Franca Potokarja naj bi lastniki svoje parcele prodali enemu investitorju ali pa ustanovili konzorcij in sami komunalno uredili območje. O obeh možnostih se še pogovarjajo. Kot zatrjuje Potokar, naj bi občina Grosuplje sredstva za komunalno ureditev in za odkup zemljišč za javno dobro v proračunu zagotovila šele leta 2003 ali 2004. Ker bi zemljišča za ceste in komunalne vode potrebovala že prej, naj bi sedanji lastniki vsak svoj del prepisali na občino že sedaj – v primeru Franca Potokarja petino celotnega zemljišča – plačano pa naj bi dobili po dveh ali treh letih. Pri tem dodaja, da je že pred časom zaprosil za gradbeno dovoljenje v okviru zazidalnega načrta, vendar ga doslej še ni dobil. Od občine pa seveda prejema položnice za plačilo nadomestila za nepozidana stavbna zemljišča.

OBRTNA CONA GROSUPLJE

Koščakov hrib

Grosupeljčani imamo v svoji bližini neverjetno "naravno dano", 409 m visoki KOŠČAKOV HRIB. Primeren je za trimčkanje vseh oblik. Ima tudi lepo, naravno, dvajsetmetrsko, ne preveč strmo skalno steno. Pod to steno pa je raven, delno zaraščen prostor, ki je postal odlagališče razne "embalaže" mladih grosupeljskih "piknikašev".

Škoda, da po veseljačenju pozabijo, da je narava lepa le takšna, kot je ustvarjena!!! in da "smeti" sodijo pač samo med smeti.

Marjan Trobec

Koščakov hrib - pod steno / smetišče po pikniku, foto Marjan Trobec

Informacije:

IMOS d.d.

Dunajska 56,

Ljubljana

tel.: 17 33 366

17 33 329

V obrtni coni v Grosuplju so naprodaj lokali in poslovno - skladiščno - proizvodni prostori, dokončani do 3. faze. Prevoz mogoč takoj!

IMOS

Investicijske
gradnje

Motvoz in platno d.d. Grosuplje

Znameniti pajek že osemdeset let plete in razpreda svoje mreže

motvoz

Eno najstarejših podjetij v Grosupljem, Tekstilna tovarna Motvoz in platno d.d., slavi v letošnjem letu 80. obletnico svojega delovanja. Pridobili so certifikat kakovosti ISO 9001. Imajo jasno začrtano strategijo za prihodnost: dinamično prilagajanje potrebam trga. To pomeni, da svojo tradicijo, znanje in izkušnje s pridom uporabljajo pri modifikaciji obstoječih izdelkov ter modernizaciji in racionalizaciji proizvodnje. Velik uspeh si obetajo od investicije, ki bo predvidoma končana konec leta 2000, in bo vredna 700 milijonov SIT. Želijo tudi, da bi podjetje v kraju dobilo tako pomembnost pri razvoju, kot jo je imelo nekoč.

Enkrat smo v Grosupeljskih odmevih že pisali o podjetju Motvoz in platno d.d.. To je bilo marca 1996. Osemdesetletnica obstoja, ki jo bodo zabeležili in ustrezno proslavili letos, je vsekakor tehten razlog za to, da pogledamo, kako se je v enem najstarejših grosupeljskih podjetij tradicija združila z znanjem in izkušnjami.

Pestra zgodovina od 1920 naprej.

Zgodovina podjetja se je začela pisati daljnega leta 1920. Po naročilu vrvarskega mojstra Antona Šinkovca je tega leta na kupljeni zemlji zrasla proizvodnja vrvi, naslednje leto še terilnica lanu in skladišče izdelkov. Podjetje Mehanična vrvarna, terilnica in predilnica Anton Šinkovec, Grosuplje je s 43 zaposlenimi pridelalo 35.000 kilogramov lanenega in 8.000 kilogramov konopljenega prediva na mesec. Trg so predstavljale Slovenija, Dalmacija ter Bosna in Hercegovina.

Leta 1927 je podjetje zaradi težav, ki jih je povzročila tuja konkurenca, grozila likvidacija s strani delničarjev. Do tega ni prišlo, saj je likvidator Metod Dular uspel prodati zaloge, oživel je proizvodnjo vrvarskih izdelkov in izdelovanje platna. V terilnici lanu ni videl nadaljnje perspektive. Leta 1936 je podjetje dobilo ime Motvoz in platno d.d. Grosuplje in je tik pred začetkom druge svetovne vojne zaposlovalo 486 delavcev.

Tovarna je delovala tudi med drugo svetovno vojno. Po kapitulaciji Italije jeseni leta 1943 je podjetje zasedla partizanska vojska, proizvodnja je bila namenjena vojnim potrebam. 229 delavcev je proizvodilo šotorska krila, blago za vetrovke, krušne torbice, odeje, vreče, motvoze, čevljarke sukance. Nemci so zato tovarno bombardirali in velik del zgradb in strojne opreme poškodovali. Kasneje je bila tovarna še požgana.

Po vojni, avgusta 1945, je bilo podjetje preneseno v last FLRJ, opisano in ocenjeno je bilo vse premoženje. Leta 1948 se je podjetje združilo z Industrijo platnenih izdelkov "Induplati" Jarše. Naveza je trajala tri leta. Potem so si v podjetju nadeli ime Tekstilna tovarna Motvoz in platno Grosuplje. Obnova je trajala vse do leta 1960; obnovljeni sta bili predilnica konoplje in tkalnica platna, na novo pa ustanovljena oplemenitilnica platna.

Konec leta 1964 je podjetje zaposlovalo 518 delavcev. Sredi šestdesetih let se je moralo soočiti z zmanjšanjem povpraševanja po konopljenih izdelkih. Trg je narekoval preusmeritev proizvodnje na sinte-

tične proizvode. 1968. leta je bil kupljen prvi ekstruder za izdelavo sintetičnih folijastih niti, tkalnica pa je bila opremljena z novimi tkalskimi stroji za izdelavo sintetičnih tkanin. Posledica je bila, da se je do konca sedemdesetih let proizvodnja konoplje in bombaža bistveno zmanjšala.

Da bi si zagotovili domače surovine, so leta 1982 sovlagali v prvo jugoslovansko tovarno za proizvodnjo polipropilena Hipol Odžaci in sicer v višini 2,6 mio USD. To jim je dalo pravico do nakupa 3.000 t polipropilena letno. Investicija se je kasneje pokazala prej ko ne kot zgrešena, saj je podjetje moralo plačevati surovino precej dražje kot bi jo plačalo iz uvoza.

Končno povsem na svoje.

Leta 1986 pomeni leto dokončne osamosvojitve podjetja. Deset let pozneje se je na podlagi Zakona o lastninskem preoblikovanju podjetij lastninsko preoblikovalo iz družbene podjetja v delniško družbo z osnovnim kapitalom 411,3 milijonov SIT. Slednji je bil razdeljen na 102.826 delnic. Zaradi tradicije je podjetje ohranilo dotedanje ime Tekstilna tovarna Motvoz in platno d.d., Grosuplje. Na podlagi Zakona o denacionalizaciji so nekateri bivši lastniki družbe ali zemljišč vložili denacionalizacijske zahteve, vendar nobeden izmed vlagateljev ni postal delničar tovarne.

1995 novo vodstvo.

Leta 1995 je v podjetje prišlo novo vodstvo, z mag. Antonom Laknerjem na čelu. Soočiti se je moralo z določenimi problemi, ki so postavljali pod vprašaj nadaljnji obstoj podjetja, kajti podjetje je imelo veliko izgubo - skoraj 1/12 letne realizacije. Direktor Lakner je skupaj z vodstvom ocenil, da je potrebno narediti korenit preobrat v poslovanju podjetja, ker je podjetje s prevelikim številom zaposlenih ustvarjalo premajhno realizacijo 10,9 mio DEM oz. 32.017 DEM/delavca/leto. Realizacija v letu 1999 je bila 14,0 mio DEM in 58.000 DEM/delavca/leto. Poleg tega je vodstvo ocenilo, da je potrebno nemudoma opustiti nerentabilne programe in intenzivno poprijeti pri razvoju in kadrovanju, čemur se v preteklosti ni dovolj posvečalo. "Leta 1995 smo prenehali biti zavod za zaposlovanje," še dodaja direktor in nadaljuje: "Motvoz živi z okoljem, okolje pa naše podjetje ne sprejema najbolje." Dejstvo namreč je, da se na razpisih podjetja domačini tako rekoč ne javljajo. Zato vedno več novih zaposlenih prihaja iz drugih krajev. Sedaj, ko je podjetje na novi poti

razvoja, z novo strategijo, pričakujejo, da bo tudi v domačem kraju dobilo veljavo, ki jo je uživalo nekoč.

Kot so zapisali v podjetju: "Danes je Tekstilna tovarna Motvoz in platno d.d. tovarna s strateškim ciljem postati sodobno urejena tovarna s standardom ISO 9001 in z jasno dolgoročno izdelano poslovno strategijo usmerjeno v izdelavo in prodajo različnih artiklov za pakiranje, vezivnega materiala, vrvi ter tehničnega tekstila".

Le dinamično prilagajanje zagotavlja uspešno poslovanje.

V podjetju pravijo, da so v letu 1998 in 1999 poslovali uspešneje kot nekaj preteklih let, kar je posledica selekcioniranja trgov in kupcev, ugotavljanja in določanja donosnosti posameznih programov, iskanja alternativnih cenejših možnosti, predvsem v nabavnem segmentu, posodabljanja proizvodnje, ki zagotavlja nižanje stroškov in večanje kakovosti proizvodnje in koncentracije strojnih kapacitet v posameznih obratih. Neizprosna konkurenca je zahtevala, da so morali v 5 letih zmanjšati število delavcev za 155, v letu 1999 za 21. Kljub zmanjšanju delavcev je proizvodnja ostala približno na nivoju preteklih let, le da mora manjše število ljudi opraviti več dela.

Rezultati so bili še boljši v letu 1999, ko so zabeležili za več kot 1,3 milijarde SIT (tj. 14 milijonov DEM) prometa, od tega 80% pri izvozu predvsem v Italijo, Nemčijo, Hrvaško in Slovaško. To je pomenilo prodajo skoraj 7,6 milijonov kilogramov različnih izdelkov. Zgoraj navedeni ukrepi racionalizacije in želje po čim boljšem zadovoljevanju potreb kupcev se odražajo tudi v poslovnih rezultatih podjetja. Poslovanje podjetja je sedaj pozitivno, podjetje je tudi očiščeno starih grehov in ima vizijo, kako delati v prihodnje. Velika pridobitev leta 1999 je certifikat kakovosti ISO 9001, ki odraža leta naporov pri vzpostavljanju sistema kakovosti.

V korak s časom z računalniško opremo.

Zadnja leta so veliko vlagali v sodoben informacijski sistem. V proizvodnjo uvajajo označevanje izdelkov s črtno kodo, kar bo poenostavilo in pocenilo manipulacijo z materiali v proizvodnji ter računalniško vodenje zalog. V kratkem bodo interno računalniško omrežje povezali v internet, poudarek bodo dali elektronskemu poslovanju (elektronski plačilni promet, naročila...). Na internetu se predstavljajo s spletno stranjo: <http://www.motvoz.si>.

Mag. Anton Lakner, direktor Tekstilne tovarne Motvoz in platno d.d.

Tabela: Proizvedene količine, število zaposlenih in proizvedene količine na zaposlenega v letih od 1980 do 1998

Leto	1980	1985	1990	1995	1998
Proizvedene količine	2.813.000	3.440.000	3.188.000	3.226.000	3.389.000
Število zaposlenih	420	460	450	352	274
Kg/zaposlenega	6.697	7.478	7.084	9.165	12.368

Proizvodni program trenutno obsega polipropilenske in konopljene izdelke, ki se proizvajajo v štirih obratih: EKSTRUZIJA:

Zapolnjujejo jo štiri ekstruzijske linije, ki letno predelajo 3.400 ton PP granulata, in ena ekstruzijska linija za izdelavo PP štapel vlakna. V postopku ekstrudiranja se granulati predela v folijske trakce, ki so namenjeni tkanju embalažnih tkanin ali sukanju veziva. V planu za naslednja leta je zapisana tudi modernizacija ekstruzije z nabavo nove ekstruzijske linije, ki bi pomenila povečanje kapacitet in kakovosti proizvodov.

OBRAT MOTVOZOV IN VRVI:

Obrat je namenjen proizvodnji vseh vrst PP veziv različnih lastnosti, glede na želje kupcev. Izdelki se uporabljajo za vezanje v industriji, kmetijstvu, kot reprodukcijski material, za prenosne smučarske vlečnice in manjši del za široko potrošnjo. Novost iz leta 1999 so stroji za izdelavo grobih veziv, namenjenih težjim balimim strojem v kmetijstvu. Novi stroji omogočajo racionalnejšo in kakovostnejšo proizvodnjo. Investicija na področju izdelave veziv jih je stala 120 milijonov SIT. Potrebe po teh izdelkih so relativno velike. Tako se je proizvodnja veziv povečala iz cca 1.500 ton letno na cca 2.400 ton letno.

Motvoze in vrvi izdelujejo še vedno tudi iz naravnih materialov kot so lan, konoplja in juta, kot ostanek stare proizvodnje. Ta asortiman je prilagojen potrebam zahodnoevropskih trgov.

TKALNICA:

Tkanje poteka na 52 tkalskih strojih za tkanje tkanin iz folijskih trakcev. Pretežni del tkanin uporabijo v konfekciji za izdelavo različnih izdelkov, del tkanin pa se proda.

KONFEKCIJA:

Asortiman vreč, ki jih izdelujejo, je vse večji in obsega od navadnih vreč do vrec z ventilom, PE vložkom in trodimenzionalnih vreč. Vedno več prodajo tudi kontejner vreč (ti. big-bag vreče), ki se uporabljajo pri transportu sipkih materialov (umetna gnojila, kemični proizvodi, cement, granulati in praškasti materiali) v večjih količinah (do 1.500 kg).

Osemdeseto obletnico nameravajo proslaviti z zaključkom nove investicije, katere rezultat bo vzpostavitev proizvodnje večslojnih folij. Take folije se uporabljajo za embaliranje zelo različnih vrst izdelkov. Linija ne bo delavno, temveč kapitalsko intenzivna. Po načrtih bo zaposlovala le 20 do 25 ljudi, ki pa bodo ustvarili kar za 12 milijonov DEM proizvodov. Pri novem programu bo podjetje torej na novo zaposlovalo, potrebovalo bo mlade strokovnjake, voljne aktivno sodelovati pri nadaljnjem razvoju podjetja. Več podrobnosti o novi pridobitvi pa v eni izmed jesenskih števil, v kateri bomo spremljali praznovanje jubileja.

Ekologije ne zanemarjajo.

Direktor Lakner veliko pozornost posveča ekologiji. Pravi, da Tekstilna tovarna Motvoz in platno d.d. ni v preteklosti in ne bo niti v prihodnosti kakorkoli onesnaževal okolja. Od časa do časa so nekateri kakšno pikro pripomnili na račun črnega dima, ki se je občasno valil iz visokega dimnika. Ker ta ni več potreben in je bil tudi že močno dotrajan, je že ugledal žalosten konec. Pri zahtevnem posegu je sodeloval sam alpinist Tomaž Humar.

Med pomembnimi cilji podjetja so tudi red, čistoča in priпадnost kolektiv. Vsak, ki se danes sprehodi med stroji, se lahko prepriča, da so delovni pogoji v podjetju boljši kot kdajkoli doslej.

Mag. Tatjana Skubic

Pakirna linija za veziva

Kje pa vas čevelj žuli?

Šmarje-Sap, 21. junija - V okviru obiskov po krajevnih skupnostih v občini Grosuplje je bil tokrat župan s sodelavci v Šmarju-Sap. Vodja urada za komunalno infrastrukturo J. Miklavčič, vodja urada za prostor S. Galonja s sodelavko A. Fatur ter župan J. Lesjak so se najprej sestali s člani sveta KS Šmarje-Sap in si ogledal problematiko na terenu. Zvečer pa so se udeležili zboru krajanov, na katerem so bili prisotni tudi nekateri člani grosupeljskega Občinskega sveta bivačiji v KS Šmarje-Sap. Zboru krajanov se je pridružil tudi direktor Javno komunalnega podjetja Grosuplje J. Skarlovnik. Kot je bilo pričakovati, je želja krajanov veliko. Denarja pa niti občina, kaj šele KS, nimata. Država npr. zamuja s plačilom 80 milijonov tolarjev, namenjenih za novo OŠ Brinje. Po trditvah župana občina zato zamuja z nakazovanjem proračunskega denarja krajevnim skupnostim.

V sklopu načrtovanih ogledov je bilo prvo na vrsti šmarsko pokopališče. Kljub temu, da se na njem pokopava že vrsto let, pokopališče in mrliška vežica sploh nista legalizirana. Dokumentacijo je potrebno čimprej urediti. Člani sveta KS so izrazili željo, da se obstoječa mrliška vežica preuredi in poveča za dodatno vežico. Zaradi širjenja naselja sta dve mrliški vežici z vso pripadajočo opremo, prostorom za svojce in nadstreškom za okrog 100 ljudi nujno potrebni. Poudariti pa moramo, da sta pokopališče in obstoječa mrliška vežica zgledno urejena. Po besedah občinskih uradnikov celo najlepše v občini.

Le slaba dva kilometra je od Šmarja oddaljena Huda Polica. Malo, a dovolj, da vas, ki šteje pet domačij, nima asfaltne ceste, niti vodovoda. Da se vozijo domov po prašni cesti in da pijejo vodo iz štime, so krajan deloma krivi sami, saj so precej neenotni. Problem je v tem, da cesta ni zgrajena tam, kot je vrisana na karti, ampak se vije po privatnem zemljišču. Z enako težavo se srečujejo stanovalci Hude Police št. 5 (Puciharjev mlin). Cesta dejansko poteka čez dvorišče, na karti pa je vrisana precej nad hišo. Ob sicer neprometni cesti stojita celo znaka, ki prepovedujeta prehod preko privatnega zemljišča. Za Hudo Polico bo občina zagotovila 60 milijonov tolarjev.

Da se s soudeležbo pri financiranju in izvajanju del, dogovarjanjem in vztraj-

nostjo da marsikaj postoriti, dokazujeta na novo asfaltirani cesti od Gajnič do Treh križev ter skozi Tlake. Krajanji so stopili skupaj pod vodstvom predsednikov gradbenih odborov Anke Fabjan in Dušana Hočevarja.

Križišče Razdrto je ob gradnji avtoceste ostalo nedokončano. Pred starim predorom bi, po besedah S. Galonja, veljalo zgraditi križišče, ki bi Šmarčanom omogočalo dostop na avtocesto v smeri proti Zagrebu in izvoz z avtoceste v smeri proti Ljubljani. Zaradi varnosti pešcev, predvsem šolarjev, je nujno potreben tudi pločnik od Šmarja do kapelice na Malem Vrhju ter skozi Cikavo. Problematica pa sta tudi prenizka podvoza pod avtocesto na Lipoglavski cesti ter na cesti Cikava - Paradišče.

Na območju KS Šmarje-Sap železnica trikrat seka zelo prometne ceste. Najbolj prometna od teh je seveda cesta Šmarje-Sap - Grosuplje. Na Cikavi na prihod vlaka opozarjata semaforja, ki pa ob sončnem vremenu svoji funkciji ne služita dovolj dobro. Mogoče celo bolj nevarna sta prehoda železnice čez Lipoglavsko cesto ter čez cesto Cikava - Sela. Na zelo nepregledna prehoda opozarja le Andrejev križ. Slovenske železnice so sicer pripravljene postaviti zapornice, a le pod pogojem, da občina prispeva polovico od 40 milijonov tolarjev, kolikor oprema prehoda z zapornicami stane. Po besedah župana J. Lesjaka so zapornice tako trenutno za občinski pro-

račun prevelik zalogaj.

V mesecu maju je Občinski svet potrdil dva ureditvena načrta za območje KS Šmarje-Sap. Kmalu naj bi bila končana sanacija peskokopa London, kamor naj bi se po pogovorih z GP Grosuplje preselila betonarna Zobec. Očitno pa zadeve ne potekajo po načrtih, saj v peskokopu London nič ne kaže na sanacijo. Nasprotno. Peskokop se širi, nakopičene pa so ogromne zaloge peska. Ukrepati bo moral inšpektor. Posledica tega je seveda dejstvo, da se tudi urejanje površin med cerkvijo, železniško progo, šolo in Ljubljansko cesto časovno odlašuje. Po besedah S. Galonja bi se v Šmarju dolgoročno moral oblikovati jasen in izrazit center, ki bi zajemal gasilski dom, zeleno površino (park) na zemljišču starega pokopališča, povečano samopostrežno trgovino, trgovinice, uslužne dejavnosti, banko, novo pošto... Ta center naj bi zrasel na zazidljivih kmetijskih površinah ob starem pokopališču. Ker so te površine v okviru naselja zazidljive, je tudi nadomestilo (davek) za uporabo stavbnega zemljišča tod zelo visoko. V sklop tega centra naj bi spadal tudi sedanji Družbeni dom, ki pa je potreben temeljite sanacije ali celo nadomestne gradnje. Jedro naj bi zaokrožilo športno igrišče ter povečana vrtec in šola.

Po besedah direktorja Javno komunalnega podjetja J. Skarlovnika se je v zadnjem obdobju tudi na področju komunale v KS Šmarje-Sap veliko postorilo. Pogodba za izgradnjo kanalizacije od Tlak po Rimski cesti v vrednosti 22 milijonov tolarjev + davek je pripravljena za podpis. Dela na Rimski naj bi se tako začela v mesecu juliju. Dolgoročno bo treba poskrbeti tudi za kanalizacijo na Malem Vrhju. Možnosti sta dve: manjša čistilna naprava ali ob ustreznem nadomestilu priključitev na čistilno napravo občine Škofljica.

Tajnik KS Šmarje-Sap D. Mazaj je poročal o prizadevanjih KS, da bi pluzenje cest, čiščenje jaskov, košenje trave, urejanje postajališč... tudi v Šmarju-Sap prevzelo Javno komunalno podjetje Grosuplje. Tako ne bi bilo stalnih problemov s

V kamnolomu "London" pri Šmarju-Sapu še vedno (in pospešeno) kopljejo

podpisovanjem pogodb za pluzenje in plačevanjem pluzenja. Stroški za pluzenje prejšnjo zimo še vedno niso poravnani. Občina krajevni skupnosti dolguje še en obrok, zato tudi KS zasebniku, ki je pluzil, še ni mogla poravnati celotnega računa. Šmarje ob šoli potrebuje vsaj dve pokriti avtobusni postajališči ter prometne in neprometne znake.

Na zboru krajanov je bilo veliko besed izrečenih tudi o avtocesti in bencinskem servisu, ki naj bi zrasel pred izvozom Cikava v smeri proti Zagrebu. Predvsem N. Zaviršek in J. Perovšek sta opozarjala, da je na tem mestu prelomnica vodotokov. Gradnja bencinskega servisa bi tako lahko povzročila katastrofo. V sedemdesetih letih je Petrol to zemljo že kupil, a jo je zaradi občutljivih vodnih razmer odprodal. Avtocesta je kraj razpolovila. Opozarjala sta, da je hrup kljub protihrupnim ograjam neznosen, da je zrak onesnažen s strupenimi plini, da se iz predorov širi radon, da so vrtovi onesnaženi s svincem... Predlagata izvedbo kontrolnih meritev, ki jih je RUC (predhodnik DARS-a) ob gradnji avtoceste obljubil. Prava in temeljita rešitev pa bi bila, po njunem mnenju, pokrita avtocesta.

Predsednik KS Šmarje-Sap A. Rigler je pojasnil, da je imela KS z DARS-om in občino glede bencinskega servisa sestanek. Na predlagano gradnjo bencinskega servisa je KS podala 20 pripomb. Občinski svetnik mag. P. Verlič (dan po zboru krajanov ga je vlada imenovala za državnega sekretarja na ministrstvu za promet in zveze) je pojasnil, da za problem podtalnice sliši prvič. Dodal je, da je na to strokovnjake DARS-a potrebno opozoriti in najti kompromis med in-

teresi krajanov in DARS-om.

V razpravi je F. Mam opozoril na onesnaževanje zraka in posledično zemlje (vrtov), ki ga povzroča plastičarstvo Virant. Menil je tudi, da je obveščenost krajanov o delu KS in občine preslaba (pogreša finančno poročilo sveta KS) ter opozoril na neurejeno okolico samopostrežne trgovine. Blagajničarka KS M. Zoran je podala finančno poročilo KS za leto 1999. Objavljeno je bilo tudi v prvi številki letošnjih Grosupeljskih odmevov.

Krajanji so dali pobude in povprašali še po asfaltiranju (krpanju) cest po Malem Vrhju, Rimske ceste, Pokopališke ceste, ureditvi parkirišča ob pošti, čiščenju kanalete med Jurčičevo cesto in Velikim Vrhom ter sanaciji divjega odlagališča smeti Nad predorom.

Odgovorjeno je bilo na večino zastavljenih vprašanj. KS in občina sta obljubili, da bosta predloge krajanov upoštevali. Vsa zadeva pa se seveda konča pri denarju. Brez finančne soudeležbe krajanov krajevne ceste ne bodo asfaltirane, ne bo vodovoda, ne javne razsvetljave, ne prenovljenega Družbenega doma... A denar še ni dovolj. Potrebni so ljudje, ki hočejo in zmorejo voditi gradbene odbore, društva in krajevne skupnosti. Kakšno pa je njihovo plačilo? Nič - niti povračila prevoznih stroškov. Včasih jim celo kdo očita, da so se okoristili. Vsakdo, ki pozimi še v pižami po telefonu kliče svetnike KS in se jezi, ker cesta do njegove garaže še ni spluzena, bi moral kandidirati v svet KS ter v njem tudi trdo delati. Mnogo takih pa ni bilo niti na zbor krajanov.

Janez Pintar

Na nevarnem prehodu čez železniško progo od Cikave proti Selam

Dva govornika

Ob praznovanju dneva državnosti smo lahko prisluhnili tudi dvema govornikoma:

- Prvi je začel nekje sredi prejšnjega stoletja - drugi pri Brižinskih spomenikih...

- Prvi je govoril, da "smo se na plebiscitu složno odločili za skupno državo, ker smo hkrati glasovali za trajne skupne vrednote, za visoka merila, ki smo si jih postavili za urejanje našega skupnega življenja in za upravljanje države. Prav zato so naša takratna pričakovanja še vedno tudi del sedanjosti, so možno merila naših današnjih odločitev."

- Drugi je povedal, kako pomembno je, "da se Slovenci otresemo zgodovinsko pogojenega občutka, da je država nekaj zunaj nas ali celo nekaj nam nasprotnega; da jo moramo predvsem kritizirati in od nje nekaj terjati. Prav je,

da resno vzamemo svoje politične pravice in se začnemo artikulirati politično izražati, prav je, da gojimo kritični duh, se pravi duh razsodnosti. A vprašajmo se tudi, kaj lahko sami, kjer koli že smo in kar koli že delamo, storimo ne le za slovensko državo, temveč za Slovenijo, ki je naša domovina. Naj ob tej misli dan državnosti postane praznik naše domovine in zato praznik vsakogar izmed nas!"

Prav tu pa lahko najdemo temeljne razlike razumevanja in funkcioniranja države. Za lažjo primerjavo dodajmo k temu samo še izjavo prvega govornika, ki jo je izrekel na predhodni novinarski konferenci pred dnevom državnosti, ko je zatrjeval, da "politika, ki ne gradi na tem, da so pridobitve NOB vrtane v temelje slovenske države, ne

more biti ne slovenska ne evropska". S to izjavo se je mogoče strinjati samo v tistem delu, ki govori o zmagi nad okupatorsko vojsko. Z revolucijo, ki jo je vodila KPS, in množičnimi povojnimi poboji večine nedolžnih slovenskih žrtev, pa se ni mogoče strinjati. Do zdaj je po nepopolnih podatkih število teh žrtev blizu 60.000 in več kot toliko izseljenih Slovencev ter vsaj še enkrat toliko na slovenskih tleh pobitih Hrvatov in drugih.

Tudi zaradi takih izjav in zamolčevanju temnejše strani lastne zgodovine je treba še tako blestečemu govorniku pogledati ne samo v oči ampak tudi v srce. Za narod pa velja, da tisti ki ni pripravljen pogledati na svetle in temne strani svoje zgodovine in ki slepo verjame, nima trdne podlage za prihodnost. Zato je prav, da smo prisluhnili obema govornikoma.

Jože Miklič

KOREKT
JEZIKOVNA ŠOLA IN TURISTIČNA AGENCIJA
Zgornja Draga 4a, 1294 Višnja Gora

TURISTIČNA AGENCIJA

ugodne cene in načini plačila
zanimiva potovanja za vsakogar
maturantski izleti
jezikovno izobraževanje v tujini
eksotična potovanja
poletni dopusti v Dalmaciji
in po svetu

Za vse informacije glede terminov potovanj, prospektov, rezervacij in cen smo vam stalno na voljo na naših številkah: tel./faks: 01/ 7877 - 244
GSM 041/ 623 - 634

Liljana Štepic

Sodobno gasilsko vozilo s cisterno za 80-letnico PGD Žalna

Župan Janez Lesjak pri predaji ključev poveljniku žalskih gasilcev.

Žalna, 17. junija 2000 - Množica uniformiranih domačih in okoliških gasilcev se je zbrala tega lepega sobotnega popoldneva, da bi se povese-
lili skupaj z žalskimi gasilci ob njihovem jubileju. Ob tej priložnosti so
tudi uradno prevzeli sodobno gasilsko vozilo s podvozjem in kabino
Mercedes Benz 13/20 ter z gasilsko nadgradnjo, v kateri je poleg potreb-
nega orodja osrednja 3200 litrska cisterna z vodo in v zadnjem delu
avtomobila vodna črpalka znamke Ziegler s kapaciteto 1800 l/min. Nad-
gradnjo je kot najugodnejši ponudnik opravilo "Ključavničarstvo Oblak",
dodelavo nadgradnje pa je opravilo prostovoljno z več sto urami podjetje
U&B Berlan z Lobčka. Vsi stroški novega vozila so znašali 8.5 mio sit.

Gasilci so se zbrali na parkirišču
pred cerkvijo v (Mali) Žalni in ne-
kaj minut pred 18. uro krenili na pri-
reditveni prostor, na vaški trg sre-
di (Velike) Žalne. Po pozdravnih be-
sedah predsednika društva Tona-
ta Ovna in podanih zgodovinskih
podatkih ter prelomnih trenutkih iz
njihove gasilske in krajevne kroni-
ke, ki jo je prebral tajnik Andrej
Kastelec, je župan Občine Grosup-
lje Janez Lesjak simbolično predal
ključe poveljniku žalskih gasilcev
Lojzetu Koščaku, le-ta pa jih je dal
v uporabo šoferjema Zakrajšku in
Javorniku. Nato je župnik Andrej
Sink blagoslovil vozilo.

Novo pridobitev žalskih gasilcev
so med drugimi častnimi gosti
pozdravili v priložnostnih nagovo-
rih Andrej Bahovec, predsednik
Gasilske zveze (GZ) Grosuplje, po-
veljnik GZ Avgust Burger in pred-
sednik GZ Ivančna Gorica, pred-
sednik Lojze Ljubič in član pred-
sedstva GZ Slovenije Božo Knez.
Podelili so tudi visoka gasilska
priznanja, priznanja veteranom za
dolgoletno delo ter spominske pla-
kete in diplome. Slovesnosti se je
udeležil tudi glavni inšpektor In-
špektorata Republike Slovenije za

varstvo pred naravnimi in drugimi
nesrečami Bogomir Zupančič. V
kulturnem programu so nastopili
recitatorji in pevski zbor Samorast-
nik pod vodstvom Draga Zakraj-
ška, ki je poleg slovenske himne
med drugim zapel tudi pesem v čast
sv. Florjanu in "žalsko himno" (Vo-
dopivčeve) Žabe.

Po proslavi je bila velika vrtna
veselica, na kateri je igral njihov
častni član Franc Mihelič s svojim
ansamblom.

Jože Miklič

Župnik Andrej Sink je blagoslo-
vil novo gasilsko pridobitev

Iz kronike PGD Žalna

7. maja 1920. je bilo ustanovljeno društvo. Ustanovni člani člani so bili: Ivan
Starc, Josip Javornik, Ivan Bezeljak, Ivan Lužar, Anton Starc, Ivan Fink, Stane
Priatelj in še 16 članov. Še istega leta so kupili ročno prevozno brizgalno na Bledu
in jo s konji pripeljali domov. 1925. so zgradili gasilski dom. Društvo je sodelovalo
tudi pri gašenju velikih požarov na Gatini in Spodnjih Duplicah. 1952. so nabavili
novo motorno brizgalno SAVICA, 1965. so jo zamenjali z novo znamke SORA,
1967. kupili rabljen avtomobil CAMPAGNOLA, 1970. se je prvič oglasila električna
sirena, 1972. kombi vozilo IMV 1600 GASILEC, 1975. motorno brizgalno ROSEN-
BAUER, 1984. zgradili nov gasilski dom in sočasno razvili tudi pionirski prapor,
1985. so poskrbeli za manjšo motorno brizgalno in z njo oskrbeli vas Plešivico, ki ima
svojo gasilsko orodjarno ter 1988. prevzeli vozilo TAM 80 T 35, ki še vedno služi
svojemu namenu. V zadnjih letih so precej časa namenili strokovnemu izobraževanju
članov in uredili okolico gasilskega doma.

Veterani – udarna ekipa v PGD Grosuplje

Kar nekaj let deluje v PGD
Grosuplje skupina veteranov. Za
vetrana je pogoj: 55 let starosti in
preuvertitev med rezervne gasilce.
Nad 63 let ni več omejitev. V kolikor
nastopajo še starejši, pa so ekipe
deležne bonusa. To še kako pomeša
vrstni red na tekmih!

V okviru OGZ Grosuplje je kar ne-
kaj ekip. Poleg Grosupeljčanov so
zelo delavni v PGD Ponova vas. Nji-
hov cilj je biti najboljši v Zvezi. Se-
veda pa Grosupeljčani ne stojijo
križem rok. Tudi sledijo istemu cilju.
Ostala društva imajo tovrstne ekipe
bolj občasno, npr. PGD Sp. Slivnica.
Zelo krepko so zavihali rokave na
Policij in še kje. Dolenjci smo na
splošno bolj v povojih, medtem ko
je na Gorenjskem in Štajerskem ve-
teranska dejavnost zelo razvita.

Duša Grosupeljčanov je Marjan
Urbančič, ki je obenem tudi najbolj
zaslužen, da je ekipa obstala in
preživela težje obdobje. Od UO pos-
tavljeni vodja Janez Brodnik je zelo
ponosen na svoje "sive fante" in jih
trdno in s ponosom obvladuje, koli-
kor je mogoče te "razvijene mlade-
niče sploh obvladati". Za nameček
se je po 25 letih vrnil s političnega
odstrela bivši poveljnik Marjan Šir-
celj, ki se razglša za glavnega –

samozvanega vodjo. Pri treh vodjih
pa mora kaj uspeti. Seveda največje
breme nosi Janez Brodnik, ostali pa
krpamo, kolikor zdravje dovoljuje.

Lansko leto smo zaključili z zma-
go na regijski tekmi LJUBLJANA II.
To nam je dalo pravico do nastopa
na državnem prvenstvu. Letos smo
na prvi pokalni tekmi na Teharjah
kljub dvakratnem drugem mestu
prišli domov brez pokala. "Samozva-
ni" vodja je zagrozil: "V kolikor ne
bo prihodnjič pokala, boste pili tako
kot danes – iz kozarcev!" Stvar je
bila vzeta resno. Šef Janez je določil
postavo ekipe in v odsotnosti dese-
tarja, v začudenje vseh postavil na
to mesto Urbančiča. Ta je stopil na
čelo ekipe odločno. Kljub njegovi
odsotnosti pri delu z orodjem je bila

njegova ekipa pod njegovim povel-
jevanjem mirna in dovolj zbrana, da
ni bilo potrebno piti iz kozarcev. Što-
re so bile kraj dogajanja, mi pa nis-
mo bili štori, ampak vse kaj boljše-
ga. Seveda, veselje je trajalo dolgo
v noč, upajmo, da bo še kdaj tako.

Veterani ne opravljajo kakšnih
penzionističnih gibov, ampak prave
gibe, da se morajo mladi potruditi,
da dosežejo, to kar veterani zmoro-
jo. Za vse pa velja: Vaja dela mojstra!
Mojster, ki pa zna vse, je za odpis.
Vedno se je bolje učiti, kot razkazo-
vati puhlost. V teh letih veliko od-
loča zdravje. Če nihče ne toži o teh
ali onih bolečinah, se nam zdi, da
nekdo v skupini manjka. Trdo delo
pa rodi sadove, če ne danes, pa jut-
ri. Veriga pa je tako močna, kot je
njen najslabši člen, zato prav ta člen
najbolj negujemo.

Vsem veteranom v Občinski ga-
silski zvezi želim trdnega zdravja in
obilo gasilskih tekmovalnih užitkov.

Marjan Šircelj, st.

Slavje se je začelo, foto Marjan Šircelj, st.

Društvo podeželske mladine "Kalček" Ivančna Gorica, Grosuplje, Dobrepolje

DPM Kalček smo uradno ustanovili
maja 1999. Že prej je društvo aktivno
sodelovalo na raznih tekmovanjih in pri-
reditvah, toda pod imenom Mladi
zadružniki Ivančna Gorica. Lansko leto
pa smo se odločili, da društvo uradno
ustanovimo, saj smo že 60 članski
zborček mladih nadbudnih glav.

Društvo Kalček združuje mlade nas-
lednike kmetij in vse ostale mlade, ki ču-
tijo pripadnost podeželju in gričevnati
dolenjski pokrajini. Predvsem poudar-
jamo pomen druženja in povezovanja,
ki sta poleg izobraževanja, osnovni načeli
našega delovanja. Res se shajamo iz
treh občin; Ivančna Gorica, Dobrepolje
in Grosuplje, toda to nas še bolj povezu-
je, smo prijatelji in zato si tudi pomaga-
mo, kadar je to najbolj potrebno.

Lahko se pohvalimo, da smo pripra-
vili, s pomočjo naše svetovalne službe
seveda, regijsko tekmovanje oračev.
Dekleta smo napekle nekaj peciva, fantje

so poskrbeli za pijačo in tako je bilo vse
pripravljeno za tekmovanje. Gledalci so
uživali v dobrem oranju, da pa jim je bilo
slajše, so se seveda še malo posladkali
in tako smo bili vsi izredno zadovoljni.
Seveda, razpoloženje je bilo enkratno še
posebej zato, ker je nas spremljalo lepo
sončno vreme.

Kalčki smo se udeležili že kar nekaj
kmečkih iger, med drugimi tudi državnih.
Res ne dosegamo vidnejših rezultatov,
se pa zato zabavamo in spoznavamo
naše sovrstnike iz Slovenije. Naš moto
je: važno je sodelovati, ne zmagati!!!
Toda ne gre nas podcenjevati, smo nov,
svež, mlad Kalček, ki še ves diši po jutran-
ji rosi. Smo kalček močne, zdrave in od-
pome rastline, ki se ne ustraši niti narav-
nih ujm ne slane. Zato, konkurenca,
pozor, prihajamo!!!

Seveda pa smo Kalčki najbolj veseli
takrat, kadar naša mentorica ga. Irma
Lekan in predsednik Franci Omahen

predlagata kakšno ekskurzijo. Povedati
vam moramo, da se veliko potepamo.
Bili smo v Nemčiji, Italiji in Švici. V tujino
gremo za več dni, ponavadi od tri do
pet. Če pa se odločimo za enodnevno
ekskurzijo, se pa popeljemo po naši lepi
deželi na sončni strani Alp. Na vsaki
ekskurziji zelo uživamo in se tudi veliko
novega naučimo.

Vsako leto se tudi udeležimo kviza
Mladi in kmetijstvo, smučarskega tek-
movanja na Bledu, skratka povsod, kjer
se kaj dogaja, smo prisotni tudi Kalčki.

Zanimivo je, da smo pravi Dolenjci,
pa spadamo v Ljubljansko regijo.

Srečujemo se redno vsak mesec.
Imamo krajše sestanke, nato pa večer
popestrino z igranjem harmonike in pe-
tjem, kot se za prave Dolenjce spodobi.

Smo polni pozitivne energije in komaj
čakamo naslednjih srečanj in tekmovanj
podeželske mladine.

Anica Omahen

Povsod je lepo, doma je najlepše!

DPŽ Sončnica Grosuplje in DPŽ Dobrepol-
je sta se 4. 7. 2000 odpravila na enodnevno
ekskurzijo proti Strunjanu. Tokrat je bilo z nami
veliko podmladka, tako da je bil avtobus poln.
Dospeli smo v Strunjan, kjer smo se kopale v
morju, z vodičko smo si ogledale Zdravilišče
Krka in tudi gojišče školjk. Po zelo dobrem
kosilu v zdravilišču, smo se odpravile v
Portorož. Tam smo si ogledale kompleks Ber-
nardin.

Po enournem odmoru smo se odpeljale v
vasico Hrastovlje, kjer so nam predstavili trd-
njavo v bran proti Turkom in si ogledale cer-
kev iz 12. stoletja, kjer so nam zgodovino pri-
kazali z video posnetki.

Na povratku smo se peljale mimo Postojne, Cerknice, Rakovega Škocjana, kjer smo si ogledale naravni most ter
naravoslovno učno pot. V poznih večernih urah smo se vrnile domov.

DPŽ Sončnica se zahvaljuje Svetovalni službi za dom in družino, ge. Irmi Lekan, ki nam je razlagala značilnosti teh krajev.

DPŽ Sončnica, predsednica Stanka Ahlin

"Sončnica" v Strunjanu

Živim, kot si želim

Poletni potovalni tabor skavtov iz Grosupljega in Slovenskih Konjic

Umivali smo se, ko je tekla voda... foto Damjan Strelc

Pred nami je dolga pot, čez 100 kilometrov. Bo šlo? Bomo lahko poleg sebe v tej vročini nosili še nahrbtnike z vsem, kar potrebujemo? Pa spanje? Nam bo sončno nebo naklonjeno ali bo postalo deževno? Skavt je vedno pripravljen in se znajde.

Noviciata (starost 16-17 let) Grosupljega in Slovenskih Konjic sta odhajala k ljudem, da spoznata njihovo življenje, ki je svojevrstno. Odpravili smo se na območje ob slovensko-italijanski meji. Začeli smo v Kobaridu, užili Goriška Brda, se spočili na Sveti Gori, spoznavali Beneško Slovenijo in se srečali še z življenjem Slovencev v Gorici. Pripadnost narodu je pomemben del identitete, ki se ob meji še zaostri, in tokrat smo naš občutek pripadnosti še bolj preverili. Toliko bolj zato, ker je to območje, ki je v zgodovini nenehno prehajalo iz ene države v drugo, ne da bi kdo kaj vprašal. Mi pa želimo odločiti o svojem življenju.

Naše državljanstvo se je še bolj postavilo, ker je bil drugi dan tabora dan samostojnosti. Tabor je bil med 24. 6. in 2. 7. 2000. Za državni praznik smo bili že v Italiji, a smo z razvito slovensko in skavtsko zastavo zapeli slovensko in skavtsko himno. Pogledi iz avtomobilov so bili nenavadni, mi pa smo ponosno peli. Tudi cariniku smo zaželeli prijetno praznovanje.

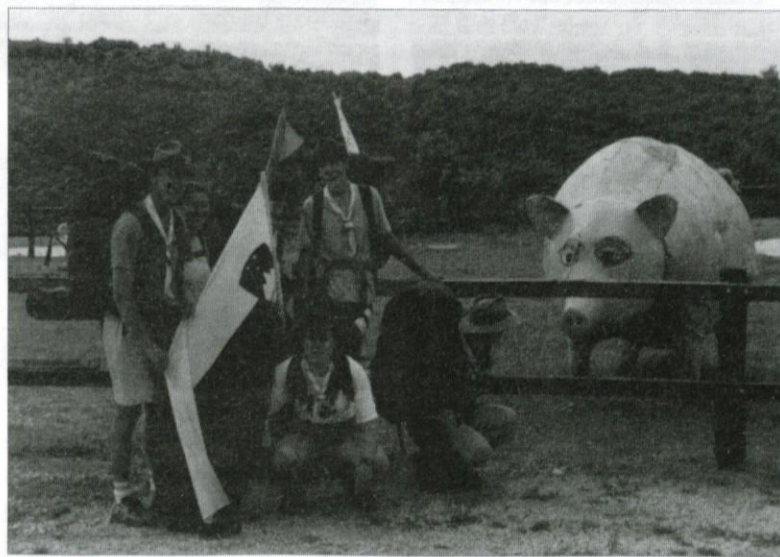
Šotorov nismo imeli, spali naj bi pod milim nebom, v primeru dežja pa, tako smo prepričani, se vedno najdejo ljud-

je, ki so pripravljeni deliti streho. Prvo noč smo bili mokri, ker je bilo zvečer jasno, sredi noči pa nas je ujel dež. Podnevi smo sušili spalne vreče in preganjali potenje, drugo noč pa (bili smo na italijanski strani) nas je gostil župnik, ki se je naučil slovenščino. Žal slovenščina tam zamira, znali so jo večinoma le starejši ljudje.

Na Stari Gori, nekdanjem znanem slovenskem romarskem kraju, smo spali na parkirišču. Policaji so mimo odšli, ko so videli, da smo skavti. Pa na slovenski strani? Gostil nas je g. Stane (zraven Nebla) sredi marelčnega nasada in nam ponudil še gajbico breskev. Zvečer smo skupaj zapeli s kvartetom Kvartin in spali pod zvezdami. Naslednji dve noči pa smo bili gostje vagona. Vagona? Na mali železniški postaji Plave stoji nekaj vagonov, ki služijo le onesnaževanju. Nam so ponudili še streho in prijetno osvežitev – nočno skrivanje med vagoni. Sveta Gora, romarska tudi za nas, nam je nepričakovano ponudila streho in prav tako zamejski skavti v Gorici. Ti imajo svojo hišico, o kakršni slovenski skavti zaenkrat še sanjamo (in pričakujemo pomoč države ali občin, ki se ne odzovejo).

Spremljal nas je svetopisemski Jožef, ki so ga brez privoljenja odpeljali v Egipt, a na tak način je rešil svoje ljudstvo, ko ga je pestila lakota.

.. jedli smo, ko smo našli hrano... foto Andrej Vehovec

Novice iz Študentskega kluba GROŠ

Ponovno se vam oglašamo iz študentskega kluba GROŠ, to je kluba študentov in dijakov občin Grosuplje, Dobropolje in Ivančna Gorica. Tudi v mesecu, ki je za nami, smo bili člani kluba zelo dejavni, saj smo izpeljali nekaj velikih projektov, kot je trodnevni projekt S kanuji po Kolpi (o tem več v prihodnji številki), odprli smo svojo internetno stran, velik odziv pa je doživel tudi projekt Jadrano padalstvo.

Šest članov GROŠ-a se je prvič odpravilo pod nebo v torek, 27. junija. S kombijem so se odpeljali na Ambrož pod Krvavcem, kjer jih čakal slovenski državni podprvak, s katerim so se spustili v zrak. Odzivi so bili enkratni. "Samo tri korake po hribu navzdol, pa si v zraku!" "V zraku sploh ni hrupa. Samo tišina, veter in ptice!" "To bo treba ponoviti!" Tako bomo tudi storili, saj je zanimanje za jadrano padalstvo zelo veliko, sedaj sta

zasedena že dva prihodnja termina. Pa vseeno – brez panike! Čez počitnice vse do oktobra je še dosti prostih terminov in vsi zainteresirani se lahko prijavijo na tel. št. 040 215 775 (Marko). Cena za člane GROŠ-a je 4.000 SIT, za ostale pa 5.000 SIT. Enega izleta se lahko udeleži do 8 oseb.

Med dejavnostmi, ki jih organizirajo GROŠevci, je tudi jadrano padalstvo.

Tudi v tujini je ostal zvest načelom družine. Si upamo mi narediti to doma in ostati zvesti?

Seveda pa smo spoznali tudi Egipt in se naučili nekaterih ročnih spretnosti. Predvsem pa smo postali profesionalci v "izvirnem" nogometu – igralci so bili povezani po dva in dva, če sta naredila prekršek, so k nogi vezali še roko, golmani pa so bili le za podaljšek.

Srečali smo se z drugačnostjo in sklenili, da ne bomo sodili le po videzu. Bomo sploh sodili? Ljudi lahko odnesejo vojne vihere in čutili smo hitre korake vojakov v kavarnah iz 1. svetovne vojne na Sveti Gori, kamor nas je popeljal skavt Evgen iz Nove Gorice. To vojno je napovedal že Simon Gregorčič, pesem Soči nam je sporočila njegovo ljubezen do domovine.

Žulji, težki nahrbtniki, vročina – niso nam mogli do živnega. Šli smo naprej. K temu nas vzpodbujajo tudi zamejski skavti, ki delujejo že od l. 1964, mi pa smo letos praznovali "šeše" 10 let obstoja. In kaj je v primerjavi s tem več kot 100 km? Ne veliko, saj smo hodili vsak dan nekaj. Vztrajnost se obrestuje. Kakšno balinanje na poti pa je še bolj zbudilo šaljivo stran življenja.

Hvala vsem dobrim ljudem, ki smo jih srečali na poti in so z nami podelili lepo besedo, zahvala pa gre tudi staršem za zaupanje in župniščema za pomoč.

Veliko slovenskih simbolov nas je spremljalo in potrjevalo, da je slovenstvo dragocen dar. Ponosni smo na to, kar smo. Pa vi?

Alenka Oblak

Družabno srečanje članov društva Sožitje Grosuplje

- društvo za pomoč osebam z motnjo v duševnem razvoju

Veselite pri družabnih igrah

Pomagati šibkemu je za človeka velika pridobitev in osebnostna izkušnja. Zavedamo se, da v skrbi zanje potrebujemo ljudi s srcem. Vsak človek je enkrat in nezamenljiv, zato je razumljivo, da smo različni.

V soboto, 24. junija 2000, smo se zbrali na vrtu gostilne JELENOV ROG pri Višnji Gori. Več kot lani, okrog 60 se nas je zbralo. Varovanci, starši, prijatelji in tudi gostje so bili med nami. Obiskal nas je župan občine Ivančna Gorica, g. Jernej Lampret, direktorica Centra za socialno delo Grosuplje, gospa Jožica Matjašič, g. Vinko Bilič, direktor Želve d.o.o. iz Ljubljane, župan občine Grosuplje g. Janez Lesjak in Tomaž Jereb, direktor Zveze Sožitje sta se zaradi službenih obveznosti opravičila.

Člani izvršnega odbora društva smo za naše varovance pripravili pravi piknik. Razveselili smo jih z jedačo in pijačo, glasbo, družabnimi igrami, srečelovom in tudi zaplesali so. Da smo tako prijetno preživeli to sobotno popoldne, pa so nam tudi to pot omogočili naši sponzorji.

Zahvaljujemo se vsem, ki ste nam pomagali pri pripravi in izvedbi srečanja, saj so obrazi naših varovancev sijali od sreče in veselja smo, da smo bili lahko v njihovi družbi.

Društvo Sožitje Grosuplje, Nevenka Zrnec

Tudi grosupeljski upokojenci na tradicionalnem srečanju upokojencev Slovenije

Letošnje 12. srečanje upokojencev Slovenije 29. junija je gostilo Velenje. Na tej prireditvi ZDUS, ki je najbolj množična organizacija civilne družbe, se je zbralo skoraj 20 tisoč ljudi. Čeprav je bilo slavlje v znamenju starejše generacije, pa je na kraju izzvenelo kot sožitje vseh generacij.

Iz DU Grosuplje se je prireditve udeležilo 60 članov. Lepa Šaleška dolina je goste pričakala slavnostno. Prostor turistično rekreativnega parka ob Veleznem jezeru so preplavile skupine dobro razporejenih upokojencev in upokojenk ter tudi mlajših ljudi.

Poleg druženja in razvedrila ima ta vseslovenska manifestacija tudi sporočilni pomen. Opozoriti hoče na mesto, ki ga upokojenci želijo in pričakujejo v slovenski družbi. Glede na svoje znanje, sposobnosti in izkušnje, bi želeli dejavno sodelovati pri iskanju in oblikovanju rešitev družbenih problemov, zlasti na področjih, kjer so upokojenci še posebej zainteresirani za kvalitetno ureditev. Predvsem so to vprašanja pokojninskega in invalidskega zavarovanja.

ja, zdravstva, službi za starejše in socialnega varstva sploh v najširšem smislu.

Poleg priložnostnega nagovora predsednika ZDUS V. Gobca in slavnostnega govornika predsednika države M. Kučana je bil prisrčen kulturni program, ki so ga prispevali zlasti mladi iz Šaleške doline. Nato se je razživel prešemo upokojensko rajanje, izurjeni kuharji in natakarji pa so poskrbeli za hitro in dobro postrežbo številnih udeležencev srečanja, med drugim tudi z zelo okusno, originalno knapovsko enolončnico. Ob narodno zabavni glasbi so številni zaplesali, zapeli, paberkovali v senci, navezovali stike in se prijetno zabavali.

Tudi naši člani so se očitno zadovoljnino pomešali med ostale. Nekateri so celo vidno izstopali kot veseljaki. Dobro razpoloženje se je nadaljevalo v avtobusu na poti domov. Nekateri so bili celo tako veseli in navdušeni, da se jim je zdela škoda, da bi se že takoj razšli, kot ponavadi so se v klubskem bifeju ob prepevanju in dobrem razpoloženju zadržali še lep čas.

Iz DU Grosuplje

Srečanje invalidov Dolenjske regije v soboto, 1. julija 2000

Človek je na prvem mestu

Pogovor z misijonarjem g. Jožetom Adamičem

Odpraviti se med uboge, ne da bi zares dobro poznal njihov jezik in brez prave predstave, kaj lahko pričakuješ – nenavadno, a potrebno. Svet rabi ljudi, ki so pripravljeni svoje izkušnje, znanje, sebe podariti ljudem. In v tem vztrajati. Če ne vztrajaš, gre vse v nič. Spremembe pri ljudeh so mogoče le na dolgi rok. Lahko so to le majne spremembe – saditi riž 3-krat in ne le 2-krat na leto in s tem preprečiti lakoto.

Slovenija ima take ljudi, ki so veliki, čeprav se zdijo majhni. Največ med njimi je misijonarjev, ki vrsto let delujejo v misijonih, mnogi izmed njih kar celo življenje. Lahko so duhovniki, redovnice/redovniki, ali pa laiki, ki s svojim poklicem nudijo pomoč.

Tudi v naši okolici jih je nekaj, v tem času pa je na dopustu med nami g. Jože Adamič, lazarist.

Kje delujete kot misijonar in koliko časa?

Misijonar sem na Madagaskarju v bližini Manakare (600 km južno od glavnega mesta Atananarive), kjer imam 11 podružnic. V tem kraju sem 7 let, od začetka misijonarjenja pa je 13 let.

Kakšen je namen misijonskega dela in katere so konkretne naloge misijonarjev?

Kot duhovnik imamo naloge v pastoralni, oznanjaš Kristusa. Na področju socialne pomoči ljudem k izhodu iz revščine, pomagamo tudi bolnikom. V našem kraju imamo ambulantno, ki sprejme 50 do 100 ljudi na dan, v njej pa deluje domača medicinska sestra. Namen misijonov na sploh je duhovniška služba, pomoč ljudem na socialnem področju, predvsem pa da jih drugi, beli, ne ogoljufajo.

Kaj pa delate vi?

Zidam, ukvarjam se s kmetijstvom in živino. Ne na veliko, ampak toliko, da daš osnovo, da ljudem pokažeš, kako to gre. Tudi kuham. Otroke je potrebno učiti pisanja, branja, ker bi za šolo potrebovali stabilno finančno podporo, ki je ni. Pomagam ljudem, da jim osveži razum.

Kako izgleda običajen dan?

Okrog petih, šestih je vstajanje, skupaj s soncem, in ob 6.30 je maša. Ob 7.00 se odpre dispanzer. Hodim po podružnicah, večkrat je bilo treba voziti kak material za gradnjo dvorane za socialne in verske namene. Poti so obupne, z motorjem gre velikokrat lažje kot z avtom – vzeti si moraš čas in imeti potrpljenje. Zvečer okrog šestih pridem domov in grem spat ob osmih, saj sonce zaide že uro prej. V hiši sem skupaj z dvema redovnicama in fantom, ki pomaga v župniji.

Katera znanja vam pridejo najbolj prav in katera bi bila še potrebna?

Najbolj prav pridejo jeziki, potem zidarjenje, mizarjenje. Najbolj mi manjka to, da ne znam igrati nobenega instrumenta.

Afrika se zbuja, osamosvaja.

Kakšna je vloga belcev, ki tam že živijo, kakšna bi ta vloga morala biti?

Pri nas se vse odpira, vendar samo za bogate, ne pa za revne. Večkrat se mi zdi, da belec prinese s seboj slabo. Odpujamo tamkajšnje ljudi od njihove lastne kulture, vsiljujemo pokvarjenost, predvsem preko televizije in spolnosti. Belci izkoriščajo poceni drage kamne. Pri Malgaših beli človek ni na dobrem glasu – če si bel, si bogat, vse znaš. S tem se zbuja kompleks manjvrednosti.

Naloga belcev bi bila, da bi jih kaj naučili, jim dali znanje, izkušnje – to je bolj zahtevno, kot če daš denar, pomoč. Najlažje je dati, kar imamo odveč, vendar s tem ne naredimo vsega. Ne smemo jim samo dati ribe, ampak jih moramo naučiti, kako loviti ribo.

Tu imamo svojo kulturo, drugačno od kulture na Madagaskarju. V čem se najbolj razlikujeta? Sta si v čem podobni?

Podobnosti ne vidim. Ni rečeno, da je malgaška kultura slaba, lahko bi se tudi mi kaj naučili od njih. Njihova glavna

napaka je, da jih njihova kultura, običaji onemogočajo, da bi napredovali in ostajajo za svetom. Za primer: njihov obred pogreba (mnogi obubožajo, ker je zelo drag), način mišljenja o sajenju (delal bom tako, kot je delal moj stari oče).

Tudi materialne stvari, ki prihajajo (avto, televizija, ...), se krešejo z njihovim mišljenjem. Oni imajo čas. Mi hitimo, nimamo časa za ljudi, imamo čas za nabiranje stvari, oni pa obratno. Imajo čas zase, ne mudi se jim nikamor, ne navezujejo se na to, kar imajo. Mi želimo čim boljši avto, tam pa, če imajo milijon, razmišljajo, kako bi ga čim hitreje porabili. So bolj veseli, srečni, v Evropi pa, tudi če smo bogati, nismo veseli, na obrazu ni videti zadovoljstva.

Lahko s svojim delom dosežete tudi kakšno spremembo?

Misijonarji imamo poseben status, bolj nam verjamejo kot navadnemu belcu. Postavimo se na njihovo raven življenja, jezika, zanimamo se za kulturo, običaje. Delamo z lastnim pričevanjem – sadimo solato, je ne kupimo, čeprav so domačino prepričani, da bi jo lahko. Lažji dostop imamo misijonarji do ljudi, če smo katoličani, protestantje ali verjamemo samo v običaje. Glede vere nismo tako

napeti, človek je na prvem mestu.

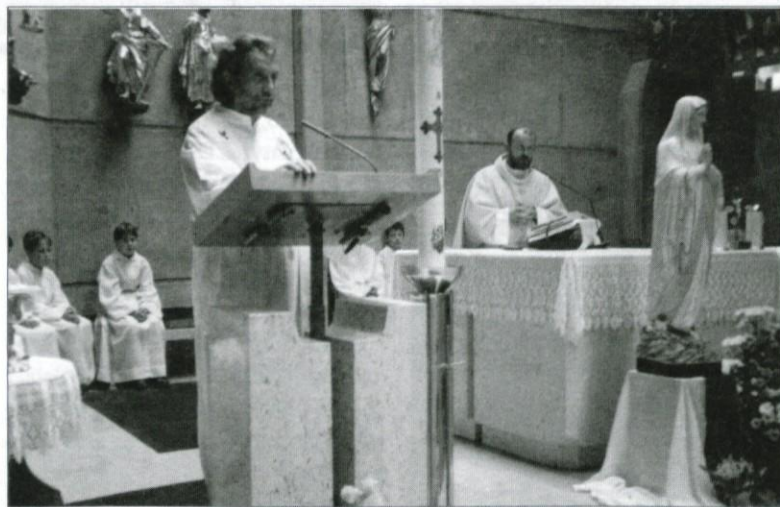
V preteklosti smo imeli našo kulturo za najboljšo in smo uničevali druge. Zdi se mi, da misijonarji vzpodbujate domačo kulturo (razen krutosti, kot npr. krvno maščevanje, sežig žene ob moževi smrti). Se te kulture ohranjajo, kakšen je pritisk nanje?

Pritisk je – globalizacija, privatizacija; tega ne more nihče preprečiti. Prej ni bilo splavov, sedaj jih je čedalje več. Prej je bilo življenje najbolj pomembno. Tam beli prodajajo pilule za kontracepcijo, ki bi jih v Sloveniji prepovedali zaradi stranskih učinkov. Morali bi jih obvarovati, pa jim nič ne povedo. Naredijo veliko škode. Mednarodna banka daje kondome, ki jih otroci potem napihujejo, vzgaja pa jih nihče. Ta denar bi lahko šel za kaj bolj koristnega. Lahko je dati, naučiti jih, pa je nekaj drugega.

Kaj pa sekte – kakšen odnos imajo do domačinov?

V zadnjih letih sekte vse več prihajajo na naša tla. Mnogo jih je, največ jih je ameriškega izvora, imajo pa različen pristop. Ljudi pritegnejo zaradi petja, izganjanja hudiča, polaganja rok – delujejo na čustveni podlagi in preslepijo ljudi.

Svetovne in domače dobrotelne or-

Misijonar Jože Adamič pri somaševanju v grosupeljski cerkvi, foto B. Šest

Apostolstvo

(nadaljevanje iz prejšnje številke)

APOSTOL PAVEL je bil že od rane mladosti gorečnik za Mojzesovo postavo. Spolnjeval jo je do pičice natančno in zvesto v duhu farizejske šole. Savel, tako se je imenoval takrat, se je zvesto držal Boga in mislil, da je Bogu služil tudi takrat, ko je sejal grožnjo in smrt zoper Kristusove učence in je pooblaščen s pismi velikega duhovnika odšel v Damask, da bi može in žene tega nauka zvezane pripeljal v Jeruzalem. Tu naj bi jih pobili, kakor so diakona Štefana (Apd 9, 1). Morda je prav kamnanje sv. Štefana, pri katerem je bil Savel navzoč in ga je odobraval, gnalo Savla k odločitvi, da uniči vse, ki "bogokletno govore zoper Mojzesa in Boga" (Apd 6, 11). Savlu je bilo vsekakor tuje, ko je slišal Štefana, da odpušča morilcem in moli zanje. Za Savla so bili ti ljudje "zaslepljeni" in jih je bilo nujno potrebno izrebiti iz vrst izvoljenega ljudstva. Ven-

dar se je obrnilo drugače. Savlova pot v Damask je bila odločilna za njegov preobrat v mišljenju in doumevanju vere v Boga.

Zgodilo se je nepričakovano videnje luči z neba. Savel je padel na tla in zaslišal je glas, ki mu je rekel: "Savel, Savel! Zakaj me preganjaš?" Savel je odgovoril: "Kdo si, Gospod?" Glas je odgovoril: "Jaz sem Jezus, ki ga ti preganjaš" (Apd 9, 3-5). To osebno doživetje samega Kristusa je bil temelj Savlovega vnaprejšnjega delovanja. V Damasku je Gospod poslal k slepemu Savlu Hananija, da bi spregledal, z besedami, ki označujejo njegovo poslanstvo: "Pojdi, zakaj on je posoda, ki sem si jo izbral, da ponese moje ime med pogane in kralje in Izraelove sinove" (Apd 9, 15). Kasneje je spremenil ime iz Savla v Pavel, kot znamenje nove življenjske poti.

Človeški temelji Pavlove osebnosti se niso spremenili. Ostal je zvest svojemu

organizacije se trudijo pomagati državam v razvoju. Vendar pa je Tomo Križnar ugotovil, da nekatere take organizacije (npr. UNICEF) na nekaterih področjih s svojim načinom delovanja škodujejo domačinom (ker pošiljajo pomoč v taborišča, ne pa direktno ljudem, so ljudje prisiljeni oditi v taborišča, kjer zatirajo njihovo kulturo). Kakšna je vloga takih organizacij na Madagaskarju?

Največ je nevladnih organizacij, npr. Organizacija mednarodne pomoči, Zdravniki brez meja (ti niso plačani); na Madagaskarju je okoli 150 organizacij. Veliko denarja imajo, dalo bi se veliko narediti, največ denarja pa požre sama organizacija. Tisti, ki hoče pomagati, plača 3000 do 5000 \$, duhovnik oz. nuna, ki bi dobila denar za ljudi, pa bi morala izpolniti goro formularjev. Na tak način pride do ljudi le 10% pomoči, drugo je za administracijo. V teh organizacijah imajo ljudje kratko delovno dobo, večino 2 leti, potem pride drug. Vsak mora začeti znova in to jim manjša uspeh.

Velikokrat se izvajajo kakšni projekti, ki nimajo prave povezave z okoljem, z mišljenjem ljudi (npr. pogozdovanje – domačini vse požgejo). Na srečo niso vsi projekti taki.

Obstaja način, da pride pomoč direktno k pomoči potrebnim? Kaj (koga) ljudje na Madagaskarju najbolj potrebujejo?

Preko duhovnikov pride res do ljudi in se jim razdeli. Če bi imel take plače, kot jih imajo v raznih organizacijah, bi lahko delal čudeže. Ljudje vzamejo vse, so veseli pomoči.

Ljudje iz raznih organizacij večinoma ne znajo jezika, zato jih domačini ne vzamejo resno. Zaradi tega ni kontakta in pride do razočaranja.

Pri nekaterih organizacijah se ne ve, kam je šla pomoč, so pa nekatere, ki nam pomagajo (Misijonska pisarna, Karitas, Miva in druge). Od teh pride pomoč direktno k nam.

Prihaja tudi pomoč, ki nima pomena za domačine (npr. ne vejo, kaj bi s koro, plenice niso še nikoli videli...). Zelo rabimo zdravila, ker tam ne moreš dobiti vseh, zanje pa so visoke carinske dajat-

ve, tudi če so za reveže. Lahko več zapraviš, kot dobiš, in porabiš veliko časa, da jih prevzameš. Rabimo hrano, riž. Ljubezen gre preko želodca. Če res nimaš hrane, je težko kar koli narediti.

Ljudje so tam 200 let v zaostanku za Evropo (gledano materialno), malo tudi duhovno, kulturno, ker si nočejo sami sebi pomagati. Ne moreš sam živeti v svetu, če zaostajaš, ker tako zaviraš tudi lastni obstoj.

Katere bolezni pestijo Malgaše?

Največ jih umrje zaradi malarije, veliko je parazitov. Prenaša se sifilis. Tudi gobavosti je nekaj, zaradi pomanjkanja hrane pa tuberkuloza.

Kako pa vam delo "uspeva"?

Ni tradicije, saj še ni 40 let od pokristjanjenja (na našem področju), to, kar je, še ni nekaj trdnega. V škofiji je 100 let od prvega misijona, ne moremo pričakovati, da bo tako ostalo, ni še gotovo.

Smo pa zelo zahtevni na področju vere. Priprave na zakramente so resne, da se pokaže, če je človek vztrajen. Ne moreš samo priti in vzeti, potrebna je skupnost. Večje zahteve so zato, ker ni tradicije. So pa bolj ubogljivi. Beseda duhovnika je nekaj vredna. Najhuje je, da bi duhovnik kaj slabega rekel, želel – to bi se ga držalo in delo mu ne bi šlo več od rok.

Z zahtevnostjo pride do prave vere – naučimo jih samostojnosti. Ne molijo k duhovniku, ampak k Bogu. Ko me sedaj ne bo 5 mesecev, se ravno tako zbira, molijo. Središče ni duhovnik, ampak Bog. Pripravimo jih k samostojnosti, da vidijo, da nismo organizacija in da vse lahko ostane, tudi če mi gremo. Slovenski duhovniki smo zelo strogi do tega, da ne slavijo nas, da je poudarek na Bogu – ki ti pomaga, k njemu moliš, ga slaviš in se mu zahvaljuješ.

Kaj je bilo tisto, kar vas je gnalo v misijone?

Vedno sem želel biti s preprostimi ljudmi, z reveži, da bi jim pomagal, dal Kristusovo oznanilo, ker On daje največjo svobodo, upanje in veselje.

Zaradi česa (koga) želite še delovati tam?

Nočem vreči puške v koruzo. Mislim, da me malgaška Cerkev še potrebuje. Če bom videl, da ni več potrebe, da sem tam, ker se domačini prebujajo za tako delo, bom šel drugam.

Veliko sreče in blagoslova pri misijonskem delu.

Za tiste, ki bi radi pomagali, pa naslov Misijonske pisarne: Poljanska c. 2, 1000 Ljubljana.

Alenka Oblak

judovskemu rodu in svoji domovini v Tarzu, naprednem mestu v Ciliciji, kjer je njegov oče dosegel kot premožen obrtnik rimsko državljanstvo. Ostal je zavezen Jud in ponosen Rimljan do smrti. S tem si je ustvaril poseben položaj v zboru oznanjevalcev evangelija, ki ljudi take vrste še niso imeli v svoji sredi. V ta zbor je prišel kot prvi izobraženec, ki natančno pozna knjige Mojzesove postave in njihove razlage. Njegova naloga je bila, da jih razloži po novi vednosti o Kristusu. Pavlu je bilo dano, da je globlje kakor apostoli, ki jih je Jezus sam izbral in vzgojil, doimel silni duhovni prelom ob prehodu iz stare v novo zavezo. Pred Jezusovimi prvimi učenci pa je imel še to prednost, da je doma v Tarzu spoznal tudi grško-rimsko izobrazbo in njene kulture pridobitve, velike pesnike in pisatelje. Tarzu je odprl vrata v široki svet in v domači hiši se je priučil izdelovanja sotorov, tako da je bil tudi gospodarsko neodvisen. Pridobil je tiste zmožnosti, ki jih je potreboval kot oznanjevalec evangelija sredi poganskega sveta.

Po štirih Pavlovih misijonskih potovanjih po Mali Aziji, Grčiji, Judeji, Galatiji, Cipru, Makedoniji, je uporabil lastno misijonsko metodo, ko je sprejemal nove kristjane iz vrst poganov in opuščal obrezo ter ni priznaval obveznosti Mojzesove postave zanje. Tega pravoverni Judje niso mogli sprejeti in so hoteli Pavla umoriti, ko je bil v Jeruzalemu. On pa se je skliceval na cesarja, kot rimski državljan, zato so ga poslali v Rim. Pot do tja je bila pretrgana z brodolomom in postankom na Malti. Tu je ostal kaki dve leti. Pisal je pisma Kološanom, Efezanom, Filomenu in oznanjal evangelij. Ko so ga izpustili, je zopet nadaljeval z misijonarjenjem. Iz pisma Timoteju (2 Tim 4, 16) zvedemo, da je bil namenjen v epirsko mesto Nikopol. Tam so ga verjetno vnovič prijeli in odvedli v Rim najkasneje l. 66. Ob Neronovem preganjanju so ga obglavili. Z rimskimi pravnimi predpisi se sklada izročilo, ki pravi, da je umrl za Kristusovo ime na kraju Tre Fontane, kjer danes stoji bazilika sv. Pavla.

Barbara Poderžaj

5. rojstni dan oratorija v Žalni

ORATORIJ

Njegov duhovni oče je salezijanski duhovnik Janez Bosko-Italija, mesto Torino. Čas industrijske revolucije. Sprejema mlade, iz ulic, jim da dom, dvorišče, župnijo, duhovno skrb, družino... Je prvi, ki je začel s preventivno vzgojo mladih. "Ni dovolj, da si mladim vzgojitelj - imeti jih moraš rad!" Tako o mladih Bosko.

Boskovi karizmi sledimo tudi v Žalni - že peto leto. Naslov prvega oratorija v Žalni je bil SONCE ZA VSE, 2. leto VESELO SRCE, 3. leto BISER PLANIN, 4. leto PRIDI OTROK MOJ in letos LAVRA VIKUNJA.

Kakšen utrip pa je bil na oratoriju v Žalni letos? Udeleženci pravijo "Mega". Pa si skupaj oglejmo umik šestdnevni aktivnosti oratorija.

NEDELJA: 25.6. ob 8:00 prihod na ORATORIJ. Vhod. Poseben. Zakaj? Otroci so morali preko lestve v teku čez seno v balah in s 'kulo' do prizorišča, kjer smo Jezusu rekli dobro jutro, se razdelili v skupine, dokončali zastavo... Ob 10. uri smo sodelovali pri sveti maši in prosili Jezusa za blagoslov oratorijskih dni.

PONEDELJEK: Ob 10. uri prihod

vali. Ob 8.15 smo že v dolini - Mali Žalni, kjer že čakajo starši. Ob 16. uri pa se vrnemo nazaj k župnišču, kjer v delavnicah dokončamo še, kar je potrebno in se pripravljamo na zaključno prireditev. Ob 19. uri pa smo že pri sv. maši, saj gosposujeta apostola sv. Peter in Pavel.

PETEK: Zadnji dan oratorija. Ustaljeni vojni red dneva, vse do 11. ure, ko nas obišče Boštjan ... fant, ki je pomagal patru jezuitu gospodu Rupniku pri mozaiku v Sikstinski kapeli v Rimu. Pri mozaiku (od izbire podlage, sestave lika, obdelovanju - sekanju kamna...) je Boštjan otrokom veselo "asistiriral". Mi vsi smo lahko le občudovali njegove spretnosti. Dejal nam je, da morata biti v mozaik vpleteni duša in roke človeka... Ob 14.30 pa nas obišče še nekdo - Toni Zakrajšek, paraplegik na invalidskem vozičku. Poškodovan se je pri delu v gozdu, poškodovana ga je smreka. Za otroke in nas animatorje je Toni "mega fača". Kako sproščeno, toplo se je pogovarjal z nami, zlasti pa nam še vedno odmevala njegova stavka: "Pazite, ko skačete v vodo, pazite...! Se bojite vozička?" Svój invalidski voziček nam je celo posodil, rekoč, da kdor hoče, se naj z njim odpelje en krog... Toni, hvala ti, velik dar si za vse nas! Ob 15.30 pa priprava na zaključni večer. Zahvalna maša ob koncu oratorija (ob 19. uri). Pri maši se je prepletala ljubezen, dobrota, prijateljstvo, veselje... Praznovali smo prav na praznik Jezusovega srca. Župnik Andrej je vse nas ob koncu maše povezal še s pokojnim dvanajstletnim Alešem. Na grobu smo mu postavili svečko, ki smo jo prižgali v cerkvi.

otrok, dobro jutro Jezus, bansi, zgodbi o Lavri, molitev in kateheza v C, prva vrednota (pogum), delo po različnih delavnicah (g. Stane Jereb se je prijazno odzval našemu vabilu in bil z nami mizarjski mojster v mizarjski delavnici ORATORIJ 2000), športne igre... ob 16.00, Jezus nas videnje...

TOREK: Ustaljeni vojni red dneva, vse do delavnic. Potem pa - vodne igre, ki so nas osvežile in razvedrile.

SREDA: Med dnevom nas za kratek čas obišče misijonar lazaris JOŽE ADAMIČ. "Faca" - malo besed, ampak te vzpodbudne in velike. Ob 17.45 se vrnemo pred župnišče. Zakaj? Seveda gremo taborit k Habjanovim. Dežne kaplje. Ne bodo nas ustavile, saj smo skavti, pa čeprav le 24 ur. Ko smo na hribu, se ulije dež. Otroci in animatorji v gozd "pod veliko marelo"! Posvet. Gremo domov? Ne! Ostanemo in se premaknemo k Habjanovim, na "pod". Spali bomo na "mrvi" - slami. HURA! HURA? Dežuje. Mi pa veselo s programom naprej. Ob 20.30 večerja - TOPLA (krompirjev golaž z mesom in hrenovkami) Skuhal nam jo je kuhar gospod Janez. Ob 23. uri Jezus lahko noč in spat. Spanje na "mrvi" je bilo tako kot se "šika": bla, bla,..., ha...ha...pšt...

ČETRTEK: Ob 6.30 vstajanje, rekreacija (tek...) vse do 7. Ure, ko smo zajtrko-

ZAKLJUČNI PROGRAM: Prvi so nastopili "tamali" - z Metuljkom cekinčkom drugi mala šola. Prvi razred s pravo poroko: ženin, nevesta, matičar, poročna koračnica... Drugi razred z modo milemum 2000. Tretji razred ples ob diatonični harmoniki. Četrti razred glasbena skupina Kingston z dodatki. Peti razred kirurška operacija oratorij. Šesti razred posebna ura pouka ob strogi učiteljici Meti. Sedmi in osmi razred so prikazali tri letne čase: jesen, poletje, pomlad (simbolika teh treh letnih časov - tri slike osvajanja - med starim atom in staro mamo, med mamico in očkom in med mladinci danes). Med programom so sodelovali tudi starši. Ob koncu prireditve pa še nasvidenje s pesmima Dan ljubezni in Nič ne de. "Taveliki" fantje so še pripeljali vlak, izdelan v MIZARSTVU ORATORIJ. Na vlak pa so naložili še veliko torto s petimi svečkami - za vse otroke in starše. Še pogled na razstavo, na TV oratorij in oratorijski časopis...

Ob koncu 5. ORATORIJA v Žalni se zahvaljujemo vsem, ki ste nam pomagali pri organizaciji in izpeljavi oratorija, še posebej pa našemu župniku Andreju in teologinji Mojci. Roža je bila simbol letošnjega oratorija. Otroci in animatorji smo skupaj sestavljali velik cvet z različno velikimi venčnimi listi.

Barbara Potokar in Klemen Boc

Binkoštni koncert

Ljubljanski oktet - foto Boštjan Šest

Člani društva MISS smo se na enem svojih srečanj odločili, da bomo prihod letošnjih šolskih počitnic pričakali na poseben način, zato smo v sodelovanju z Župnijo Grosuplje ob zaključku veroučnega in šolskega leta pripravili **BINKOŠTNI KONCERT**, ki je bil v nedeljo, 11. junija 2000, ob 19. uri v župnijski cerkvi sv. Mihaela na Grosupljem.

Na večini naših prireditev nastopijo najprej mladi domačini in tako je bilo tudi tokrat. Na koncertu, ki ga je odlično povezovala **Alenka Oblak**, je nastopila **Komorna trobilna zasedba Glasbene šole Grosuplje** pod vodstvom ravnatelja Franca Korbarja, katere delovanje pomeni za naš kraj pomembno pridobitev in velik korak naprej v ustvarjanju mladih glasbenikov. Zasedba, ki je prvič nastopila na Božičnem koncertu decembra 1997, se nam je tokrat predstavila s skladbami skladateljev J. B. Loilleta, G. Gabriella, W. A. Mozarta in F. Schuberta, prisluhnili pa smo kar trem podaljškem - poslušalci so mlade glasbenike navdušeno sprejeli.

Kot drugi glasbeni gost večera je nastopil **LJUBLJANSKI OKTET**, ki je z vrhunsko izvedenimi skladbami do-

kazal, da je eden najboljših vokalnih zasedb v Sloveniji. Zgodovina okteta sega v leto 1972, ko so se mladi pevci zbrali pod imenom Študentski oktet v vrstah Akademskoga pevskega zbora Tone Tomšič. Pevci Ljubljanskega okteta izvajajo tako ljudske kot umetne slovenske pesmi (od slednjih je oktet izvedel domala vse moške zборе iz odboja renesanse, romantike in čitalništva), posebno mesto v oktetovem delovanju imajo tudi skladbe sodobnih slovenskih skladateljev, saj je premierno izvedel preko petdeset sodobnih slovenskih del. Pevci se udeležujejo mnogih tekmovanj, nastopili pa so v vseh

Komorna trobilna zasedba Glasbene šole Grosuplje

Oddaja ob binkoštih

Zadnji majniški dan je bil kljub deževnemu vremenu za otroke grosupeljske veroučne šole nekaj edinstvenega, saj so birmanci in otroški zbor Zvezdica nastopili na radiu Ognjišče.

Vabilo za nastop so dobili že nekaj dni prej in z veseljem so se nanj odzvali. Pod vodstvom g. župnika dr. Franca Šuštarja so pripravili polurno radijsko oddajo na temo binkoštnega praznika (kristjani verujemo, da je bil na binkoštni dan poslan Sveti Duh z namenom, da bi neprestano posvečeval Cerkev). Za otroke je bil nastop pred mikrofonom posebno doživetje, saj je večina od njih radijski studio prvič videla od blizu. Medtem ko so eni nastopali v studiu, so ostali otroci držali pesti in navijali skupaj s tonskim tehnikom, ki je za računalnikom in raznovrstnimi tehničnimi napravami, ki so bili prava paša posebno za fantovske oči, skrbel, da se je vse v redu posnelo. Birmanci so prebrali odlomke iz Svetega pisma, prošnje in svoje misli, pevci zbora Zvezdica so zapeli pet pesmi, vsi skupaj pa smo zmolili tudi desetko rožnega venca (ki je Svetega Duha poslal). Veseli, da je snemanje odlično uspelo, in polni prijetnih radijskih vtisov smo odšli domov.

Oddaja je bila na sporedu v soboto pred binkoštnim praznikom, t.j. 10. junija, ob pol deseti uri zvečer na programu radia Ognjišče.

Andrej Štrus

Srebrna maša Toneta Pahuljeta

Srebrnomašnik Tone Pahulje

Poliški župnik Tone Pahulje je 2. julija v rojstni Dolenji vasi blizu Ribnice praznoval 25-letnico svojega duhovništva. Po posvetitvi leta 1975 je bil eno leto duhovni pomočnik v Mavčičah pri Kranju, nato 1 leto kaplan na Brezovici pri Ljubljani, 6 let župnik na Selih pri Šumberku, od leta 1983 pa pastoralno deluje na Polici.

S srebrnomašnikom so somaševali dolenjevaški župnik Avguštin Klobčar, ribniški dekan in župnik Maks Ipavec, ribniški dekan v p. F. Dobrovoljc in župnik na Savi Ciril Oražem (bil tudi župnik v Žalni), jubilarntov ožji rojak. Na začetku maše je domači cerkveni zbor zapel pesem: O Marija, tvoj naj bom vse dni. Slavnostni govornik g. Ciril Oražem je v pridigi poudaril, kako je duhovnik

glasnik veselega sporočila, da so človeška življenja sicer zaznamovana tudi z bolečinami in preizkušnjami, vendar se iztekajo v srečo, da duhovnik dan za dnem lomi Božji kruh zato, da na poti nihče ne bi omagal, na koncu pa je opozoril na globoko in polno doživljanje Božjega in človeškega trpljenja, kakor ga Tone Pahulje umetniško izpoveduje v svojih Križanih.

Srebrnomašnik se je ob koncu slovesne maše zahvalil vsem, predvsem pa svojima vemima staršema, svojim štirim sestram z družinami in sovaščanom ter povedal, da je povsod veliko dobrih ljudi, v župniji Polica pa še posebej.

V nedeljo, 9. julija, je imel ponovitev srebrne maše tudi na Polici.

J. Müller

Romanje v Rim

Zgodaj jutraj 2. junija je avtobus romanjev, starosti od 20 do 70 let, župnije Grosuplje ob svetem letu že tretjič odpeljal v sveto mesto Rim. Takoj ob prihodu našega gospoda župnika dr. Franceta Šuštarja, ki je bil hkrati naš strokovni vodič, je zavelo pozitivno vzdušje med potniki. Nekateri smo se malo bali dolge poti z avtobusom, vendar smo med vožnjo vsi ugotavljali, kako naše življenjske moči rastejo ob polnjenju duhovne milosti. Gospod župnik nas je opozoril, da to ni izlet v Rim, ampak pobožno romanje v svetem letu in naj to romanje vsak posveti sebi, svojim bližnjim pa tudi neverujočim.

Ogledali smo si znamenitosti mesta Rim in Vatikana. Vse nas je še posebno presenetil obisk likovne delavnice in šole, kjer ustvarja tudi naš Prešernov nagrajenec g. dr. Marko Rupnik. Posebno pobožnost in mašo smo opravili tudi na grobu sv. Frančiška v Assisiju.

Kar nekaj nas je bilo takih, ki smo že bili v Rimu, pa mnogih stvari nismo tako globoko doživeli. Gospod župnik je osem let študiral in živel v Rimu, zato je bila njegova razlaga, njegova predstavitev posameznih znamenitosti mnogo bolj doživeta, globoka in bogatejša, kot kakšnega drugega vodiča. Na mnogih krajih

V delavnici p. Marka Rupnika v Rimu - Govoreči Kristus

so nas pričakali tudi naši slovenski študentje bogoslovci in laiki. Posebno prijetno srečanje je bilo z nekdanjim grosupeljskim kaplanom gospodom Andrejem Sajetom, ki končuje študij cerkvenega prava v Rimu in je za nas opravil tudi sv. mašo v vatikanski kapeli in si vzel čas za pogovor z nami.

Presenetila me je tudi pobožnost mladitih deklet, žena, fantov in mož tako, da sem se vračala s prijetnimi občutki, kako nas vera združuje ter napolnjuje in osrečuje naša življenja. *Olga Žitnik*

Grobišča in žrtve revolucije v Sloveniji

Društvo za ureditev zamolčanih grobov, ki ga vodi Franc Perme, je junija letos izdalo že tretjo, zelo razširjeno izdajo zbornika z naslovom Slovenija 1941-1948-1952 in z dvema podnaslovoma Tudi mi smo umrli za domovino, Zamolčani grobovi in njihove žrtve. Uredniški odbor: Franc Perme, Anton Žitnik, Franc Nučič, Janez Črmej in Zdenko Zavadlav, je zbral vrsto pričevanj, prikazov, poročil, pisem, kritik, analiz, razmišljanj, spominov, dokumentov, fotografij, zemljevidov, skic pa tudi več pesmi, esejev itd. ter jih razdelil na pet poglavij, v katerih se prepletata dve osnovni temi: revolucija, ki jo je med vojno in po njej vodila komunistična partija in njej podrejeni OF, partizani in armada, ter popis morišč, grobišč in žrtev, ležečih v njih.

Zaradi raznovrstnega gradiva, ki po večini ni bilo napisano posebej za zbornik, temveč za različne druge publikacije, učinkuje obsežna knjiga (733 strani) mestoma neurejeno ali kar kaotično, kar se bi vsaj do neke mere dalo omiliti s seznamom krajev in oseb. Nekatere trditve kot da so premalo podprte, npr. na kaj se opira podatek, da so črnogorski partizani oz. črnogorski vojaki Jugoslovanske armade po koncu vojne odklonili, da bi pobijali neoborožene nasprotnike in civiliste, zaradi česar so bili pobiti in zagrebeni blizu Brežic; ali podatek o zaplinjenju mladih jeseni 1945 v bližini Celja ali - iz lokalne zgodovine - kaj daje piscu osnovo, da kot razlog za poboj Jakopinove družine v Ponovi vasi leta 1942 navaja njihovo povezanost s primorskimi tigrovcami (str. 339). Ne trdim in ne mislim, do so taki in podobni podatki a priori neresnični oz. nemogoči, vendar bi bilo potrebno pri njih in pri drugih navajati vsaj vire ali utemeljene domneve, na katere se opirajo.

Direktorica knjižnice Roža Kek pri uvodni predstavitvi uredniškega odbora zbornika Slovenija 1941-1948-1952; od leve proti desni Tone Žitnik, Franc Perme in Franc Nučič (del uredniškega odbora)

Kljub tem pomislekom oz. pripombam pa želim poudariti, da prav po zaslugi podatkov iz knjig, kot je zbornik o zamolčanih grobovih in žrtvah, v slovensko zavest vse bolj prepričljivo vstopa podoba integralne, torej tudi temne, zamolčevane in prikrivane strani naše polpretekle zgodovine. Ljudje, npr. zgodovinar Janko Prunk ali televizijski publicist Lado Ambrožič - če navedem samo dva od mnogih - sicer še vztrajajo v pojmovanju Upora kot ene od temeljnih narodnih vrednot, vendar morajo tej vrednoti neprestano odmišljati dimenzijo revolucije. Samovoljno amputirana zgodovina pa je le km, invalid uresničenega zgodovine.

Med bistvenimi podatki zbornika bi izpostavil samo tri. Lovro Šturm, nekdanji ustavni sodnik, na str. 67-78 analizira dva pravna akta iz septembra 1941: sklep o konstituiranju SNOO, s katerim se je OF razglasila za edinega, ki predstavlja in vodi slovenski narod, vsako organiziranje izven OF pa razglašajo za škodljivo, ter odlok o zaščiti slovenskega naroda, po katerem narodnim izdajalcem sodijo tajna nagla sodišča, osebno zaslišanje krivca ni potrebno, proti razsodbi pa ni pritožbe. S tema aktoma je Partija instrumentalizirala NOB za svoje partikularne revolucionarne cilje in metode v nasprotju s splošnimi od civiliziranih narodov priznanimi pravnimi načeli, uporabljena pa sta bila za ustrahovanje ljudi in za vzpostavitev totalitarnega družbenega sistema. Na predstavitvi Zbornika 29. junija v knjižnici Grosuplje je Franc Nučič, sodnik v p., povedal, da je zakon, ki razglašajo v vojni od partizanov pobite za izdajalce, ne da bi bilo potrebno ugotoviti dejanska dejstva in brez pravice sorodnikov pobitih do pritožbe, še vedno sestavni del pravnega sistema države Slovenije.

Tudi odnos države, predvsem pa dela javnosti do grobišč in žrtev v njih, se v zadnjih 10 letih ni dosti spremenil od junija 1945, ko je minister za notranje zadeve izdal navodilo, naj se grobišča in grobovi padlih tujih vojakov in domačih izdajalcev izravnavajo z zemljo, da se za njimi izgubi vsaka sled. Dokument objavlja Milan Muhič na str. 144.

Osrednji in nedvomno najpomembnejši del zbornika pa poleg osebnih pričevanj in pripovedi predstavljajo podatki o grobiščih pobitih in pomorjenih in bolj ali manj dokumentirane številke o žrtvah. Vojaške, razredne, nacionalne in nazorske nasprotnike ter njihove sorodnike, vojake, ranjence, vojne ujetnike, civiliste (ženske, otroke, starce, Cigane, Nemce, Italijane pa tudi vmjene Hrvate

in Srbe), po vojni pa še tigrovcami in zavezniške padalce so pobijali partizani, narodna zaščita, terenci, vosovci, vedevejevci, udbovci, knojevci in vojaki Jugoslovanske armade. Na str. 237 je navedeno, da so uporabili in postrelili 200 nemških vojnih ujetnikov kot žive tarče za strelske vaje. Leta 1947 pa so postrelili 31 ljudi v okolici Razkrižja v Medmuru, ker so želeli ostati v republiki Sloveniji. Žrtve so metali v kraške jame, globine in protitankovske jake, zasipavali z industrijskimi in komunalnimi odpadki, na zamolčanih grobiščih so postavili industrijske objekte, bloke, šole, vile ali pa zasajeni gozdovi.

Do zdaj je odkritih in evidentiranih 156 grobišč na Štajerskem, 73 na Dolenjskem, Gorenjskem in Notranjskem, 43 na Primorskem in 21 na Koroškem. Največja grobišča so na Štajerskem, najbolj pa presenečajo sveži podatki o množičnih grobiščih na Primorskem: območje Vipave, Brkinov, Tmovaškega gozda, Črnega Vrha, Cerkna, Pivke, Tolmina. Do zdaj se je na splošno verjelo, kako so Primorci sodelovali in podpirali partizane.

Franc Perme pri razlagi ševila grobišč po Sloveniji

Na str. 414-428 so navedeni in obdelani številčni podatki, iz katerih je razvidno, kaj je Slovincem prinesla z uporabo združena revolucija:

- 12.000 pobitih domobrancev,
- 11.000 pomrlih taboriščnikov,
- 9.000 padlih ali pobitih partizanov,
- 6.000 žrtev sodišč narodne časti,
- 4.000 pobitih civilistov po vojni,
- 3.800 pobitih civilistov med vojno,
- 3.000 žrtev čistk med partizani samimi,
- 2.000 pobitih povrat. iz nemške vojske,
- 1.000 padlih vaških stražarjev in domobrancev med vojno.

Vsem navedenim žrtvam je treba pridati še 15.000 Slovincem, ki so padli kot nemški vojaki ter 76.000 izseljenih oseb. Franc Perme je na predstavitvi knjige na vprašanje o izgubah okupatorskih vojsk na ozemlju Slovenije, ki jih knjiga sicer ne navaja, povedal, da so znane tudi te: življenje je izgubilo 1100 nemških in 350 italijanskih vojakov. Razmerje med okupatorjem in domačim prebivalstvom je torej 1:40. Hitler je slovenskemu narodu verbalno morda res napovedal izginotje, za dejanski genocid velikega kosa slovenskega narodnega telesa pa so očitno veliko bolj zaslužni voditelji revolucije, zamesene v upor.

J. Müller

Kočevski Rog 2000

Janez Janša je položil venec pobitim po vojni

Žalostne procesije, ki so se zgrinjale iz vseh smeri k breznu pod Krenom v Kočevskem Rogu, so s seboj nosile tudi trpko spoznanje, da se v skoraj desetih letih po osamosvojitvi Slovenije, ko naj bi demokracija bila sposobna prisluhniti tudi drugi plati zvona, na tem področju ni veliko spremenilo. Omeniti je treba, da še vedno ni zgrajene obljubljene kapele, več kot 4500 pobitih v Kočevskem Rogu, večinoma mladih Slovincem, približno 3000 Hrvatov in 300 Srbov pa še vedno nima svojega groba.

Samo ena stran resnice se še naprej vztrajno širi s pomočjo večine slovenskih medijev med ljudi. Še več - letos lokalna kočevska oblast ni niti poskrbela, da bi vsaj malo polili ceste z vodo proti dviganju zelo motečega cestnega prahu. Prah pa so dvigale cele tedne po spominski slovesnosti tiste sile, ki se še vedno sprenevedajo o dejanskih dogodkih po koncu druge svetovne vojne. Kljub temu se nekateri nečejo sprijazniti s celovitimi

okolicičinami in poskušajo pozabiti zgodovinska dejstva in usodo slovenskega človeka v času pohodov velikih konfliktov in katastrofalnih ideologij nacizma, fašizma in komunizma. To resnico, ki jo dolgo pozna že dobršen del Slovincem, so med drugimi prišli v Kočevski Rog izpričati tudi grof Nikolaj Tolstoj (pranečak slavnega ruskega pisatelja), Nigel Nicolson in John Corsellis, ki so bili usodno povezani s takratnimi dogodki.

Sv. mašo je daroval nadškof in metropolit dr. Franc Rode, spominske slovesnosti pa sta se poleg vrha slovenske politike udeležila tudi tajnik hrvaške škofovske konference in arhierejski namestnik srbske pravoslavne cerkve. Ob breznju je med drugimi položil žalni venec

tudi Janez Janša. Med slovesnostjo so bili razglašeni pričevalci vere. V evharistični daritvi in med kulturnim programom pa je sodeloval "naših gričev list" Marko Fink.

Med 10 tisočglavo množico je vsako leto vedno več mladih ljudi, ki počasi (pa vendar-le) spoznavajo, da je Resnica samo ena, a ne takšna, kakršno so desetletja po naročilu pisali oblastniki. Kljub tem grenkim spoznanjem je med prisotnimi že zdavnaj bila opravljena sprava s tistimi, ki so se borili na katerikoli strani z domoljubnimi nameni. Kristjani se kljub slabostim zavedamo, da je za spravo z Bogom in svojo vestjo potrebno najprej kesanje, a je povabilo k odpustitvi tudi tistim, ki še vedno tajijo najbolj zamolčana grozodejstva, najplemenitejše dejanje na poti v prihodnost. *Jože M.*

Mešani pevski zbor z Vrhniko s solistom basbaritonistom Markom Finkom

Gospodu Viktorju

V slovo
Umorjenemu
župniku
kopanjske fare

Tiho si bil postavljen med nas,
tiho si med nami živel,
še bolj tiho si od nas odšel,
ker tvoj krik ni prišel do nas.

Tvoja posoda življenja se je izpraznila
ne zaradi težkega dela,
ne zaradi skrbi,
ne zaradi izčrpanosti,
ne zaradi previsoke
starosti.

Tvoja posoda življenja je bila prebodena
z mečem naše
hudobije,
z mečem naše
nestrpnosti,
z mečem naše
zahrbtnosti,
z mečem naše
prevare...

Sedaj, v dnevih žalovanja,
bom šel k studencu milosti.
Napolnil bom tvojo posodo življenja
z vodo pravičnosti,
z vodo resnice,
z vodo ljubezni,
z vodo življenja.

Tvoja nova polna posoda življenja,
gospod Viktor,
bo služila tvojim bratom po veri,
bo služila tvojim bratom po upanju,
bo služila tvojim bratom po ljubezni,
za vero med nami,
za upanje med nami,
za ljubezen med nami,

da se nikoli ne povrne zloba,
ki je prebodla tvojo posodo življenja;

da se nikoli ne pozabi,
kar ti je bilo grdega storjeno;

da se nikoli spomin na tebe ne izgubi
in se zopet kaj grdega ne stori;

da bomo v mislih in molitvi
stali skupaj pri svojem očetu;

da bomo ob času žetve skupaj
vstali v njegovi slavi
tam, kjer ni ne gorja ne bolečin,
tam, kjer ni ne bolezni ne ločitve,
tam, kjer ne obstaja več mi pa vi,
tam, kjer bomo vsi eno,
tam, kjer bomo veselo slavili
svojega nebeškega Očeta.

Marjan Šircelj st.

VRNITEV

Ko sem se iz tujine vrnil domov, sem našel domačijo zapuščeno, ovijal jo je bršljan, preraščala trava in grmi in okolišnje drevje jo je zasulo z listi; njena streha je razrita štrlela v nebo kot hudodelca usmiljenja proseči roki. Vhodne duri, izpahnjene v viharji noči-priča, da je v hišo treščilo- so visele čez prag nagnjene in okna so bila kot votle oči, iz katerih me je mrtvo gledal mrak. Kje ste sosedje. Sem zaklical trikrat. Od prekletstva ogroženi so šli drugam in pred prekletstvom je izginila vas. Oko je zastmelilo in zajokala mi je duša. V kakšno propast gre odsotni čas. V brezupu sem se pokrižal in vstopil: sprejeli so me hlad, molk in mrak, kot da bila bi mrtva moja mati, kot da mrtev bil bi moj oče... le luč prestrašena kazala je po kotih, kaj vse se je v hiši sesulo vprah. Na vgrezli postelji v temi, nekdo je ležal tih in v klobčič zvit. Z divjim pogleda me sovraštvom, kot da sem jaz morilec in on ubit. Hej, kdo si, planem vanj. On pa sikne: Jaz sem ti. Sem ti. Takrat sem dvignil roki, pesti sta se od gneva v plamen vžgali mi in z njima svetil sem po hiši in jo palil; v strahu prastare uroke sem ponavljal, katerih moč in smisel nisem več poznal. Zdaj mojo domačijo použiva požar, visok ogenj pleše po oskrunjeni zemlji; kot pošasten duhovnik vpije, kdo jo je izdal; z norim veseljem požira stare, svete stvari in jih z dimom bruha v breznato noč... Rdeč sopar mi je ožaril prej beli obraz, zublji in dim mi čarajo neizrazne reči. Od blizu in daleč so prišli ljudje; nekateri so se kot meglice spustili iz belih pokopališč, drugi so se kot tulež izvil iz izginulih vasi, tretji so pripoštali iz zamolčanih hostnih grobišč in vsi so kriknili vame, zakaj sem se vrnil. Odgovarjal sem, da je tujina hujša ko smrt, da na lastni zemlji že tujec drhtim... Objeli smo se in do zore strmeli v ogenj, ki se je z nami vred spreminjal v skrivnost.

4. tradicionalno praznovanje krajevnega praznika v Škocjanu "Stati inu obstati"

Škocjan pri Turjaku, 11. junij 2000

Po dopoldanski sv. maši se je v cerkvi v Škocjanu zbralo precej poslušalstva od blizu in daleč, da bi v spomin na Primoža Trubarja, ki je bil krščen v tej cerkvi, praznovali že četrtrič svoj krajevni praznik.

Po pozdravnem nagovoru predsednika KS Jožeta Kraševca in v Trubarjevem narečju izrečene dobrodošlice neponovljivega staroste Kulturnega društva iz Škocjana, Štefana Zmca, je nastopajoče in goste s slavnostnim govorom počastil župan občine Janez Lesjak. Med drugim je dejal, da je bil Primož Trubar klen mož- "Mož tudi za današnje čase". V letošnjem letu se ga še posebej spominjamo, saj praznuje-

Duo Šavli in romantična pesmica, zadaj voditeljica Ksenja Adamič

mo poleg Prešernovega leta in praznovanj okroglih obletnic velikih slovenskih žena in mož, tudi 450 letnico izida prve slovenske knjige.

Za recitacijami domačinov, ki so se poleg Prešerna spomnili še Antona Martina Slomška, pa je bil izredno bogat nastop pevskih skupin. Ubranim glasovom se je duša predala do tistega zanosa, ko se misli za trenutek ustavijo in jih preplavi neskončen val žlahtne opojnosti.

Na začetku so zapeli preizkušeni pevci Moškega pevskega zbora "Vokal" iz Grosupljega pod vodstvom Primoža Ceditnika in nato Ženski pevski zbor "Rozamunde" pod vodstvom Olge Jež, v katerem prepeva kar precej žena iz Škocjanske fare. V kulturnem programu je sodeloval tudi Otroško-mladinski pevski zbor iz Škocjana, kateremu se že kar lepo pozna, da pridno vadi. Vodita ga Marjeta Tololeski in Marko Šavli. Za prijetno popestritev prireditve sta poskrbela brata Šavli, ki sta ob spremljavi kitar med drugim zapela lepo in romantično pesem "Ljubi, me ljubi..." popularnih Čukov. Kot posebno presenečenje je pevskih zasedb pa so bili

Praznovanja

Priprava na kresovanje lansko leto v Grahovcu pod boštanjskim gradom

V zadnjih letih se nekako tudi ob velikih krščanskih praznovanjih v medijih in nasploh med ljudmi ustvarja vtis, da so ta praznovanja izvorno tam nekje daleč - morda še starejša od indoevropske ali celo perzijske kulture, ki je prišla do nas prek poganskega Rima. Tudi če delno pritrdimo temu, pa si v vsaki evoluciji gledano z antropološkega vidika nekatere reči sledijo časovno in posledično.

Slovincem je med drugimi koraki v boju za obstoj bil takšen odločilen korak "v morju večkrat neprijazne zgodovine" tudi (in predvsem) sprejem krščanske vere na koncu 1. tisočletja, ki se je nato utrjevala še v prvih stoletjih drugega tisočletja. K oblikovanju slovenske kulture so zato ogromno prispevali irski duhovniki, ki so ustanavljali prve prafare na naših tleh, pa nato prihajajoči menihi, ki so gradili samostane in širili med drugim tudi napredek pri obdelovanju zemlje. Številne cerkvice po slovenskih gričih (pri nas so zaradi dokaj neugodnih klimatskih razmer tudi v zavetjih in v dolinah) so najboljše dokaz tistim, ki želijo pozabiti na to.

Nedvomno so predniki Slovencev pred tem imeli neko kulturo, ki pa so jo tudi prihajajoči novi valovi le oplenili. Zato je v marsikaterem poganskem praznovanju letnega koledarja prišlo do zlitja s krščanskimi prazniki. Tako so še predvsem praznovanja ob zamenjavi letnih časov, ki so se spomladi povezala s praznovanjem velike noči, poleti s kresovanjem in praznikom Janeza Krstnika, jesensko praznovanje "kvaternika" (kvar-

tala) smo kar nekako pozabili, zimsko pa je povezano s praznovanjem Jezusovega rojstva.

Pravega sporočila praznovanja godu Janeza Krstnika in z njim povezanega kresovanja pa marsikdo ne pozna. Vse preveč tudi pozabljamo na njegove besede, ki jih je izrekel takratnemu vladarju Herodu "Nimaš pravice..." in je bil zaradi tega ob glavo. Govoril je o naravnih (torej tudi božjih) zakonih. Njegovega sporočila bi se morali bolj zavedati tudi v današnjem času, ko so znanstveniki (po Clintonovih besedah) začeli brati božjo govorico, in si vedno znova dopovedovati, da je človeški razum preslaboten za celovito razumevanje božjega stvarstva, saj je neupoštevanje teh zakon eden od glavnih vzrokov za človeške zablode in trpljenja.

Veliko bolje ni niti ob praznovanju velike noči in božiča, saj običajno zelo radi poudarjajo tudi etnologi, da so to le družinski prazniki, kjer mora biti na mizi dobra orehova potica, za veliko noč pa še šunka, jajca in hren. Če jih bomo praznovali samo tako, potem bodo nedvomno začele letati kresničke za 1. maj - tako je bilo namreč že predstavljeno Slovincem pred nekaj leti na eni od velikih radijskih postaj.

Danes želimo praznike nekako izrabiati samo kot priložnosti za veselje, kar je pravzaprav njihov osnovni namen. Vseeno pa je treba pri tem poznati neko liko globljo vsebino.

Jože Miklič

Podlipški fantje v stari zasedbi

"Podlipški fantje" v stari zasedbi, ki so začeli prepevati že davnega leta 1965 in so aktivno nastopali 12 let. Štiriglasno so zapeli: 1. tenor Ciril Peterlin, 2. tenor Janez Sever (ki jih je tudi ponovno zbral skupaj), 1. bas Štefan Zmec in 2. bas Jože Štrukelj, ki še vedno prepeva v mlajši različici Podlipških fantov skupaj z Ansambлом Franca Potočarja.

O Škocjanskih hribih je že pred davnimi leti dr. Kuhar zapisal, da so Slovenija v malem. Med drugimi vidnimi gosti iz širše okolice se je g. Boris prireditve tudi udeležil. Zato morda vsa ta pestrost pri-

reditve niti ne preseneča, saj izhaja iz bogatega naravno-kulturnega okolja, le da je bila polpreteklost mačeha tem krajem. Seveda pa pri organizaciji te prireditve ne smemo pozabiti glavnega akterja, g. Jožeta Marolta, (letošnjega dobitnika srebrnega priznanja občine Grosuplje), ki osnovno zamisel praznovanja krajevnega praznika iz leta v leto dopolnjuje. Z novimi načrti ter v sodelovanju z različnimi krajevnimi dejavniki jim bo geslo "Stati in obstati" nedvomno uspešno uresničiti.

Jože Miklič

Kloštrski žolnir na Muljavi

Zadnji dan junija so v letnem gledališču ob Jurčičevi domačiji na Muljavi krstno uprizorili Jurčičevega Kloštrskega žolnirja. Izvirno povest iz 18. stoletja je v dvajsetih slikah dramatizirala in postavila na oder gospa Danica Kastelic.

Več kot petdeset Muljavcev nastopa v zgodbi o tujcu, ki je prišel na Kostanjevico in vnesel nemir med domačine. Jurčič je snov za povest našel v očetovem domačem kraju, Jablanici nad Kostanjevico, kjer ga je navdušila slikovita okolica in "otočno mestece" Kostanjevica z mogočnim samostanskim zidovjem. Za pisatelja je samostan pomenil določeno spoštovanje in imel hkrati čar skrivnostnosti.

V snovanju razgibane zgodbe se je Jurčič močno približal kriminaliki. Razpletel je zgodbo o tujem človeku, ki prinaša slovenskemu narodu nesrečo. Še zlasti, ker je druge vere; ljubezensko čustvo in dober namen ne štejeta. Na pobudo priorja Avgušтина pride v Kostanjevico zemljemerec Adam Žabranek, poljskega ali češkega rodu, da bi postavil mejnike med samostanom in zemljo sosednjega graščaka. Domačini, ki budno spremljajo vsak prišlekov korak, inženirja poimenujejo "žolnir". Ko konča delo, ga menihi dobro izplačajo, sam pa se odloči ostati v Kostanjevici in se naučiti slovenskega jezika. Ker ne hodi kot drugi ljudje v cerkev, postane kloštrski prior nezaupljiv do mladega moža, ki je precej samosvojin in tih. Cele dneve se sprehaja po kraju in ljudje začnejo kmalu govoriti, da zahaja na Kodranijo h Katrici, priorjevi nečakinji. Priorja skrbi prihodnost Katrice, ki živi sama z bolno materjo, zato poskuša preprečiti njuna srečevanja. Po eni strani naroča prior vsem, ki so v stiku s Katrico, naj nanjo pazijo, na drugi strani pa si žolnir za denarjem kupuje njihovo zaupanje, da lahko pride do lepe deklice. Ribiču daje denar, da se lahko vozi po Krki s čolnom, oljarju Holteju za pijačo, vdovi Lešpeti za skromno sobico... Čeprav so odnosi nerešeni, se vsi trudijo, da bi živeli vsaj navidezno v miru.

Zgodba se zaplete, ko prior najde žolnirjevo pismo, v katerem prosi prijatelja za lažen krstni list, da se bi lahko poročil s Katrico. Prior se odloči, da bo dokončno preprečil ljubezen med nečakinjo in neiskrenim tujcem. Hkrati se tudi lokalni mladeniči zmenijo, da bodo branili domačo fantovsko čast pred Katrico, zato v gozdu žolnirja pretepejo. Mladi tujec se hoče maščevati priorju, zvoli ga v čoln in odveslata v temno noč, v kateri prior umre. Oljar Holte, ki se je tisto noč vračal domov mimo reke, je edini slišal obupane klice na pomoč. Ker je bil bolj čudaške narave, je to pripisal nadnaravnim silam oz. povodnemu možu, ki naj bi nesrečnika zvalil v vodo. Čez pol leta po priorjevi smrti se v Novem mestu srečata žolnir, ki se je tiste usodne noči odselil, in Maklen, ki je novi varuh sirote Katrice. Naredita kupčijo, da se žolnir lahko poroči s Katrico. V tem času hudo zbolí ribič Vide, ki se zaveda, da je samo

Kloštrski žolnir (Igor Adamič) in prior (Jože Sinjur)

žolnir lahko ubil priorja, ker je še edini imel dostop do čolna. V njem je našel tudi žolnirjevo pismo. Hoče se izpovedati in preprečiti poroko, kar mu s pomočjo Holteja in menihov tudi uspe. Žolnir si od hudega vzame življenje.

Amaterski igralci so že osemnajstič zapored na Muljavi uprizorili Jurčičevo delo. Letošnja uprizoritev Kloštrskega žolnirja je še posebej zanimiva zaradi manj znane zgodbe in same vsebine. Roman je Jurčič napisal istega leta kot Deselega brata (1866) in je nastal po Domnu, Tihotapcu in Juriju Kozjaku. Zgodovinska zgodba je aktualna v smislu tolerance in strpnosti do tujcev, a hkrati opozarja na samozavest slovenskega človeka in identiteto s svojim narodom.

Muljavski igralci so dogajanje poudarili z dolenjsko narečno govorico, žolnir (igra ga Igor Adamič) pa se je od njih ločil že v bolj izborno-pogovornem jeziku. Zelo dobri so skupinski prizori v krčmi in na razpotju, kjer ženske, otroci in pivci ves čas komentirajo žolnirjeva dejanja, kot protiutež pa je režiserka Danica Kastelic izvrstno postavila konflikte med priorjem (Jože Sinjur) in žolnirjem, ljubezen med mladima dvema (Katricico igra Maja Koželj) ter naivne pogovore dveh posebnih, ribiča Videja (Samo Matkovič) in Holteja (Dušan Grden). Igralci z največ izkušnjami pa so gotovo: Ciril Jurčič, pisatelj pranečak, Slavko Kastelic, Lojze Ihan, Milena Jurčič, Milka Zajc, Marija Rus in drugi.

Sceno je oblikoval Jože Sinjur, poslikal pa Dore Južna. Luč je postavil Branko Glavan, za kostume pa sta bila zadolžena Marija Rus in Jože Sinjur. Da smo predstavo lahko slišali vsi gledalci v prelepem, naravnem amfiteatru pod Jurčičevo domačijo, je poskrbel Martin Bele.

Organizatorica predstave, gospa Tatjana Lampret, je o prizadevnem delu igralcev in letošnji uprizoritvi dejala: "Muljavci, predani Jurčiču in gledališki tradiciji, si z režiserko gospo Danico Kastelic prizadevamo narediti zanimivo, prepričljivo predstavo v sočnem domačem narečju, takšno, da boste govorili: Dobri so ti, Muljavci. Še pridemo v to gledališče. Ta prijazna gledališka družina združuje mlade in malo manj mlade, že izkušene gledalce in takšne, ki se letos prvič preizkušajo v letnem gledališču. Razdajajo svoj prosti čas, dobro voljo in

Bogastvo zbornika treh občin

Izšla je 21. številka Zbornika občin Grosuplje, Ivančna Gorica, Dobrepolje, naše vsako drugo leto izhajajoče domoznanske publikacije, ki obsega 35 člankov 23 avtorjev. Glavni urednik Mihael Glavan je Zbornik razdelil na pet tradicionalnih razdelkov.

Razdelek Področna zgodovina obsega 4 enote. Dr. France Adamič popisuje družinsko zgodovino 7 rodbin: fotografa Erjavca iz Podsmreke, gospodarstvenikov Lavriča, Fačinija in Rojca iz Šentvida, Končina iz Gorenje vasi pri Muljavi, Javornika (Štajerca) iz Žalne oz. Krke in cestnega nadzornika Kurenta iz Starega trga. Rodovni načelniki so se uveljavili s trgovino: meso, les, mleko so prodajali v Ljubljano, Trst, Gradec, Dunaj, z gostinstvom, mlinarstvom, žagarstvom ali fotografijo, posamezni rodbinski člani pa so se uveljavili tudi kot vojaki, duhovniki, igralci, športniki. France Kalar obravnava obrtništvo med 1918 in 1941 na severnem področju sedanje občine Ivančna Gorica, in sicer strokovno usposabljanje, tehnično opremljenost in organiziranost okoli sto obrtnikov. Mihaela Zajc piše o košaricah, ženskah iz vasi okoli Višnje Gore, ki so odkupovale zelišča, gobe, fižol, orehe, jagode, borovnice, jajca, piščance, zajce ipd. in to v košarah nosile na ljubljanski trg. Na področje krajevne zgodovine sega Mihael Prijatelj, ki obravnava zgodovino gradu Grumlof in vasi Šentpavel ter v nasprotju z eminentnimi zgodovinarji domneva, da se zgodovinski zapisi imena Glogovica ne nanašajo na istoimensko vas, temveč na Grumlof oz. sedanji Šentpavel.

Razdelek Naše občine in občani obsega 9 enot. Župani Janez Lesjak, Jernej Lampret in Anton Jakopič poročajo o gospodarskem in družbenem razvoju treh občin v letih 1998 in 1999. Za primerjavo naj povem, da je občina Grosuplje letno razpolagala z okoli 1500 milijonov tolarjev ali 115.000 tolarjev na prebivalca, občina Ivančna Gorica z okoli 1100 milijoni oz. 92.000 tolarjev na prebivalca, občina Dobrepolje pa z okoli 360 milijoni oz. s 102.000 tolarjev na prebivalca. Najpomembnejša zadeva občine Grosuplje je bila gradnja nove šole (1000 milijonov), občine Ivančna Gorica graditev avtoceste in gradnja šole v Višnji Gori (500 milijonov), občine Dobrepolje pa gradnja šolskega prizidka (200 milijonov) in mrliške vežice (50 milijonov). V poročilih si bi želeli (še) več konkretnih gospodarskih, družbenih in finančnih podatkov.

Slavko Žličar podaja finančno poročilo o gradnji 11,2 km dolgega avtocestnega odseka Višnja Gora - Bič: brez cene odkupljenih zemljišč in 14 odstranjenih stavb naj bi po pogodbi stala nad 8000 milijonov tolarjev, torej okoli milijon na tekoči meter. Odsek bi moral biti

bogatijo naše življenje. Požrtvo-valno ljubiteljstvo v času, ko se mnoge vrednote izgubljajo, zasluži torej še posebno mesto in pozornost".

Ponovitve Kloštrskega žolnirja v letnem gledališču na Muljavi so bile 7., 8., 14. in 15. julija 2000 ob 21. uri in **BO ŠE PREDVIDOMA ZADNJI VIKEND V AVGUSTU OZ. V ZAČETKU SEPTEMBRA.**

Barbara Rigler, za Sklad RS za ljubiteljske kulturne dejavnosti, Območna izpostava Ivančna Gorica

Glavni urednik Mihael Glavan in odgovorni urednik Ivan Ahlin na predstavitvi 21. zbornika v Knjižnici Grosuplje, foto M. Samec

odprt letošnji jesen.

Tomaž Rigler objavlja temeljit in zaokrožen pregled oskrbe treh občin s pitno vodo. Prva je imela vodovod Višnja Gora leta 1858, Šmarje ga je dobilo leta 1895, sledila sta mu Dole in Blečji Vrh leta 1906, Grosuplje pa ga je dobilo leta 1913. Od sedanjega 120 km dolgega osnovnega grosupeljskega omrežja jih je 14 km azbestnocementnih (v občini pa 24 km), in sicer zlasti med glavnim izvirom Kačjekom, črpališčem Dobjem, vodohranom Perovo in naseljem Grosuplje; zdravstveno dvomljivo vodo pijejo prebivalci Grosupljega ter še vsaj 10 drugih naselij.

O razvoju in proizvodnji tovarne Motvoz in platno pišejo ob njeni 80-letnici Ivanka Potokar, Anton Omejec in Franc Glavič: v prvem obdobju so izdelovali predvsem platno in motvoz, od leta 1966 pa predvsem sintetične izdelke: lani 2400 ton veziv in 1000 ton tkanin oz. konfekcije.

Jože Marolt obravnava 40-letno zgodovino Kovinastropa in podjetij gostinske opreme ter pomivalnih strojev, ki so se iz Kovinastropa razvila, Slavka Centa piše o dobrepoljskih lesnih obrteh: mizarstvu, kolarstvu, košarstvu ter zobotrebčarstvu v zadnjem stoletju, Ivan Grandovec obširno poroča o izgradnji šolskega prizidka, Irena Kogovšek pa predstavlja novo šolo Brinje, ki ima 23 oddelkov, knjižnico in čitalnico, upravne in servisne prostore ter športno dvorano za 1500 ljudi.

Pod naslovom Znanost, kultura, književnost prinaša Zbornik 6 enot. Jakob Müller in Marija Janežič pišeta o naših krajih in ljudeh v časopisu Novice (1843-1902). Najpomembnejše teme so bile občinske volitve (od 1850 dalje) in Dolenjska železniška proga: pri gradnji odseka Ljubljana - Grosuplje - Novo mesto je sodelovalo 4000 delavcev in 350 voznikov, pri gradnji odseka Grosuplje - Kočevje pa 1200 delavcev in 50 voznikov.

Ema Sevšek prikazuje življenje in objavlja odlomka iz dveh proznih del

pisatelj Karla Mauserja, ki je v letih 1941-1943 preživel počitnice v Zdenški vasi, pretresljivo usodo dobrepoljskih ljudi v letih vojne in revolucije pa upodobil v svojem najboljšem romanu Ljudje pod bičem (1963-1966). Jože Lenarčič opisuje pustovanje v Ponikvah in izvrstno predstavlja tradicionalne maske, običaje in vzdušje. Milan Prijatelj v analizi šentpavelskega govora med drugim ugotavlja mehčanje soglasnikov pred izpadlim končnim i-jem, česar za ta del Slovenije dosedanja dialektološka literatura ne navaja. V zvezi z zanimivo avtorjevo opazko, da pravilo mehčanja za nedoločnike ne velja, dodajmo, da je navidezna nedoslednost povsem regularna: dolenjski glagoli se namreč končujejo na -t, ne na -ti.

Tine Kurent objavlja tri obsežnejše članke. Na osnovi razmerja modulov 6: 7 temeljev praproške graščine sklepa, da so bile Praproče rimska vojaška postojanka; v zvezi s pisateljem in publicistom Louisom Adamičem zavrača vrsto očitkov glede Adamičevega slovenstva, literarne vrednosti njegovih del, njegove prokomunistične usmeritve, razlag njegove smrti itd., v tretjem prispevku pa gematrično analizira kolaž Maxa Vanke.

Oddelek Kronika, jubileji, kulturni dogodki prinaša članke o muzikologu Cvetu Budkoviču, uredniku Ivanu Ahlinu, pisatelju Janezu Šemetu, zborovodju Viktorju Žnidaršiču, leksikografiji Mariji Janežič, simpoziju o Louisu Adamiču, prevajanju Adamičevih del v japonščino, pa o glasbeniku Stanku Preku in predvojni športnici - plavalki Vehovec. V poslednjem oddelku, ki nosi ime Gradiivo, sta objavljeni dve odlični anotirani domoznanski bibliografiji za 1998 in 1999: Drago Samec je nabral 150 knjig, ki so vsebinsko, osebnostno (avtor, urednik, prevajalec) ali založniško povezane z našimi tremi občinami, Marija Samec pa je zbrala skorajda 600 časopisnih, revijskih in drugih člankov o naših krajih in ljudeh.

J. Müller

Bogato sceno je izdelal Jože Sinjur, poslikal pa Dore Južna

Družina profesorja Cvetka Budkoviča

Ob 80-letnici našega rojaka Cvetka Budkoviča sem zbral rodovne podatke o njegovih prednikih in znani družini.

Priimek Budkovič je razširjeno ob jugovzhodni meji Slovenije s Hrvaško, priimek Budkovič pa na Krasu in okolici Gorice. Konec prejšnjega stoletja je v Grosuplje prišel stražniški vodnik Ivan Budkovič, ki se je predčasno upokojil, se tu oženil in ustanovil trgovino z živilskimi izdelki, ki je poslovala do maja 1945.

Pradružina je od začetka 19. stoletja živela na Jurščah št. 1 pri Knežaku na Notranjskem, kjer je še danes gostišče pri Cunarjevih ali pri Cunarju. Tu se je rodil Cvetkov oče Ivan Budkovič (1868-1942), cesarski orožniški vodnik na Dunaju, na Turjaku in v Grosupljem, kjer se je kmalu upokojil, oženil in vodil trgovino z živilskimi izdelki.

Po materini smrti je rod povezan s priimkom Garvas (ali Garvajs), ki je raz-

širjeno po Dolenjskem in Notranjskem. Ime je verjetno francoskega porekla, izvedeno iz Gervais (izg. žerve), ostanek iz davnih časov avstrijsko-francoskih vojn; na naših tleh je ostal francoski vojak, ubežnik ali priseljenec. V bližnji okolici je znana družinska kmetija Garvas v Tlakah, v vasi pod šmarskim klanecem ob stari dolenjski cesti; do današnjih dni se je ohranilo ime Garvasove domačije v Spodnjem Blatu pri Grosupljem. V dvajsetih letih 19. stoletja sta se na Blatu rodila brata Anton in Janez Garvas in mlajša hči Marija (1830-1914), ki se je poročila z Janezom Adamičem (1832-1895), dedom pisatelja Louisa Adamiča. Ker je bila Garvasova družina "premožna", je starejši sin Anton študiral za "gospoda", toda že na liceju je izstopil in se udeleževal na finančni cesarski prokuraturi v Ljubljani. Drugi sin Janez Garvas se je zaposlil pri davčnem komisijonarju Virantu s

sedežem v Grosupljem. Njegov sin Ivan Garvas je bil vesele narave in podjeten poslovnež. Z dohodki je leta 1898 kupil Virantovo hišo in jo za doto prepisal na hčerko Josipino (1879-1955), poročeno z Ivanom Budkovičem, njun sin Cvetko je naš letošnji jubilar. Zakonca Ivan in Josipina Budkovič sta odprla trgovino z živili, ki je bolj ali manj uspevala do leta 1945.

V obravnavani družini Budkovič se je rodilo več otrok, preživelo je pet fantov:

Ivan ml. (1900-umrl v Zagrebu) je končal nižjo srednjo šolo in kadetnico za mornariške oficirje. Služboval je v Splitu, Dubrovniku in Boki Kotorski, **Gustav** (1902 - 1980) se je izučil za urarja in se uveljavil v širši okolici kot mojster in krajan.

Viktor-Vic (1904-1978) je končal srednjo tehniško šolo in fakulteto za strojništvo v Ljubljani. Služboval je v Stroj-

nih tovarnah in livarni v Ljubljani in kot profesor na srednji tehnični šoli v Ljubljani.

Josip-Pepe (1910 - živi v Grosupljem) je končal šest razredov realne gimnazije v Ljubljani - Poljane in Višjo akademijo za inženjerske oficirje v Beogradu, Med obema vojnima je služboval v jugoslovanski vojski, po drugi vojni se je aktiviral in dosegel čin kapetana II. razine. Poročil se je s Pavlo in živi na Kolodvorski cesti v Grosupljem.

Cvetko (1920 - živi v Ljubljani) je končal učiteljsko in Akademijo za glasbo v Ljubljani. Med vojno je bil v NOV kot borec, kulturnik, učitelj in vodja pevskega zbora. Po vojni je do diplome študiral, nato je kot profesor in direktor vodil Glasbeno šolo Vič, nato

Glasbeno šolo Ljubljana Center, vmes pa je 15 let poučeval zgodovino glasbe na srednji glasbeni šoli v Ljubljani. Od leta 1969 je član uredniškega odbora Zbornika občine Grosuplje ter v njem objavil 21 razprav s področja glasbene zgodovine in muzikologije, v drugih glasilih in revijah pa okoli 350 prispevkov. Cvetko je dobitnik več odličij, med njimi diplome častnega člana Glasbene mladine Ljubljane

dr. France Adamič

Grosupeljski spomin na drugo tisočletje

Bežite, tecite ... Turki gredo!

To so bili zelo težki časi za naše kraje. Kronist jih je opisal takole: "...*Monštrance, kelihe, mašna oblačila, oltarne prte in ostale dragocenosti so Turki naropali, božje hiše so spremenili v hleve, kjer so prirajali ples in sramotilne stvari. Duhovnike so sežigali, utapljali ali drugače pobijali; mnoge so odvlekli v sužnost. Novorojenčke so odtrgali od mater, pobili in natakili na plotove, druge majhne otroke so vrgli v preluknjane vreče, tako da so njihove glave gledale iz lukenj in jokale; videti je bilo grozno. Vseposvoda so ležali kupi živine in pobitih ljudi. Nikogar ni bilo, da bi jih zakopal. Bili so hrana za pse in volkove. Na hribih, v vodnjakih so ležala trupla ali razpadala na prostem samo na pol zakopana. Neznosen smrad je kužil zrak...*"

1465 je kralj Friderik IV. zahteval za obrambo pred Turki, da je freisinški škof, ki je bil velik posestnik na Gorenjskem (na širšem območju Škofje Loke in Dovjega), v slovenski hrvaški Istri in na Dolenjskem (Klevez pri Šmarjeških toplicah, Kostel in Boštanj/Mlačevo), moral imeti na razpolago 32 dobro oboroženih konjenikov in dva vozova, stiški opat 12 konjenikov in en voz.

1466 je Lavrencij Verneški (Berkener, Werkener) ustanovil župnijo Sv. Martina pri Litiji. Za ta namen pa tamkajšnjemu župniku Štefanu namenil kmetijo v Troščinah. Ustanovna listina je določala, da naj vsi trije župniki v Šmartnem opravljajo po namenu za vsake kvatne četrtke slovesen aniverzalij in tri tihe maše,

ob ponedeljkih v kvaternem tednu pa naj bi se brala po ena tiha maša v cerkvi sv. Katarine na Bregu pri Litiji. Vsak duhovnik naj bi dobil na dan slavlja po merico vina in osem solidov. Opat Ulrik se je moral zavezati, da bo poskrbel za večno luč v cerkvi sv. Kancijana v Škocjanu.

1468 je omenjena Karlova (cesarska) hiša na Boštanju.

1469 je med desetisoč glavo turško vojsko ena skupina prodrla celo do Ljubljane. Njihov barbarski pohod je šel skozi Grosupeljsko kotlino.

1471 je bosanski paša Izak-beg prišel preko Hrvaške s 15000 konjeniki in vdrl na Kranjsko, kamor se je istega leta vrnil še dvakrat. 2. julija se je napotil proti Ljubljani. Valvasor pravi, da so tega leta požgali stiški samostan.

1472 so Turki na Kranjsko prišli po dolini reke Krke in pot nadaljevali vse do Ljubljane. Lučani so se pred njihovim prihodom poskrili v kraško jamo, a so jo Turki izsledili. Pred jamo so zažgali drva in tako so se vsi Lučani zadušili - rešil se je le eden s priimkom Pangt (Pajk).

Po letu **1475** je bila šmarska fara vključena pod samostansko oblast. Februarja je cesar Friderik ukazal prelatom, plemičem in svojim oskrbnikom v Kranjski deželi, naj izpolnjujejo ukaz, ki ga je posredoval deželni glavarju. V njem je bilo zapisano, da so dolžni poslati vse podložnike na tlako, da si bodo lahko zgradili primerna zatočišča.

1476 so Turki spet ropali po deželi Kranjski kar štiri mesece. Skozi slovenske kraje je tik za tem, ko so Turki odšli, potovala Beatrice Aragon-ska, nevesta ogrskega kralja Matije

Korvina - v legendah med Slovenci bolj znana kot Alenčica, nevesta kralja Matjaža.

1478 - Na Koroškem se je zgodil prvi kmečki upor. S tem dogodkom se je začela nova zgodovina na Slovenskem, ko so kmetje poleg "borbe za staro pravdo" začeli boj za politične pravice. Med glavnimi organizatorji kmečkih uporov so bili kosezi, ki so zaradi privilegijev gospodarske služinčadi začeli vedno bolj propadati.

1480 - Turki so spet ropali po Dolenjskem in prihrumeli prav do Ljubljane. Prav v tem času pa sta prišla navzkriž cesar Friderik in Matija Korvin. Začela se je ogrska vojna.

V letih do **1469** do **1483** so Turki na Slovenskem požgali 6 samostanov, 64 farnih cerkev, 5 trgov in nad 200 vasi, v sužnost pa so odpeljali nad 10.000 ljudi.

Jože Miklič

Ti si vse

Ti ustvarjaš,
Ti gradiš,
Ti podiraš,
obvezuješ,
osvobajša.

Ti si vodnik,
luč v temi,
Ti jih dviguješ iz obupa,
Ti jih krepiš,
Ti si vodnik naših duš.

Vse ne umira,
vse ne odmeva,
vse ne prekipeva,
za vse je lahko
prava mera.

Če ni podarjene božje
modrosti,
te ne bodo dvignile
nobene norosti
in ne potešile, če ne
iščeš svetosti.

Karolina - Dragica
Zakrajšek

Arheologija Bakrena doba...

...imenovana tudi **eneolitik** ali **hal-kolitik**, je obdobje "odkritja" in uporabe bakra kot vodilne surovine pri izdelavi manjših kovinskih orodij in nakita. Nastanek bronaste dobe na Slovenskem še ni povsem razjasnjen, predvidevajo pa se močni vplivi iz prostora današnje Panonije in Jadrana. V tej dobi Slovenija ni bila gosto poseljena. Naselbine so bile na naravno zavarovanih krajih kot so npr. visoke rečne terase, rečni okljuki, nekatere pa so bile celo utrjene z umetnimi nasipi. Glavna gospodarska panoga je bila živinoreja. Več je ostankov domače svinje in psov, manj pa govedi in drobnice. Ker poljedelstvo še ni bilo dobro razvito, sta pomembni deleži pri prehrani še vedno imela nabiranje divjih sadežev in lov. Vendar pa o kmetovanju pričajo najdbe kamnitega orodja, ki so ga uporabljali prav za obdelovanje zemlje: **rala in kopače**.

V Sloveniji je bakrena doba trajala približno od l. 3300 pr. Kr. do 1700 pr. Kr. Vodilno vlogo v tem obdobju je imela prva metalurgija, saj je zelo vplivala na razvoj obrti in trgovine. Poleg "čistega" bakra so v naravi tudi oksidna, karbonatna in sulfidna bakrova ruda. Nahajališča slednje so tudi v Sloveniji, tik pod zemeljskim površjem. Kje točno so bili tedanji kopi rude še ni znano, vendar se zaradi lege nekaterih naselbin domneva, da so izkoriščali predvsem rudišča na obronkih Pohorja in v Zasavju.

Nekaj bakrenih predmetov (sekre, bodala), najdenih v Sloveniji, sodi že v prvo polovico 4. tisočletja pr. Kr., vendar so bili izdelani izven našega prostora. Naj-

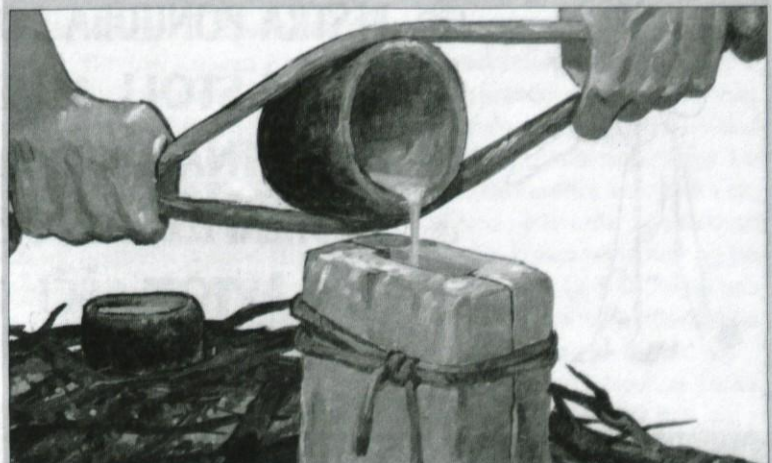
verjetneje so jih s seboj iz vzhoda prinesli iskalci bakrove rude.

Da se je kmalu za tem razvila tudi "domača" kovinarska proizvodnja, nam govorijo najdbe glinenih kalupov za vli-vanje ploščatih sekir, glinene šobe za pihalne cevi ter ostanki talilnikov z ohranjenimi sledovi bakra. Eden največjih bakrenodobnih centrov so nedvomno bila tudi kolišča na Ljubljanskem barju, prav na meji današnje občine Grosuplje.

O odnosu do posmrtnega življenja in o pogrebnih ritualih tega časa nam veliko pove najdba 29. grobov v Ajdovski jami pri Krškem, v kateri sem v dveh sezonah imel priložnost pri izkopavanjih sodelovati tudi sam. Najdišče sodi v sam začetek bakrene dobe v Sloveniji. Tu je bilo odkritih 6 moških, 7 ženskih in 16 otroških okostij. Umrlega so pogrebci položili na tla in ga ogradili z vencem kamnov ter mu pridali osebne predmete za v "onostranstvo". Tako med pridatki najdemo zapestnice, ogrlice, razne obeske, kamnite sekire, puščice, kot popotnico pa so jim pridali tudi kuhane jedi. Del pogrebnega rituala je bila tudi pojedina ob pokojnemu, o čemer pričajo ostanki kuršč, živalske kosti in posode v bližini skeletnih ostankov. Trupla so nato strohnela in razpadla, svojci pa so ob ponovnih ritualnih obiskih v jami darovali domače in divje živali ter ječmen, pšenico, grah in bob.

Kdo ve, mogoče pa je tudi v kakšni izmed kraških jam z roba Radenskega polja poslednje počivališče bakrenodobnega livarja?

Gregor Štibernik

Livar vlija razbeljen baker v dvodelni kamnit kalup. (povzeto iz: *Kako so živeli v prazgodovinski dobi.*)

20-letnica vrtca KEKEC na Trubarjevi 15

"Vsak dan sestavljajo trenutki, ki so edini resnični, in vsak od njih ima svoj poseben čar otroškega veselja in medsebojnega razumevanja pri iskanju skupnih VREDNOT IN CILJEV."

V šolskem letu 1980/81 se je dejavnost predšolske vzgoje močno razširila. Dobili smo novo kapaciteto - 156 otrok od tega: prvič vrtec za dojenčke - 36 otrok in 120 od 2-7 leta starosti.

V novi enoti smo dobili tudi prostore za upravo, centralno kuhinjo in pralnico.

Otvoritev objekta in odkritje spomenika Stojana Šuligoja, po katerem naj bi se zavod poimenoval, je bilo 12. Septembra 1980. Slavnostni govornik je bil Stojanov soborec Franc Perovšek in ing. Avgust Gril, predsednik skupščine SOV in predsednik gradbenega odbora.

Ključke je izročila svojemu namenu predsednica IO SOV Hilda Lučovnik.

Tako je dogodek v šolskem letu 1980/81 v vrtčevo kroniko zabeležila ravnateljica Dragica Drobnič.

Kljub razširitvi dejavnosti je to leto brez vzgoje in varstva ostalo: 15 dojenčkov, 29 otrok v starosti 2-3 let in 19 otrok v starosti od 3-7 let.

In v kakšnem obsegu deluje enota vrtca Kekec na Trubarjevi 15 danes?

V februarju 1997 se je pričela gradnja nadzidka v enoti vrtca Kekec s 3 oddelki za starost 1-4 letnih otrok. Oddelki so pričeli z delom 01/09-1997 in sprejeli 58 otrok. To leto je bilo v vrtcu Kekec skupno 193 otrok.

V januarju l. 1999, to je v šolskem letu 1998/99, se je k enoti Kekec priključila dislocirana enota MOJCA, Za gasilskim domom 6 A z dodatnimi

24 otroci v starosti 1-4 let. Torej povečali smo vpis otrok za 4,1 % in 7,2 % povečali zaposlitev delavcev.

V šolskem letu 1999/2000 pa je bilo v: enoti Kekec skupno 12 oddelkov - 238 otrok, dislocirani enoti Mojca skupno 2 oddelka - 24 otrok skupaj torej 262 otrok.

Od šolskega leta 1980/81 pa do šolskega leta 1999/2000 se je vpis otrok v enoto vrtca Kekec, Trubarjeva 15 povečal za celotnih 68 %.

V kratki obliki sem Vam predstavila nekaj statističnih podatkov, kateri bodo zanimivi za mnoge bralce.

Pa pogledjmo v čas, ko postajajo spremembe stalnica našega življenja in dela in ko so vplivi tako raznoliki, da jim je nemogoče zapirati vrata, pomembno pa jih je selekcionirati in preko njih vzpodbujati pozitivne spremembe - vrednote in cilje.

V današnjem vrtcu Kekec smo povezani otroci, starši, zaposleni z roko v roki kar pomeni, da je vrtec "naš" drugi dom, ki ga družinsko zavetje, kjer se varnost, ljubezen in sreča samo še dopolnjujejo.

Ob 20. rojstnem dnevu torej izdajamo praznično številko glasila PRVI KORAKI, načrtujemo pa tudi že jubilejno 50-letnico VVZ Kekec, katero bomo obeležili v marcu 2003.

In seveda - ob koncu slavljenju pripada še darilo! To darilo pa je drugačno. Je le želja, ki je izražena iz srca. Vrtec nikakor ne more obstajati brez otrok, zato prav Vam, dragi otroci, želim veliko zdravja, veselja in smeha.

Še v naprej Vam bomo ponujali takšne dejavnosti, ki Vas bodo navduševale in radostile, omogočale veliko toplega in sproščenega vzdušja v vrtcu, veliko prijateljstva in tistih trenutkov, ko se bomo resnično veselili skupaj.

Ravnateljica Cvetka Košir

V grosupeljskem VVZ Kekec se že čutijo prvi premiki pri postopnem uvajanju Kurikuluma

Menim, da so že opazni prvi pozitivni premiki in da je nov dokument - Kurikulum za vrtce s svojim preskokom v neposredno pedagoško prakso dobil svojo veljavo. Ali če rečem drugače - proces je stekel, kar pa je odvisno od pripravljenosti strokovnih delavcev v vrtcih, torej od tistih, ki naj bi reformne novosti dejansko izvajali (vzgojiteljice, pomočnice vzgojiteljic, vodstveni delavci, tehnični delavci, drugi zunanji sodelavci ...)

V samem procesu postopnega uvajanja Kurikuluma v vrtce je zelo močno poudarjena komunikacija med vzgojiteljico, pomočnico vzgojiteljice, otroki in starši, predvsem pa usposabljanje in izobraževanje vzgojnega osebja.

In ravno na tej točki bi želela poudariti nekaj pomembnih elementov uvajanja Kurikuluma. Kot odgovorna nosilka njegovega uvajanja sem imenovala v projektno skupino 6 članov (5 delavcev vrtca in 1 predstavnik staršev).

Funkcija projektne skupine VVZ Kekec je spremljanje dela projektnih timov (aktivov vzgojiteljic in pomočnic vzgojiteljic) po različnih starostnih obdobjih). Vsi pedagoški delavci so torej aktivno vključeni v oživiljanje Kurikuluma, to je v 11 nalog - elementov UVAJANJA Kurikuluma, ki pa so: pričakovanja, želje, potrebe staršev in otrok, prostor, čas, področje dejavnosti, timsko delo, počitek, bivanje na prostem, opazovanje otrok, dnevna rutina, vloge odraslih, sodelovanje s starši.

Zaporedje nalog in časovni okvir realizacije in obravnave posameznih elementov so prilagojeni posameznemu timu in nenazadnje specifičnim potrebam in okoliščinam, ki so značilne za VVZ Kekec Grosuplje.

Vsekakor pa se bodo naloge zaradi kompleksnosti procesa uvajanja in narave dela v vrtcu ves čas prepletale in dopolnjevale, ker so druga drugi pogoj.

Spremembe pa seveda zahtevajo nova znanja vzgojiteljic, pomočnic vzgojiteljic in prav zato smo se že vključili v študijske skupine na regijski ravni, izobraževanje na MODULIH 1 in 2 (Otrokov razvoj in učenje, Vrtec - možnosti izbire - drugačnost).

Prav v teh segmentih uvajanja pa so opazne te pozitivne spremembe elementa - VLOGA ODRASLIH, katero vam bi tokrat želela predstaviti.

Predvsem dvig kakovosti vsebine dela, komunikacije in spremembe v medosebnih interakcijah na vseh ravneh so osnovno izhodišče za dobro strokovno delo v vrtcu.

Menim, da je zelo pomembno, da se vsi pedagoški delavci ozaveščajo o pomenu strokovne utemeljenosti svojega ravnanja.

Predstavila vam bom nekaj izhodišč dobrih primerov sedanje prakse v vrtcu, ki jim Kurikulum in odrasli v vrtcu dajemo poudarke.

IN KATERI SO TI ODRASLI, ki so

vključeni v vrtec?

Vsekakor so to vzgojiteljice, pomočnice vzgojiteljic, starši, vodstveni delavci, logopedinja, vodja prehrane in zdravstveno-higienskega režima, hišnik, čistilke, kuharice, perica.

Lahko pa so tudi zunanji odrasli sodelavci: upokojeanci (dedki in babice), gasilci, knjižničarka, zdravnica, zobozdravnica, glasbeniki, policisti, fotografi, biologi, skratka vsi tisti, ki so tematsko oz. projektno povezani z določeno vsebino.

ODRASLI V VRTCU TOREJ:

skrbijo za prijetno vzdušje, izbiro različnih metod, sredstev in načinov dela naslanjajo na temeljna vedenja o otrokovem razvoju in načela uredničenja Kurikuluma za vrtce, spremljajo razvoj, učenje in napredek posameznih otrok, povezujejo dejavnosti v vrtcu z aktualnim življenjem družine in okolja, povezujejo področja dejavnosti med seboj, skrbijo, da dejavnosti v okviru dnevne rutine potekajo prijetno, spodbujajo razvoj otrokovih veščin pri skrbi zase ter razvoj dobrega mnenja o samem sebi in samospoštovanja, skrbijo za zdravje in varnost otrok, organizirajo dejavnosti, v katerih otroci opazujejo, raziskujejo, odkrivajo, primerjajo, predvidevajo, sklepajo, presojujejo, kritično vrednotijo, organizirajo situacije, v katerih se otroci poslušajo, pogovarjajo, pogajajo, pregovarjajo, dogovarjajo, organizirajo dejavnosti, v katerih otroci izražajo svoje občutke, čustva, doživljanja, razmišljanja, omogočajo otrokom, da se potrjujejo kot posamezniki in imajo možnost razvijati občutek za sodelovanje, dajejo otrokom možnosti za razvijanje kritičnega duha, osebnih odločitev in avtonomne presoje, postavljajo meje in omejitve otrokovemu vedenju, skupaj z otroki oblikujejo pravila, navaajo otroke na možnost izbire (v zvezi z vsakdanjim življenjem, delom in vsemi dejavnostmi v vrtcu) in sodelovanja pri načrtovanju, oblikovanju in sprejemanju odločitev ter pri delitvi odgovornosti za skupno sprejete odločitve, sodelujejo s starši in spoštujejo zasebno sfero družine, njihovo kulturo, identiteto, jezik, svetovni nazor, vrednote, prepričanja, stališča, navade in običaje ob upoštevanju strokovne avtonomije vrtca, se povezujejo z osnovno šolo, se povezujejo s širšim okoljem, sodelujejo med seboj po načelih timskega dela.

Zaključila bom z mislijo dr. Robija Krofliča iz njegove knjige Med poslušnostjo in odgovornostjo. Piše takole:

"Sprejetje otroka kot razvijajoče se osebnosti pomeni, da dopuščamo napake in otroku omogočimo, da jih popravi." Prav tu je vloga odraslih najpomembnejša.

Ravnateljica Cvetka Košir

GUMA
GROSUPLJE

**PRODAJNI
CENTER**

GOTOVINSKI POPUSTI, ODLOŽENO PLAČILO ZA PRAVNE OSEBE

01/ 786 20 92

- ✿ VRTNE KOSILNICE IN VRTNO ORODJE
- ✿ VSE ZA ZALIVANJE IN NAMAKANJE
- ✿ PESTRA PONUDBA ROŠTILJEV IN PRIBORA
- ✿ VRTNI STOLI, MIZE IN KLOPI...
- ✿ DODATNA OPREMA ZA KOLESARJE
- ✿ TEKSTILNI IZDELKI PO SUPER NIZKIH CENAH

POZOR: AVTOPLAŠČI ZELO UGODNO !!!
(Z BREZPLAČNO MONTAŽO VSAJ DVEH PNEVMATIK)

ODPRTO: 7.00 - 19.00, ob sobotah 7.00 - 13.00

PESTRA PONUDBA - NIZKE CENE!

Ustvarjalnost otrok skozi projektno delo

V vrtcu KEKEC vzgojiteljice že več let načrtujejo projektno, kar je spremenilo način vzgojnega dela.

Na tej poti vzgojiteljice spreminjajo sebe in spodbujajo druge za skupno pot pri sodelovanju in doseganju skupnih ciljev. Vzgojiteljice, ki delajo po načinu projektnega dela, so se strokovno usposobile na seminarju: Kako začeti s projektnim delom v vrtcu? Svoje izkušnje, mnenja, nova spoznanja izmenjujejo na strokovnih srečanjih - aktivih. Aktiv vzgojiteljic projektnega načrtovanja je ciljno usmerjen in temelji na naslednjih značilnostih: ustvarjalnost, kooperativnost, uporaba znanj z različnih področij, skupno izvajanje nalog s predstavitvijo praktičnega cilja.

Cilji, ki vodijo vzgojiteljice pri njihovem delu, pa so: dvig kakovosti, izmenjava izkušenj, vnašanje novih teoretičnih spoznanj s področja projektnega dela v prakso, vnašanje novosti s področja postopnega uvajanja Kurikuluma v projektno načrtovanje. Projektni pristop omogoča pestrost in izvirnost ter zanimivost vsebin, katerih pobudnik je lahko situacija v okolju, največkrat pa so pobudniki otroci, vzgojiteljice in starši.

Vsebine projektov so praviloma problemi, ki jih čutijo sami otroci ali odrasli. Starši so nepogrešljivi sodelavci v projektih. Sodelujejo posredno, ko otrokom pomagajo pri zbiranju gradiv, informacij in neposredno s svojimi pobudami in vključitvijo pri izvedbi posameznih delnih nalog.

Projekt je usmerjen k otroku in tako odprt proces, da omogoča vsakemu otroku optimalno vzpodbudo in podporo za njegov razvoj. "Otrok lahko gre do tja, do koder zmore." Tisti, ki zmorejo več, izbirajo zahtevnejše naloge, spet drugi pa naloge, pri katerih bodo uspešni. Kljub individualnim

razlikam imajo ob svoji strani podporo vzgojitelja. Vsi si med seboj pomagajo, saj vedo, da bodo le skupaj dosegli cilj. Skupno doseganje cilja, za katerega se otroci in vzgojiteljica dogovorijo v začetku projekta, jih povezuje in vodi k uspehu. Enostavno vedo, kam hočejo. Zelo pomemben del projekta je kritično vrednotenje oz. evalvacija. Otroci v vseh etapah kritično razmišljajo, pretresajo ideje, preverjajo in ugotavljajo, ali so to dobro naredili oz. bi lahko še kako drugače.

Po zaključenem projektu tim vzgojiteljic pripravi širšo evalvacijo, s katero ugotavlja učinke, značilnosti projektnega dela, napredek otrok, zadovoljevanje razvojnih potreb otrok in njihovih interesov. Ugotovi, katere cilje so dosegli, kakšne kvalitete so se odvijale v samem procesu, kaj bi v prihodnje še lahko izboljšali.

S projektnim pristopom lahko uresničujemo načela Kurikuluma za vrtec, kar pomeni, da je to eden od načinov njegove izvedbe. Ker smo v letošnjem letu med prvimi vrtci, ki postopno uvajamo Kurikulum, predstavlja znanje in vedenje o projektnem delu lažjo pot oz. spoznanje, da se je na nekaterih področjih prikrito Kurikulum že dogajal.

Pri načrtovanju vzgojnega procesa nas letos vodi prioriteta naloga - jezikovna dejavnost, le-ta je v predšolskem obdobju najpomembnejša za razvoj otrokovega govora. Otroci se učijo jezika ob poslušanju vsakdanjih pogovorov in pripovedovanju literarnih besedil, ob poslušanju branja odraslih, s pripovedovanjem, opisovanjem, ob rabi jezika v domišljijah, dramizacijah, izmišljanju zgodbic in pesmic. Preko projektov so otroci skupaj s starši in vzgojiteljicami ustvarjali nenavadne zgodbe, pesmi, izštevank, iskali rime in stare izraze.

Otroci z vzgojiteljico Darjo Zorec so izvedli projekt *NAREDILI BOMO KNJIGO NENAČINNIH ZGODB*. Otroci so si ob pomoči staršev izmišljali zgodbe z nenavadno vsebino. Zgodbe so v vrtcu prebrali in jih povezali v knjigo. Ena od zgodb se glasi takole:

MIŠKA MAŠKA

Ana Žitnik in mamica

NEKOČ JE ŽIVELA MAJHNA, SIVA, POLJSKA MIŠKA MAŠKA. BILA JE RADOVEDNA IN NAGAJIVA, KAR SE JE LE DALO, IN JE SVOJE BRKE POMOLILA V VSAKO ŠPRANJO. BILA PA JE DOBREGA SRCA, ZATO JE IMELA VELIKO MIŠJIH PRIJATELJEV.

NEKOČ, BILO JE OB ŽETVI, SO SE MAŠKA IN PRIJATELJI POTEPALE PO ŽITNEM POLJU IN POBIRALE ZRNJE, KI JE OSTALO. SPRAVLJALI SO GA ZA ZIMO. Vendar pa VSA ZRNA NISO BILA DOBRA IN NJENI PRIJATELJI SO TAKA ZRNA PUSTILI NA TLEH, KER SO BILA PIŠKAVA. MIŠKA PA JE POBRALA TUDI TE, KER SO SE JI ZRNA SMI-LILA IN DA NE BI OSTALA ČISTO SAMA NA POLJU. PRIJATELJI SO SE JI SMEJALI, ČEŠ LE KAJ BOŠ S TAKIM ZRNJEM, SAJ GA NE BOŠ MOGLA POJESTI. Vendar je BILA MAŠKA TRMASTA IN JE ZRNJE ODNESLA DOMOV. SPRAVILA GA JE V MALO ŠKATLICO NA POLIČKO. POTEM JE VSA UTRUJENA ZASPALA.

ZJUTRAJ, KO JE VSTALA IN SE OBLEKLA, JE ŠLA POGLEDAT SVOJA ŽITNA ZRNA IN NAMESTO ČRNIH ZRNC SO BILA V ŠKATLICI ZLATA ZRNCA. TAKA, KOT JE BILO ZLATO MIŠKINO SRCE.

V projektu: *ISKALI BOMO RIME* so se otroci z vzgojiteljico Darjo Brčan igrali z besedami, ki se podobno slišijo:

lonec - konec,
hruške - buške,
hiška - miška,
sneg - breg.

Rime, ki so se jih izmišljali otroci skupaj s starši, so povezali v deklamacije.

MALI SLONČEK

Naja Kikelj

KOVAFRIKIPREBUDISESONČEK, VSTANE TUDI MALI SLONČEK. KOMAJ ZDŽUNGLEVENPOKUKA, ŽE MAMICO ZA REPPOCUKA. KAJ SI TAKO HITRO VSTAL, KO LAHKO BI SLADKO SPAL? TAKO ZGODAJ SEM VSTAL, DA BI HITRO SE IGRAL.

ŠPINAČA IN KROMPIR

Patricija Koščak

ŠPINAČA, KROMPIR IN SOK TO MOJ NAJLJUBŠI JE OBROK. K MAMICI HITIM IN JI GOVORIM: MAMI, MAMI, KUHAJ TI IN PAZI, DA SE TI NE PRISMODI. MOJEMU TREBUŠČKU TAKŠNA HRANA NI VSEČ, MOJEMU OKUSU PA TUDI NE PREVEČ. MAMI, SKUHALA SI "ENA A" IN ZAME JE BILA TO PRAVA POSLASTICA.

Otroci z vzgojiteljico Melito Gale so posegli v preteklost in poiskali besede, ki so že skoraj pozabljene in jih poimenovali "stari izrazi".

Iskali so jih v knjigah, pri dedkih in babicah.

Stare izraze so primerjali z novimi, jih zapisali in nastal je slovar *STARI IZRAZI*.

Otroci so se v stare izraze tako vživali, da so jih nekaj časa uporabljali pri vsakodnevni pogovori in si izmislili zgodbico:

PRINC DEŽELE KRANJSKE

V MAJHNI VASI JE STALA ENA BAJTA. V NJEJ JE ŽIVELA LJUDOMILA ŽENA. BILA JE ZELO REVENA. PA JE ENKRAT PRIŠEL MIMO PRINC. ČERAVNONI IMELA JUŽINE, GA JE POVABILA V IZBO. S KORCEM SI JE POSTREGEL VODO. ULEGEL SE JE NA CEHTO IN ZASPAL. ŽENA JE MEDTEM BRALA BUKVE. BISAGA OD POPOTNEGA MOŽA - PRINCA, JE LEŽALA NA TLEH. ŽENA JO JE POBRALA IN POGLEDALA, KAJ JE V NJEJ. V NJEJ SE JE ZASVETILA RINKA. ŽENA JE PRIŽGALA LATERNO IN POBLIŽE POGLEDALA. RES JE BILA RINKA. KO SE JE POPOTNI MOŽ ZBUDIL, JE POJEDEL JUŽINO IN POPIL KUPICO VINA. ŽENI JE REKEL: "Boglonaj!" IN ODŠEL. UBOGA ŽENICA JE ZAPRLA DURI IN ŠIVALA KOČE-MAJKO. BIL JE MESEC LISTOPAD IN ZOPET JE NEKDO POTRKA NA DURI. BIL JE PRINC, OBLEČEN V KAMIŽOLO. STOPIJ JE V IZBO IN DAL ŽENI RINKO. POROČILA STA SE IN SE PRESELILA V GRAD. POSTALA JE CARINJA IN RODILA DETE. SREČNO SO ŽIVELI DO KRAJA DNI.

Največja vrednost projektnega dela v vrtcu je v tem, da otrokom nudi brezmejne možnosti za ustvarjanje, sodelovanje, iznajdljivost, govorno razumevanje in izražanje na različnih področjih.

Pomočnica ravnateljice

Majda Fajdiga

Vodja aktivna projektno delo

Melita Gale

Dan v vrtcu Pika, Šmarje-Sap

1. DAN

Dolgo časa sem razmišljala in zbirala pogum, da bi preživela dopoldan v vrtcu, skupaj s svojim otrokom, in tako pravzaprav spoznala in se seznanila z njegovimi dejavnostmi v družbi vrstnikov in v odnosu med njimi.

Iz Urada za žensko politiko...

...pri Vladi Republike Slovenije smo prejeli zahvalo za dosedanje sodelovanje. Hkrati pa sporočajo v zvezi s problemi žensk v naši družbi naslednje:

"Ker se je v zadnjem času izredno povečalo število klicev, smo se odločili uvesti posebne ure za odgovarjanje na telefonske klice, številka pa je ostala enaka (080 12 13). Po novem svetovalka Urada za žensko politiko sprejema klice od ponedeljka do četrtega od 10. do 12. ure. Če je mogoče, vas prosimo, da o tem obvestite javnost.

Lep pozdrav in hvala za sodelovanje,

Urad za žensko politiko,
direktorica Vera Kozmik"

Zelo me je skrbelo, kako me bodo sprejeli otroci, kako se bo na to odzval moj otrok. Končno je prišel dan mojega prihoda v vrtec. Hudo tremo, ki sem jo imela, ko sem vstopila v igralnico, mi je pomagala pregnati vzgojiteljica Breda. Po zajtrku so mi otroci (s pomočjo vzgojiteljice) razkazali nove igrače, ki so jih ravno takrat dobili. Zelo sem bila presenečena nad znanjem 3-4 letnih otrok, nad njihovo sposobnostjo povezovanja teorije in praktičnega dela.

Posebno zanimiv del dopoldanske

vaje bil obisk telovadnice. Kakšna spretnost v hoji po gredi, kakšno neverjetno znanje v leženju skozi obroč, kako usklajeni gibi pri sonožnih skokih v levo in desno.

Nato še žoga. Tukaj pride še bolj do izraza spretnost in moč otrok. Nekateri žogo močno zakotalijo po tleh in že tečejo za njo, drugi pa jo zakotalijo narahlo, z občutkom in jo še nekaj časa občudujejo, kako se kotali. Nato se počasi odpravijo za njo. Zanimive so njihove presoje, odzivi in reakcije.

Ko smo se vrnil v vrtec, nas je pričakala pomočnica vzgojiteljice Vera. Cel dopoldne se je trudila s šivanjem (bil je namreč predpustni čas), zdaj pa je bil na vrsti pregled njenega dela. Z navdušenjem sem strmela v osnutke kostumov. Kakšna iznajdljivost. Ko sem si natančneje ogledala igralnico, sem opazila ogromno igrač in izdelkov, ki so bili narejeni iz odpadnega materiala: jogurtovi lončki, škatle, ostanki blaga... zares domiselno! Po kosilu sem se odpravila domov. Bila sem zadovoljna, vendar na smrt utrujena. Ugotovila sem, da delo s skupino otrok ni tako enostavno.

2. DAN

Za materinski dan so nam otroci iz Miškine skupine vrtca Pika pripravili kulturni program. Prikazali so nam pregled njihovega dela

v tem letu. Naučili so se veliko novih pesmic. Nekateri so nam predstavili z dramatizacijo in plesom. Pomemben poudarek so dali izštevankam. S pomočjo kock, na katerih so bili narisani razni predmeti in živali, so nas naučili kar nekaj izštevank.

Kako prirčni so naši otroci - majhni in malo večji, v pisanih hlačkah in krilih, pogumni in zadržani. Kot živopisna mavrica so se zlili v eno pri plesu, oziroma oponašanju živali. Na koncu so se najbolj pogumni predstavili z lutkovno igrico. Otroci imajo veliko domišljije, le izvesti jo moramo iz njih.

Hvala vam, naši otroci, za vse kar nam dajete. Opozarjate nas, naj si vzamemo čas za vas in vaše drobne pozornosti.

Judita Nosan

Nagradni izlet

Minimundus - "Bilo je nepozabno..."

V sredo, 3. maja, smo se nekateri učenci OŠ Brinje odpravili na nagradni izlet v sosednjo Avstrijo. Srečno smo prestopili mejni prehod Ljubelj, kjer smo si lahko ogledali zanimivo naravo, seveda skozi okno.

Pot nas je naprej vodila v bližino Celovca, h Gospe Sveti. Ta cerkev je res vredna obiska, saj je še iz časa Karantanije, ima pa prelepe oltarje in freske.

Ustavili smo se tudi pri vojvodskem prestolu, s katerega so karantanski knezi vodili svojo državo. Sestavljen je iz ostankov rimskega nagrobnika. Na njem so celo vklesane slovenske besede.

Prvotno so kneze ustoličevali na knežjem kamnu, ki pa je danes shranjen v muzeju v Celovcu. Škoda bi bilo, da si ne bi ogledali Minimundusa. To je svet v malem, nekakšen park, kjer so v merilu 1 : 25 postavljene najzanimivejše stavbe sveta. Nekatere so zelo dobre in stavbe izgledajo kot resnične, eno pa izdelujejo tudi do sedem let.

Zavili smo tudi v živalski svet plazilcev. Tam smo videli kače, pajke, krokodile, ribe in skoraj stoletne želve velikanke. Ob Vrbskem jezeru smo si malo odpočili in se polni lepih vtisov in doživetij odpeljali domov.

Katja Trtnik, 8.b

Prvošolčki na spletnih straneh

Bliža se konec šolskega leta in prvošolčki že nestrpnost pričakujejo svoje prve zaslužene počitnice. Skozi celo šolsko leto so pridno pisali, računali, spoznavali okolje, delali poskuse, peli, plesali, risali...

Pri tem smo doživeli marsikaj zanimivega. Nekatere dogodke so učenci zapisali, jaz pa sem jih ujela v fotografski objektiv. Konec maja mi jih je uspelo predstaviti na spletnih straneh našega razreda. Tu si lahko ogledate obisk policistov in otrok iz vrtca, naš obisk v tiskarni in knjižnici, obisk maškar v domu ostarelih, likovni in pravljčni večer s starši, sodelovanje našega razreda na reviji pevskih zborov... Preberete si lahko celo naše knjige.

Najdete nas na spletnem naslovu: <http://www2.arnes.si/~hzakral/index.htm>. Obiščite nas in nam pišite. Veseli bomo vsakega vašega obiska in pošte.

Helena Zakrajsek, OŠ Brinje Grosuplje

Koncert na Polici

prof. Edo Adamič

Učenci Eda Adamiča so ob občinskem in državnem prazniku ter kot uvod v praznovanje srebrnega jubileja župnika Toneta Pahuljeta imeli 25. junija v cerkvi sv. Jakoba na Polici tradicionalni zaključni koncert. Na sintesajzerju so klasične, zabavne in narodnozabavne skladbe, med slednjimi tudi tri Eda Adamiča, povezane s Polico, kot solistke izvajale Polona Merše, Nina Štepec, Mojca Podržaj, Janja Kovačič, Vesna Vidic, Simona Bratun, Mateja Kovačič, Mateja Hren in Eva Šircelj, kot solist pa Tadej Kastelic.

Edo Adamič, rojen v Stranica pri Slovenskih Konjicah, je bil 25 let prvi čelist Slovenske filharmonije, dve desetletji pa je čelo igral tudi v ljubljanski Operi. Ko si je na Polici zgradil vikend, je začel ob sobotah mlade poučevati glasbo. Tako je od leta 1992 vzgojil 50 ljubiteljskih glasbenikov, med njimi tudi Matejo Kovačič, ki ima že sama nekaj učencev. Z godalnim kvartetom oz. kvintetom ljubljanskih filharmonikov pa ima v župnijski cerkvi na Polici enkrat letno komorni koncert.

Glasbena vzgoja in Adamičevi koncerti so žlahtna obogatitev kulture.

J. Müller

Teden mediateke v Knjižnici Grosuplje

Na mladinskem oddelku Knjižnice Grosuplje je med počitnicami potekal Teden mediateke. Izraz mediateka pomeni prostor v knjižnici, ki je opremljen z računalniki, video, radio in TV napravami in ima zbirko poučno-zabavnih CD-romov, kaset, videokaset in seveda Internet.

Ker ima knjižnica ta trenutek premalo prostora za redno mediatečno podobo, so le z veliko napora in iznajdljivosti začasno preuredili prostore mladinskega oddelka. V mediateki so počitniški otroci lahko spoznali priljubljene poučno-zabavne CD-rome, se naučili iskati knjižnično gradivo s pomočjo računalnika, presurfali so zanimive Internet strani, oblikovali dokumente in jih tiskali. Reševali so tudi knjižni kviz na Internetu in za to prejeli knjižne nagrade. Tako so otroci koristno preživeli svoj počitniški čas, se ob tem zabavali, nekateri pa so se tako izognili pohajkovanju po Grosupljem. Dejavnost je sofinancirala občina Grosuplje.

Ker je bilo zanimanje in odziv na to počitniško zaposlitev zelo veliko, v knjižnici predvidevajo, da jo bodo ponovili proti koncu avgusta.

Delček vzdušja v mediateki

"ŽIVALSKA FARMA" IN OBMOLKLI GELIPTERJI

Zadnjič so se pri Nacetu papagaji odločili, da bodo skočili zaroto in se zavili v molk, ker jim gospodar v "fudlovžih" ni pogrnil s časopisi velikih slovenskih hiš, ampak kar z Grosupeljskimi odmevi. Ugotovili so, da v Odmevih strani še vedno označujejo od prve proti zadnji, namesto da bi jih včasih malo pomešali med seboj pa morda obrnili na glavo ali pa se pisanja lotili po arabsko, če že ne kar po kitajsko in tako dosegli prepotreben dinamizem. Še posebej jih je vznemiril črn ton na črno-belih staneh.

Iz stogo brezupnih virov smo zvedeli, če jim gospodar prinese močnega pivarskega sladu, pa so pripravljeni zagnati vik in krik kar vsepovprek, a ga drugi dan vedno lepo prosijo, naj nikomur tega ne pove.

Naj še dodamo, da se papagajem z molkom pridružujejo vrane, srake, kragulji, krokariji in kukavice. Pav in drugi pisani ptiči pa že razmišljajo o lastnem protestu zaradi svetlečega papirja, ki jim onemogoča, da bi bili bolj prepoznavni na dokaj zarjaveli rdeči metalni podlagi.

Izvedeli smo še, da se trenutno učijo na pamet pesmico "Fudlovžija, gre naprej". Ker ne pričakujejo preveč burnih ovacij, imajo za tiste brez posluha v rezervi tudi nekaj težkih slik iz Manifesta, saj bi radi, da bi bile ovacije vsaj 110%-NE. Kaj nameravajo storiti ptice selivke, nam do zaključka RE(d)AKCIJE še ni uspelo izvedeti. Baje so slednje še najbolj dosledne pri uresničevanju svojih zahtev. Vsi ptiči skupaj pa so se že dogovorili, da bodo v jeseni odšli na slavo poraza SVOJH nogometašev in da bodo spotoma oživili svoje štiri MINISTREZAHEC in povrhu še tri SEKRÉTARJE za razglašeno PREPevanje...

POTEM BODO ŠLI V NIZKEM LETU

(čeprav še ne bo Gregorjevo) - NA SVATBO (beri: volitve)...

P.S. Ostale pohlevne domače živali pa kar tiho prežvekujejo.

Vprašanje je le: Kaj si mislijo? Jožek Zagraški

S "katrcol" se jih je peljalo devet

Ta fotografija je bila narejena pred približno enim letom na Perovem pri Grosupljem. Vedno sem mislil, da se s katrcol ne da peljati več kot pet oseb - a so me prepričali, da sem v težki zmoti. Slučajno pa sem imel pri rokah fotoaparata in pritisnil. Nekateri so mi še veselo pomahali...

Že lani sem ga nameraval objaviti, a se mi je nekako upiralo, saj stalno opozarjanje na nepravilnosti ni prijetno. Za objavo posnetka pa sem se odločil šele, ko sem v roke dobil podatek, da se v Sloveniji letno z rolerji ponesreči vsaj 40.000 ljudi - večino otrok.

Če so bili otroci na tem posnetku mladi in nepredvidni, pa to ne bi smel biti šofer! PAZITE, VENDAR!!!

Iz uredništva

Spoštovani bralci

Obveščam vas, da sta pričujočo številko Odmevov zadnjič pripravili podjetji U&D Ulaga iz Sp. Slivnice in Grafis d.o.o. iz Sp. Blata.

Spoštovana Marjan in Žare

- G. Marjan! Najlepše se vam zahvaljujem za potrpežljivost, sodelovanje, delo v večernem in poznem nočnem času, pa tudi za znanje, ki ste mi ga dali o nekaterih tehničnih zadevah na računalniku. Še posebej pa se moram zahvaliti vaši ženi in hčerki za vse kavičice in čaje.

- G. Žare in vsi vaši sodelavci na Škofljici! Zahvaljujem se vam za vse napotke pri pripravi časopisa ter hiter in soliden natis časopisa.

Hkrati se vsem opravičujem, če sem bil včasih morda nekoliko nestrpen, vendar sem prepričan, da je bilo pri našem delu veliko svetlih trenutkov in da se bomo našega sodelovanja spominjali predvsem po dobrem.

Jože

NOVI IZVAJALEC GRAFIČNE PRIPRAVE IN NATIS ČASOPISA

Z javnim naročilom brez javnega razpisa (za znanega izvajalca) je bil v lanskem letu začet postopek za izbiro najugodnejšega ponudnika grafične priprave in natis časopisa Grosupeljski odmevi. Po dokončni odločitvi državne revizijske komisije za revizijo postopkov oddaje javnih naročil št. 018-49/24-478 z dne 12. 5. 2000 je bilo izbrano tiskarsko podjetje Partner Graf d.o.o. iz Grosuplje s predpogodbo za računalniško grafično pripravo s podjetjem ENJA d.o.o. iz Ljubljane.

Kot urednik si želim, da bo naše sodelovanje prav tako dobro, kot je bilo z dosedanjima izvajalcema.

odgovorni urednik Jože Miklič

Gajniče

Gručasta vasica GAJNIČE, ki leži pod južnim pobočjem Roj in Malijske, je krajanom naše občine morda le malo poznana, saj je umeščena na skrajnem zahodnem robu občinskih meja. Vas premore nekaj več kot deset hiš s približno štiridesetimi prebivalci. Odmaknjena je od hrupa večjih in bližnjih naselij, vendar je današnja podoba le bled odsev slike skoraj idilične vasi, ki je nekdanj govori la jezik revščine in blagostanja, veselja in obupa, hrepenenja in upanja, oholosti gruntarjev in veličin iskanja načina preživetja polkmeta. Kmečki domovi - skoraj vse gruntarske hiše, ki še kljubujejo zobu časa, datirajo v obdobje s konca 18. stoletja in v začetek 19. stoletja, torej v čas velikih lakot in bolezni, pa tudi v čas, ko je kmet iskal svojo identiteto in veljavo, kar se je tudi odražalo v tedanji veličini ljudskega stavbarstva. Sedaj nove hiše izpodrivajo starejše, vas se modernizira, vendar pa izgublja okolica podobo tradicionalne kulturne krajine zaradi opuščanja kmetijske dejavnosti.

Še pred desetletji pa se bile cenjene druge vrednote - predvsem navezanost kmečkega človeka na domačo grudo. Zemlja je bila torej spoštovana, čeprav je dajala majhne kose kruha, kolače pa so si delili le najbogatejši kmetje. Stvari so se pričele drastično spreminjati po letu 1960, ko so kmečki sinovi pričeli zapuščati kmetije in se seliti v večja mesta. Mlajši kmečki gospodarji so pričeli zemlji obračati hrbet. Ni se ji vsak izneveril po svoji želji, vendar, če so hoteli kmetje posodobiti gospodarstvo na kmetijski, so morali okusiti tudi delavski stan, ki je bil vsaj bolj plačan kot kmečki.

Ne bom pozabil poletnega jutra, ko so kosci že zarana pričeli s košnjo na senožeti nad hišo. Kosili so vaški fantje in možje, stari oče pa je bil določen, da jim je klepal kose, če je kakšnemu zašla med kamenje. Ko je sonce že doobra vzšlo, sem tudi jaz prišel past radovednost. Čas za malico še ni napočil, kosci pa so za seboj pustili dobršen del senožeti. Vročina je pričela vsiljivo siliti proti zemlji, posebno vroče pa je bilo koscem, ki so si razgreti privoščili nekaj minut oddiha. Ko sem jih tako gledal, me je nekdo izmed njih poklical in mi dal v roke steklenico, "Poba, steci k studencu pri tunelu in nam prinesi vode. Iz tistega studenca je voda najboljša!" Izvir je bil oddaljen le nekaj minut hitre hoje, ta voda pa je bila med vaščani zelo cenjena. Poleti je bila hladna, pozimi pa topla, vsaj tako se mi je tedaj zdelo. Očanci se vedeli celo povedati, da je zdravilna in da se je s pitjem te vode že marsikdo pozdravil. Vodo sem sopeč prinesel in je z zadovoljstvom dal prvemu. Kosci so jo spili, kot bi trenil.

Tedaj jim je teta že prinesla v košari malice, priloženi pa sta bili tudi dve pivi. Kmečki ljudje tedaj pivo niso tako pogosto pili pri delu, le izjemoma so si ga pri-

voščili ob nedeljah, po nedeljski maši v bližnji gostilni ali ob kakšni drugi priložnosti. Žejo so si gasili z moštom, še raje pa s črno navadno kavo, z nesladkanim kavnim nadomestkom projo, ki je dobro odžejala ali s krljevo vodo - to je vodo, v kateri se je kuhalo posušeno sadje.

Vodo sem kasneje koscem še nekajkrat prinesel. To tekanje sem in tja mi ni bilo v nadlego, saj me je kraj, kjer je tekel izvir, izredno privlačeval. Bil je v neposredni bližini predora, ki je s svojo temačnostjo deloval skrivnostno in dajal nekakšen občutek mističnega. Voda je izvirala iz skalne razpoke, njeni zvesti odjemalci pa so bili vaščani, ki so vsakodnevno prihajali s škafi k studencu, razen tistih, ki so imeli doma kapnico. Moja vsakodnevna naloga je bila, da sem prinašal z vedri vodo, ki je bila namenjena za kuhanje in za druge namene v gospodinjstvu. Hoja je bila neprijetna pozimi, ko je bilo potrebno gaziti v celec, ne glede na vreme.

Za napajanje živine so ljudje spuščali živali dvakrat dnevno k bližnjemu potoku na Perile. Živina je bila navajena te poti in jo je prehodila tudi brez gospodarja. Včasih je nanoslo, da so se med potjo srečale živali iz različnih hlevov. Tedaj so nastale pravcate "bikoborbe" tudi med kravami, ki so se drenjale po prašnem in ozkem kolovozu, zaznamovanim s kravjaki. Ko so si rogatci gasili žejo, me je radovednost gnala ob potoku na prežo za ribami. Podrobno sem poznal vsa tista mesta, kjer so se zadrževale ribe in raki. Po cele ure sem sedel ob potoku ter gledal igro razpenjene vode, igrive sončne odseve in radoživost vodnega življenja. Prijetno me je božal v nosnice vonj segrete obrežne močvirne zemlje, igrivo letenje kačjih pastirjev in raznobarnih metuljev, petje ptic, koncert murnov ter mamljive vonjave poletnih trav. Dolina, z vseh strani obkrožena z gozdovi, na gosto posejana z njivami in z bistrim potokom, se mi je vtisnila v neizbrisni spomin in še sedaj mislim, da lepše nisem srečal.

Pot ob potoku je bila vedno zanimiva, vedno drugačna. Končala se je ob starem mlinu - ob Malnarjevi domačiji. Pravzaprav je na mlin spominjalo samo še staro veliko mlinsko kolo, ki se ni več

vrtelo in so ga na gosto pre-raščali mah in lišaji. Iz za severne kamnite stene mlina se bile zgrajene rake, po katerih je voda še vedno tekla na preperele dele kolesa, ki pa ni imelo več moči, da bi pognalo drobovje nekoč ponosnega mlina. Mlin je bil mrtev in zapisan propadu. Pri kamnitem zidu, poraščene s praproto in mahom, se je zbirala jata rib. Nisem se mogel premagati. Stopil sem do kolen v vodo in se zapodil za plenom, vendar začuda nobena ni hotela menjati svobode.

Edina prebivalka tega samotnega kraja je bila Malnarica, starejša ženica, ki je bila brez sorodnikov. Mož ji je umrl že pred desetletji, edina hči pa tudi ni bila več med živimi. Hiša poleg mlina, kjer je bivala, je bila lesena, vsa vegasta in pokrita s slamo. V hiši je vladal čudovit nered. Vse naokoli so ležali črni železni lonci, v katerih se je nekdanj kuhalo v peči, družbo pa so jim delali glinasti, prepleteni z žico. Poleg dimnice je bila "hiša", kakor so včasih imenovali sobe, kjer so se največ zadrževali člani družine. Bila je majhna in borno opremljena - stara vegasta postelja, ob njej omara iz češnjevega lesa, tik poleg nje stara ura na uteži, ki je enakomerno odmerjala čas v prostoru, ki je bil tudi ob največji dnevni svetlobi temačen zaradi majhnih okenc. V kotu je delala družbo miza s hrastovim omizjem, ki je videlo in doživelo boljše čase, nad njo pa je viselo v bogkovem kotu razpelo.

V vasi je bila še ena podobna hiša - bolje rečeno kajža, ki je bila sramežljivo vpeta na konec vasi, kot bi jo bilo sram pred bogatejšimi in mogočnejšimi hišami v osrčju vasi. Obe hiši sta doživeli enako usodo. Mlin, ki je stal nekdanj na obrežju bajerja - v začetku prejšnjega stoletja so se po njem prevažali s čolni - je izgubil boj z neizprosnim sodnikom časa in je klonil vase neke zime. Kajža je morala dati prostor novi hiši, kot že mnogo drugih pred njo. Tudi v to vas je zapihal veter, ki je pometel z obstoječimi načeli tradicije in vnesel novo miselnost. Škoda le, da se je pri vsem tem pozabljalo na neodgovoren odnos do naravne in kulturne dediščine naših krajev. Ni ga več dosti, vendar je še čas, da se zmote in krivice popravijo. Ne zamudimo tega!

Bojan Jerlah

ZAHVALA

Ob smrti

LUDVIKA LOVKO

se iskreno zahvaljujemo vsem zdravstvenim delavcem v ZD Grosuplje in v Domu starejših občanov Grosuplje, ki ste mu nesebično lajšali bolečine, ter vsemu osebju v Domu starejših občanov Grosuplje, ki ste mu do zadnjega trenutka stali ob strani in mu nudili vso potrebno pomoč.

Iskrena zahvala tudi tov. Janezu Lesjaku st. za poslovilne besede na grobu in obema praporščakoma.

Vsem prijateljem in znancem iskrena hvala za izrečena sožalja in hvala, ker ste ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Žalujoci: žena Tilka, hči Duši in sin Milan z družinama

Veseli z grenčico

Kakšno zvezo imata plešivsko-luška cesta in mesto Grosuplje?

Koncem prejšnjega meseca so bili položeni zadnji metri asfalta na glavni (nekdanj regionalni) cesti Plešivica - Luče. Nedvomno je ta pridobitev dober znak, da je investitor vendar-le v zadnjem letu držal obljubo in ponudil ljudem, ki živijo povezani s to cesto, normalne pogoje za življenje in delo. Delo na cesti bo dokončno zaključeno, ko bodo urejene bankine, zatravljenе vse brežine, ter narejena horizontalna (črte) in vertikalna (znaki) cestna signalizacija. O širših vidikih upravičenosti te investicije ne bi razpredal, prepričan pa sem, da se bo le-ta pokazala šele v prihodnosti.

Ob tem se ponovno postavlja vprašanje preveritve programa cestne in ostale infrastrukture politike v občini Grosuplje nasploh, saj se že nekaj let vedno bolj kažejo organizacijske in miselne razpoke pri krpanjih posameznih odsekov in opremljanjih zazidalnih kompleksov. Sedanja prizadevanja niso odsev neke načrtovane politike, pri kateri bi občina mora imeti vodilno vlogo in pobudo nasproti državi, kadar gre za objekte širšega pomena - pa naj gre za vodne zadrževalnike, kanalizacijske zbiralnike, centralno deponijo, osnovne energetske in telekomunikacijske rešitve, ali pa za osrednje cestne povezave. Ne trdim pa, da v že opravljeno delo ni bilo s strani posameznikov in služb vloženega kar precej truda in dela in da je treba vse stare zamisli zavreči stran. A dokler ne bomo imeli izdelanega kolikor toliko celovitega (recimo temu) strateškega in realnega načrta, (prostorski plan ni namenjen izvajanju posameznih nalog), toliko časa se bodo (so)investitorji vedno izmikali. Podobno je s programi za višinska in demografsko ogrožena ter zavarovana območja. Lepo se sicer pred javnostjo sliši, če nekatere projekte prepustimo "ljudski iniciativi", a je zelo malo verjetno, da bodo zahtevna dela tudi primerno izvedena. Še slabše pa je, če vse prepustimo v odločanje čisto tretjim ljudem, ki nimajo pravega interesa, da bi se delo dobro opravilo. Res pa je, da prav takšne objekte v drugih državah večinoma gradijo (oziroma vodijo ustrezno politiko) deželne vlade oz. sorodne uprave (regionalne, pokrajinske, ponekod pa tudi okrožne) in imajo za dosledno izvajanje takšnih projektov primerno sestavljene monitoring službe.

Prav to se je pokazalo v več kot dvajset let stari zgodbi o (ne)asfaltirani plešivsko-luški cesti. Zato moje dopisovanje z županom v zadnjem primeru ni bilo usmerjeno toliko osebno, kot predvsem v to, da bi se čim prej primerno organizirali, saj "ad hoc" rešitve običajno povzročajo le zmedo med ljudmi. Govoriti samo o "praznih proračunskih žakljih" pa so zgodbe za prvo silo, ki prej ali slej pripeljejo ljudi (na različno odgovornih mestih) v malodušje.

Podobna zgodba se kaže tudi pri načrtovani razglasitvi mesta Grosuplje, o kateri v zadnjih tednih nekateri že (spet in samo) "politično razmišljajo". Pogled z naše perspektive bomo objavili v eni od jesenskih števil. Že zdaj pa je dovolj jasno, da imamo lahko vsaj tri vrste razglašene mesta:

1. deklarativna, kjer bomo npr. samo postavili neprometne oznake "PRIJAZNO MESTO GROSUPLJE" ob vseh prometnih vpadnicah,
2. mestna občina, ki bo administrativno ustrezala predpisom in
3. dejansko mesto, ki bo imelo zadovoljivo razvite (tudi družbene) dejavnosti in primerno opremo, da bo to mesto zares tudi živelo.

Vsaj prva in zadnja različica sta daleč ena od druge, v hierarhiji med slovenskimi mesti pa se bomo po trenutni opremljenosti in dejavnostih v Grosupljem lahko zadovoljili z mestom precej proti koncu seznama.

Jože Miklič

V 93. letu starosti nas je zapustil dragi oče, stari ata in pradedek

ALOJZ ZUPANČIČ,

po domače Valentinov ata iz Sp. Slivnice pri Grosupljem.

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem, prijateljem in sosedom, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti, darovali cvetje, sveče in darove za cerkev in nam izrekli sožalje. Posebna zahvala velja sosedom in župniku za lepo opravljen obred, Prostovoljnemu gasilskemu društvu Sp. Slivnica za njihovo spremstvo in tople besede ob slovesu. Hvala pevcem za zapete žalostinke in g. Grebencu za zaigrano Tišino.

Še posebej se želimo zahvaliti dr. Grabljevevi-Miklavčič in patronažni sestri Klavdiji za njuno skrb in lajšanje zadnjih dni njegovega življenja.

Hvala vsem, ki ste ga imeli radi, ga spoštovali in ga boste ohranili v lepem spominu.

Sinova Tone in Slavko z družinama

Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije Sporočilo za javnost

Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije obvešča zavarovane osebe o novi možnosti elektronskega naročanja konvencijskih potrdil za uveljavljanje pravic do nujnega zdravljenja med začasnim bivanjem v tujini preko Zavodove spletne strani <http://www.zzs.si>.

V okviru celovite akcije "Urejanje zdravstvenega zavarovanja pred odhodom v tujino v letu 2000" Zavod z dnem 26.6. 2000 omogoča osebam, ki so obvezno zdravstveno zavarovane v Republiki Sloveniji, elektronsko naročanje potrdil, ki so določena z meddržavno pogodbo (konvencijo), in sicer za državo Avstrijo, Belgijo, Hrvaško, Italijo, Luksemburg, Nemčijo, Nizozemsko in Romunijo.

Naročnik potrebuje za uspešno elektronsko naročanje konvencijskih potrdil poleg veljavne kartice zdravstvenega zavarovanja dostop do interneta ter spletni brskalnik Microsoft Internet Explorer ali Netscape Communicator, različico 4.0 ali novejšo. Zaželeno je, da ima naročnik tudi naslov za prejemanje elektronske pošte.

Postopek naročanja je preprost in prilagojen Internetu. Konvencijska potrdila naroči naročnik na spletni strani Zavoda (<http://www.zzs.si>) zase ali za večjo skupino zavarovanih oseb (skupno največ 7 oseb), in sicer na podlagi vnosa vidnih podatkov izpisanih na kartici zdravstvenega zavarovanja. Pristojne službe Zavoda z elektronsko pošto naročniku v roku 24-ih ur potrdijo sprejem naročila, obdelajo naročilo in v primeru, da ni ovir za izdajo konvencijskih potrdil (npr. neuspešna identifikacija osebe, neu-

rejen status zavarovane osebe v obveznem zdravstvenem zavarovanju idr.) pošljejo konvencijska potrdila naročniku z navadno pošto pošiljko v roku 3 delovnih dni. Zavarovane osebe opozarjamo, da je posamezno naročilo lahko vezano le na eno državo in da se konvencijsko potrdilo izda za obdobje največ 90 dni. Zavarovanim osebam priporočamo, da opravijo naročilo vsaj 4 delovne dni pred odhodom v tujino in sicer zaradi časa potrebnega za obdelavo naročil in pošiljanja po pošti.

Nova elektronska storitev je brezplačna, saj Zavod na ta način pomembno znižuje stroške lastnega poslovanja, promovira sodobno elektronsko poslovanje in dosega boljše organizacijske pogoje za delo oddelkov oz. služb za mednarodno zavarovanje v času turistične sezone.

Nova elektronska storitev se je v obdobju testiranja izkazala za varno. Informacijski sistem, ki podpira elektronsko naročanje, zagotavlja varen prenos osebnih podatkov, saj omogoča kriptiranje podatkov, celovitost prenosa podatkov in skrb, da so podatki naročnika zagotovo posredovani na strežnik Zavoda in ne na katerikoli drugi strežnik. Zavod bo, tako kot to velja tudi za celotno dejavnost Zavoda, vse podatke varoval v skladu z zakonom o varstvu osebnih podatkov.

Dodatne informacije dobijo zavarovane osebe na spletnih straneh Zavoda in na oddelkih oz. službah za mednarodno zavarovanje v vseh območnih enotah in izpostavah Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije

**ZAVOD ZA ZDRAVSTVENO
ZAVAROVANJE SLOVENIJE**

Gremo na počitnice

Počitniški fotoutrinki - Marjan Trobec

Slovenci smo narod, ki rad potuje. Da boste na počitnicah brez skrbi, vzemite s seboj potovalno lekarno. Pri tem vam bo v pomoč farmacevt v lekarni. Upošteval bo: kdo potuje, kdaj potuje (letni čas), kam potuje, čas trajanja počitnic... Pacientu bo pred odhodom na počitnice svetoval zdravila, ki jih je mogoče dobiti brez zdravniškega recepta in so vsakemu laiku koristna pri prvi pomoči. To so:

1. Zdravila proti slabosti, ki jih je potrebno vzeti pol do eno uro pred vožnjo.

2. Zdravila proti driski.

Driska je najpogostejša zdravstvena težava popotnikov v tropskih in subtropskih krajih. Večino drisk povzroča pomanjkljiva higiena in neredna ter nepravilna prehrana.

Nevarna hrana: hrana postrežena na sobni temperaturi (hladni buffet), sadje in zelenjava brez lupine (solata), mleko, mehki siri, surovo meso (tatarski biftek).

Pazljiva prehrana in upoštevanje higienskih ukrepov sta zato glavna ukrepa za preprečevanje driske na potovanju.

Varna hrana: prekuhana hrana, postrežena še vroča, sadje in zelenjava, ki ju sami lupimo, mleko v prahu, zelo sladka hrana, suha hrana.

Simptomi potovalne driske so: slabost, bruhanje, trebušni krči, vročina. Pri zdravljenju akutne vodene driske (ta traja običajno 3-5 dni) je najbolj pomembno nadomeščanje vode in soli. Namesto vodovodne vode svetujemo kupljeno vodo v originalni embalaži. Gazirane pijače so zaradi nižjega pH (4-5) varnejše od negaziranih, ker kislo okolje deluje bakteriostatsko.

Bolnik lahko tekočino in elektrolite nadomešča z uživanjem juh ali slanih palčk. Če driska traja dlje in bolnik dobi vročino, mora poiskati zdravniško pomoč.

3. Zdravila proti zaprtju.

Vzroki za zaprtje na potovanju in počitnicah so največkrat nepravilna prehrana in preveč sedenja (v avtobusu, letalu). Svetujemo preparate sene in glicerinske svečke, ki učinkujejo hitro in nimajo stranskih učinkov.

4. Zdravila proti bolečinam, vročini in prehladu

Ta zdravila imenujemo analgetiki-antipiretiki. Priporočamo paracetamol (tablete ali sirup za otroke), acetilsalicilno kislino (tablete) ali ibuprofen (tablete).

5. Zdravila, ki jih je predpisal zdravnik.

Bolnik s kronično boleznijo mora na potovanje vzeti s seboj zdravila, ki jih stalno jemlje.

6. Zdravila za blažitev alergičnih težav in pikov insektov.

Pogoste so alergije na sonce. Pojavi se rdeč izpuščaj, ki srbi. Priporočamo kreme proti alergiji, v hujših primerih tudi tablete. Človek, ki mu grozi anafilaktični šok predvsem pri piku ose ali čebele, se bo s svojim zdravnikom posvetoval o ukrepih pri morebitnem piku. S seboj bo imel predpisana zdravila, ki jih bo pravočasno vzel.

To je le nekaj nasvetov za samozdravljenje na počitnicah. Bralcem Grosupeljskih odmevov želim, da bi jim čim manjkrat uporabili in preživeli brezskrbne in zdrave počitniške dni.

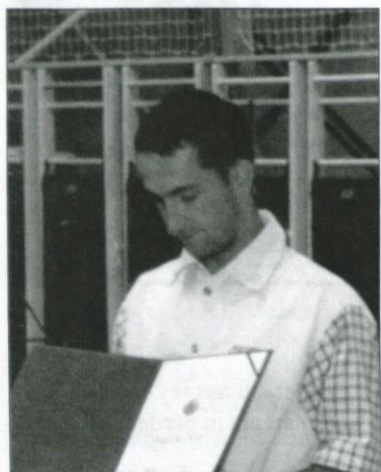
Dragana Žitnik

Tudi takole se pride na Magdalena-M.T.

Društvo Explorik

Priznanje Občine Grosuplje z bronastim znakom

Mlado društvo Eksplorik je društvo ekstremnega popotništva, rekreacije in kulture. Ustanovljeno je bilo decembra 1998 z namenom, da bi združilo mlade navdušence, ki se trudijo izboljšati kvaliteto življenja svojim vrstnikom v našem kraju. Društvo ima 42 članov, ki so po večini mladi (dijaki, študentje). Starostna struktura je 18 do 26 let. Strategija društva je razvoj in izvajanje športnih, kulturnih, zabavnih prireditev in srečanj za vse starostne kategorije s poudarkom na vključevanju mladih.

V sicer kratkem času njihovega delovanja so se izkazali z vrsto odmevnih množičnih prireditev.

Organizirali so: pustovanje za mlade v Grosupljem, smučanja doma in v tujini, že drugo leto pa so uspešno

organizirali športno prireditev *Veter v laseh - s športom proti drogi*. Zelo radi se podajo tudi na izlete v hribe in na jadrnanje z jadrnico po Jadranu. Pripravili pa so tudi potopisno predavanje o Kubi.

Poleg lastne organizacije prireditev v domačem kraju pa so se udeležili tudi mednarodnega kolesarskega maratona v Italiji, kolesarskega maratona po Sloveniji, kjer so uspešno zastopali tako društvo kot tudi svoj kraj Grosuplje. Ves december pa so na novoletnem sejmu v Ljubljani skupaj z Društvom podeželskih žena Sončnica z velikim uspehom predstavljali kmečke dobrote iz grosupeljske doline.

V društvu Explorik so vedno pripravljeni priskočiti na pomoč v akcijah širšega pomena. Zato z veseljem sodelujejo tudi z drugimi sorodnimi društvi in institucijami. Tako so med zimskimi počitnicami sodelovali z OŠ Brinje in se s svojim programom vključili v delo z otroki in jim popestrili njihovo aktivno preživljanje prostega časa.

Člani društva imajo še veliko načrtov za prihodnost, npr: postavitev parka za rolanje, kjer bi mladina lahko varno izvajala razne akcije, ki jih sedaj počnejo po naših cestah. Želijo si urediti igrišče za hokej na rolerjih, zelo radi pa bi obnovili tudi trim stezo na Koščakovem hribu.

Društvu Explorik torej ne manjka idej za nadaljnje delo. Očitno jim tudi volje in energije ne primanjkuje, čeprav pri svojem delu pogosto naletijo na vrsto ovir, ki se največkrat kažejo v pomanjkanju finančnih sredstev.

Občinsko priznanje, ki so ga prejeli za svoje delo, je bilo za člane društva prijetno presenečenje, ki jim zelo veliko pomeni. Kot je povedal predsednik društva Uroš Perme, je to priznanje dokaz, da so pri svojem delu na pravi poti, hkrati pa jim bo to vzpodbuda za njihovo nadaljnje delo z mladimi.

Vera Šparovec

Martin Strel od izvira do izliva Donave

V nemškem mestu Donaueschingen v Schwarzwaldju je v nedeljo, 25. junija, zaplaval pri izviru reke Donave slovenski maratonski plavalec Martin Strel. 2860 kilometrov dolgo plavanje od izvira do izliva Donave v Črno morje v Romuniji naj bi trajalo dva meseca. Martin Strel bo plaval za mir, prijateljstvo in čiste vode. S plavanjem po drugi najdaljši evropski reki bo simbolično povezal razviti del Evrope z vzhodnim nerazvitim delom. Med potjo pa se bo ustavil tudi v Beogradu. Ob začetku so se Strelove plavalne poti udeležili tudi slovenski zunanji minister Lojze Peterle, ki je hkrati tudi predsednik organizacijskega odbora tega maratona, minister za socialo nemške zvezne dežele Baden-Wuerttemberg Friedrich Repnik, župan mesta Donaueschingen in predstavniki več slovenskih kulturnih organizacij, ki delujejo in združujejo Slovence v Nemčiji.

Za tiste, ki ga ne poznajo, naj povemo, da Martin poučuje kitaro na Glasbeni šoli Grosuplje že vrsto let in smo lahko nanj še posebej ponosni. Za ta podvig se je Martin pripravil že kar nekaj mesecev. Ko sem ga zadnjič srečal po enem od njegovih treningov na ljubljanskem kopališču, sva se dogovorila, da se bomo pogovorili nekoliko tudi za Odmeve, a je na koncu zmanjkalo časa. Zato se bomo z njim pogovorili v eni od jesenskih števil.

Jože Miklič

Pogled z igrišča na novo šolo je pravzaprav še lepši, kot bo jeseni iz šole na igrišče, foto Marjan Trobec

Še ena... Zanimivost iz grosupeljskih košarkaških logov

Eden najboljših grosupeljskih igralcev v mladinski reprezentanci KK Grosuplje, ki se je nedavno uvrstila v 1. slovensko košarkaško ligo, BORIS JERŠIN, je odšel skupaj s svojim trenerjem Bojanom Vaupotičem na Košarkaški tabor v Postojno. Tam bosta vse počitnice pridno vadila - Boris bo namreč odslej igral tudi v državni kadetski reprezentanci.

Rokomet

Prve športne dejavnosti v uradno odprti večnamenski dvorani

Odbojka

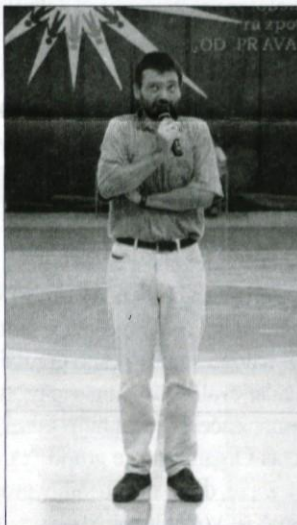
V soboto, 24. junija (zvečer pred tem dnem je bila uradna otvoritev) so bile izredno živahne športne dejavnosti skozi večino dneva. Začele so se že ob 8.30 z revijo rokometnih ekip različnih starosti in nadaljevale z odbojko delno mešanih ekip.

Ob 12.00 uri je predsednik Zveze športnih organizacij Grosuplje g. Božo Starešinič nagovoril prisotne športnike in gledalce. Poudaril je še poseben pomen te nove pridobitve za Grosuplje, kar pa nas vse obvezuje, da se bodo v teh prostorih zares odvijale primerne dejavnosti in da bomo skrbeli za vzdrževanje tega najzgodnejšega objekta v državi.

Grosupeljski mladinci, ki so se nedavno tega prav v tej dvorani kvalificirali v 1. košarkaško ligo, pa so se pomerili s košarkarji KK Bežigrad. Med odmorom pa je nastopila tudi zanimiva plesna skupina navijačic s sodobno koreografijo.

V bodoče pa bomo morali Grosupeljčani napolniti tudi dobrišen del sedežev na tribunah in pomagati našim mladim športnikom vsaj moralno.

Jože M.

Od 0 do 1762 metrov nadmorske višine

Kljub temu, da je v naslovu povedano bistvo našega izleta, pa sem prepričan, da bodo kolesarski navdušenci z zanimanjem prebrali naslednji sestanek.

V petek, 10. junija, ob 5. uri in 15 minut, ko sta jutranja zarja in svetlo modro nebo brez oblaka že začela naznanjati še en lep in vroč dan, so začeli pred gasilski center v Grosupljem prihajati prvi udeleženci kolesarskega izleta "BIO-KOVO 2000". Organizirali so ga člani KD "HITRI POLŽI" Šmarje-Sap. Najzgodnejši obiskovalec gasilskega centra je bil Dušan Hamun, saj je bil glavni organizator izleta in je moral poskrbeti, da so vse stvari tekale kot dobro namažan stroj. Kmalu zatem so prišli še vsi ostali, tako da smo lahko ob 6. uri in 5 minut z avtobusom krenili iz Grosupljeva proti približno 600 km oddaljeni Makarski, ki leži 70 km južno od Splita in ima eno najlepših peščenih plaž na celi jadranski obali. Po 11 in pol urni vožnji, seveda z vmesnimi postanki, smo se o tem lahko prepričali tudi sami. Pa ne samo to. Voda in zrak sta bila tako topla, da smo nekateri prepoteno obleko na hitro zamenjali s kopalkami in se predali užitek, ki jih nudi toplo morje. Pogled nam je neprestano uhajal na strmine, ki so se visoko vzpenjale takoj za Makarsko, zraven pa smo se spraševali, kako bomo doživljali te hribe, gore jutri, ko bomo kolesarili in premagovali višinsko razliko. Že sam pogled na te vrhove je bil spoštljiv.

Čeprav je bilo bujenje naročeno ob 6-ih zjutraj, nas je vznemirjenje pred kolesarjenjem zbudilo že dosti prej. Po vseh opravljenih formalnostih, od oblačenja do zajtrka, smo se ob 7. uri odpravili na pot. Ivo Rupčič, stari maček in reden obiskovalec Makarske, nas je najprej popeljal ob obali do Tučepev, da smo se malo ogreli in poskušali znebiti adrenalina, da se ne bi že takoj na začetku s preveliko vneto zapodili v klanec. Glede na to, da je živo srebro že zjutraj priplezalo do 18

stopinj Celzija, smo bili malo nejevoljni zaradi "sprehajanja" ob obali, saj smo se zavedali, da bo vročina v klanecu še večja. Po slabih 40 minutah vožnje se je začelo zares. Najprej smo kolesarili v senci in hladu dreves, nato še skozi staro vasico, kjer so nas prebivalci gledali z velikim začudenjem, kakor da bi nas hoteli vprašati: "Ja, kaj vam pa je, da rinete v ta breg, ko pa je lep in vroč dan. Raje bi se vrgli v vodo!" Nato smo, po nekaj kilometrih vožnje po soncu, prišli do zapornice, kjer se začne narodni park Biokovo. Pred nami je bilo zopet nekaj gozda, tako da smo se vsaj malo skрили pred žgočim soncem. Ko smo na 800 metrih nadmorske višine, po 1 uri in 20 minutah vožnje v klanec, imeli prvi in edini počitek na vzponu, smo ob pogledu proti obali in morju ugotovili, da smo praktično na vrhu hriba, ki ga je moč videti z obale. Ob pogledu z obale je človek pomislil, da je verjetno to cilj našega vzpona, sedaj pa smo videli, da smo približno na polovici. Do vrha je bilo še 15 km, vožnje. Pri 1000 m n/v pa se je končno malo ohladilo, lahko smo zadihali s polnimi pljuči, pot pa nas je vodila proti celini. Naslednjih 11 km vzpona je bilo speljanega po planoti, tako da smo poleg vzpona imeli tudi nekaj ravnine in manjših spustov. Zadnji del vzpona pa je bil za najvztrajnejše. Za 3

km klanca smo porabili pol ure. Vse skupaj je bilo malce srhljivo, ko si z vrha serpentin pogledal na prekoklesarjeno pot, vendar pa je to prečudovit občutek, ki ga človek doživi na vrhu vzpona, je enkraten in nepopisljiv. Napišem lahko samo to, da je to potrebno doživeti.

Pred nami je bilo še 30 km spusta po klanecu navzdol. Šele ko smo se spuščali, smo videli kakšno strmino smo premagovali. Na koncu smo si bili vsi podobnih misli: če bi se morali najprej spustiti in potem kolesariti nazaj v klanec, bi verjetno rajši vsi poskakali v morje.

O tem, kako se je prileglo popoldansko kopanje v morju in poležavanje na plaži, rajši ne bom pisal, da nam ne bi kdo postal preveč nevoščljiv. Če pa bi rad kdo doživel kaj podobnega, pa se lahko včlani v naše društvo, saj imamo za naslednje leto nekaj podobnega že v mislih, vendar pa je to še skrivnost. Če vas karkoli zanima, lahko pokličete kate-rega izmed naslednjih članov:

Marijo Purkat tel.: 775-788,
Andreja Gantarja tel.: 775-207,
Dušana Hamuna tel.: 041/711-524
in **Mitja Lončarja** tel.: 761-196.
Kolesarsko polži pozdravi!
Kolesarsko društvo "HITRI POLŽI"
Šmarje-Sap
Predsednik, mag. Mitja Lončar

Od jezera do jezera pod Triglavom

V soboto 17.06.2000 zelo zgodaj zjutraj (ob 05.00 uri) smo se otroci - člani Planinskega krožka OŠ Brinje odpravili na dvodnevni planinski izlet. Pred šolo sta nas čakala kar dva avtobusa ter seveda naš planinski vodič, gospod Štibernik.

Pot nas je vodila po novi avtocesti proti Gorenjski, mimo Blejskega in Bohinjskega jezera, do Stare Fužine. Ko je avtobusu zmanjkalo makadamske ceste, smo se peš po gozdni poti odpravili preko Planine Blato. Po eni uri hoje smo v jutranjem soncu zagledali koč na Planini pri Jezeru. Prijazen oskrbnik se nas je razveselil in nam postregel s toplim čajem. Okoli koč so nas z mukanjem pozdravljale lisaste krave, kajti ravno dan prej so jih pripeljali na pašo. Po krajšem počitku smo se mimo prvega jezera odpravili proti koči pri Triglavskih jezerih. Hodili smo po planini Dedno polje in planini Ovčarija. Na poti smo spoznavali redko planinsko cvetje. V jutranjem soncu smo občudovali kranjsko lilijo - najlepšo cvetlico Julijcev, rumene poglačice, rdečo murko, pa tudi druge cvetlice smo lahko spoznali. Ko smo med potjo opazovali planinsko naravo, smo kmalu zagledali Dvojno jezero in Kočo pri Triglavskih jezerih. Ko smo prispeli do koč, pa smo bili kar

malo razočarani, saj nas je koč pričakala zaprta. Po daljšem počitku smo se po planinski poti Štapce vrnili proti našemu prenočišču na Planini pri Jezeru. V hladnem večeru smo si pripravili postelje in se pred spanjem sprehodili okoli jezera pri koči. Naslednje jutro po zajtrku smo se vsi dobre volje pred koč prešteli in v vrsti odpravili proti našemu drugemu cilju - gori visoki 1761 m Pršivec. Ko smo odhajali, nas je gospodar koč Planine pri Jezeru presenetil in nas za slovo pospremil z zvoki harmonike. Po treh urah hoje smo v jasnem vremenu prispeli na Pršivec. Od tu smo lahko v dolini opazili Bohinjsko jezero, okoli nas pa lahko opazovali strme dvatisočake. Ko

smo si malo odpočili in si potešili lakoto ter žejo, pa tudi skupinsko sliko 48 udeležencev je bilo potrebno napraviti, smo se korajžno podali proti dolini. Takoj po spustu je od nas gora zahtevala tudi nekaj planinskih spretnosti in previdnosti, saj smo po strmini navzdol tudi plezali. Po gozdni poti smo kmalu utrujeni in prepoteni prispeli do Planinskega doma na Vogarju, kjer sta nas v bližini že čakala naša avtobusa.

Na poti proti domu sem si sezula planinske čevlje in tako kot tudi veliko drugih planincev zaspala. Ta izlet mi je bil zelo všeč in mi bo ostal v lepem spominu.

Ajda Korenč, OŠ Brinje

Skupina navijačic

Košarka

Planinski krožek

Za 24-urni maraton

Tek sreče po grosupeljskih ulicah je slavnostno odprla Brigita Bukovec

Noč in dan v krogu po Grosupljem

Po prvem krogu

16. junija je v Grosupljem potekal že 9. tradicionalni maraton Tek sreče, ki ga je slavnostno odprla atletinja Brigita Bukovec. Štiriindvajseturni tek po ulicah Grosupljega je že tradicionalno organiziral atletski klub Špela iz Grosupljega, teka pa so se udeležili tudi obiskovalci iz sosednjih občin in že kar tradicionalno tudi župan Brezovice Drago Stanovnik.

Med najbolj zagretimi atleti minuli vikend pa so bili osnovnošolci nižje stopnje, saj so potem ko je Brigita Bukovec prerežala trak na startu kar planili za njo. Maraton, ki je v začetku bolj izgledal kot "sprint" po Grosuplju, je potekal po 1700 metrov dolgi že ustaljeni krožni poti. Tekmovalci so začeli teči pred osnovno šolo Louisa Adamiča na Tovarniški cesti, potem so zavili na Partizansko cesto, nato na cesto na Krko, po Adamičevi cesti pa so se potem vračali nazaj na Partizansko cesto.

Pogoj za udeležbo na maratonu je bila le dobra volja, tekmovalci pa so na startu za simbolično ceno prejeli majico, kasneje pa so jih gostitelji postregli tudi s toplo malico. Uradno je teklo po grosupeljskih ulicah 140 tekmovalcev, vendar jih je bilo po besedah organizatorjev veliko več, saj se niso vsi prijavili na startu. Zmagovalci so bili razvrščeni po starostnih skupinah, na prvih treh stopničkih pa so stali tisti, ki so pretekli največ krogov.

Med najmlajšimi sta bila najbolj uspešna maratonca štiriletna Lea Križman in triletni Gašper Habjan, med najstarejšim pa Hedvika Kotar iz Trbovelj, ki je pretekla kar dobrih 122 kilometrov in Marjan Šircelj iz Grosuplja, družinski pokal je letos prejela družina Sterle iz Velikega Mlačeva.

Predsednica kluba Špela Dizdarevič pa se je tudi letos lahko pohvalila z uspehi kluba.

"Letos smo dobili v klubu tudi državnega prvaka v disku in podprvaka v suvanju krogle v pionirski kategoriji, to je štirinajstletni Matej Godec, ki si je tako že zagotovil reprezentančni dres. Ponosni smo bili tudi na 7. mesto, ki ga je na državnem prvenstvu v teku na 300 metrov z ovirami osvojil Grega Germovšek. Za naše uspehe pa je poleg zagnanih mladih atletov zaslužen tudi enaindvajsetletni trener Danilo Varga, ki mladim zelo pomaga in na njih deluje zelo stimulativno," je dejala Špela Dizdarevič.

Andreja Podlogar

Brigita Bukovec in brezoviški župan Drago Stanovnik pri protokolarnem uvodu ob začetku Teki sreče. V sredini voditelj prireditve z radia Zeleni val in predsednica Atletskega kluba Špela - Špela Dizdarevič

moja sreča

tvoja sreča

Nikoli sami

RDČI KRIZ SLOVENIJE

Rezultati TEKA SREČE 2000

Dečki do 6 let

1. mesto: ADAM Zupančič, HI-PO, 28,9 km; 2. mesto: JAN Ahčin, Škofljica, 18,7 km; 3. mesto: GAŠPER Habjan, Grosuplje, 11,9 km

Deklice do 6 let

1. mesto: TAMARA Dizdarevič, AK ŠPELA, 15,3 km; 2. mesto: LEJA Križman, Škofljica, 8,5 km; 3. mesto: ULA Hren, Grosuplje, 5,1 km

Dečki od 1992 do 1993

1. mesto: MIHA Križman, AK ŠPELA, 49,3 km; 2. mesto: ŽIGA Ahčin, AK ŠPELA, 42,5 km; 3. mesto: TONI Stanovnik, BREZOVICA 5,1 km in ERIK Zupančič, MZG, 5,1 km

Deklice od 1992 do 1993

1. mesto: JANJA Kastelic, Zagradec, 47,6 km; 2. mesto: MAŠA Strle, 40,8 km; 3. mesto: ŠPELA Zorko, 35,7

Fantje od 1989 do 1991

1. mesto: JAKA Ferkulj, Grosuplje, 85,0 km; 2. mesto: PETER Pajk, Grosuplje in ZUPANČIČ David, HI-PO, 69,7 km

Dekleta od 1989 do 1991

1. mesto: ANITA Prpič, Grosuplje, 39,1 km; 2. mesto: ALEŠA Zrimec, Grosuplje, 25,5 km; 3. mesto: MAJA Kastelic, Zagradec 23,8 km

Moški od 1980 do 1985

1. mesto: STANE Govekar, Mekinje, 86,7 km; 2. mesto: ANDREJ Antolič, Šmarje-Sap, 85,0 km; 3. mesto: DARKO Perko, Gabrovček, 62,9 km

Ženske od 1980 do 1985

1. mesto: JANJA Kocjančič, Lobčec, 110,5 km; 2. mesto: NINA Kastelic, Zagradec, 93,5 km; 3. mesto: MAJA Miklič, Grosuplje, 20,4 km

Moški od 1986 do 1988

1. mesto: BOŠTJAN Kadunc, Perovo, 103,7 km; 2. mesto: JURIJ Erdeljc Ljubljana, 100,3 km; 3. mesto: ROK Vidic, Grosuplje, 91,8 km

Ženske od 1986 do 1988

1. mesto: DANIJELA Markovič Grosuplje, 68,0 km; 2. mesto: MAJA Janežič, Grosuplje 59,5 km; 3. mesto: MARTINA Cifer, Grosuplje, 57,8 km

Moški od 1966 do 1979

1. mesto: BOJAN Kuhelj, Mekinje, 130,9 km; 2. mesto: STANKO Roškar, Ptuj, 71,4 km; 3. mesto: LEON Zupančič, HI-PO, 85 km

Ženske od 1966 do 1979

1. mesto: URŠULA Debevec, Ljubljana, 15,3 km; 2. mesto: VESNA Pavli, Grosuplje, 5,1 km; 3. mesto: TATJANA Zupančič, Grosuplje, 1,7 km

Moški od 1950 do 1965

1. mesto: TOMAŽ Majer, Bohinj, 107,1 km; 2. mesto: SAMO Zrimec, Grosuplje, 85,0 km; 3. mesto: MIRO Cvim, Borovnica, 76,5 km

Ženske od 1950 do 1965

1. mesto: VIDA Trontelj, Perovo-Grosuplje, 76,5 km; 2. mesto: STANKA Krivec, Grosuplje, 68,0 km; 3. mesto: ANICA Terovšek, Sp. Blato, 52,7 km; 3. mesto: IRENA Erdeljc, Ljubljana, 52,7 km

Moški od 1949 in starejši

1. mesto: ZVONKO Jelen, Ljubljana, 108,8 km; 2. mesto: IVAN Janežič, Grosuplje, 69,7 km; 3. mesto: MARKO Zakrajšek, Šmarje-Sap, 52,7 km

Ženske od 1949 in starejše

1. mesto: HEDVIKA Kotar, Trbovlje, 122,4 km; 2. mesto: VERONIKA Dragar, Grosuplje, 22,1 km

DRUŽINE

1. mesto: STERLE, Mlačevo; 2. mesto: LEONOVŠEK, 3. mesto: KRIŽMAN,

Škofljica

PODJETJA/USTANOVE

1. mesto: HI-PO, Grosuplje; 2. mesto: Janez Kastelic Zagradec; 3. mesto: Občina Škofljica

ABSOLUTNI ZMAGOVALEC

Bojan KUHELJ, Mekinje, 130,9 km

ABSOLUTNA ZMAGOVALKA

Hedvika KOTAR Trbovlje, 122,4 km

NAJMLAJŠE DEKLICE

Leja Križman, Lavrica; Klara Zupančič, Grosuplje; Tamara Dizdarevič, AK ŠPELA

NAJMLAJŠI DEČKI

Gašper Habjan Grosuplje; Jan Ahčin, Škofljica; Janez Stanovnik, Brezovica

NAJSTAREJŠI MOŠKI

Marjan Šircelj, Grosuplje; Jusuf Kratovec, Ljubljana; Ivan Janežič Grosuplje

NAJSTAREJŠE ŽENSKE

Hedvika Kotar, Trbovlje; Veronika Dragar, Grosuplje

Stena

Imeli smo otvoritev nove šole in telovadnice in pred tem tudi nove UMETNE PLEZALNE STENE. Tisti četrtek dopoldne je bil zelo napet. Zbralo se nas je kar nekaj iz Planinskega društva in še več "ta mladih" iz šolskega planinskega krožka. Slave je po "plezalno" splezal na vrh stene, da je vpel dve (varovalni) vrvi. Potem pa se je začelo. Šest plezalnih pasov je bilo že pripetih na prvih plezalcih, in... stena je oživila.

Neverjetna zagnanost, navdušenje in talenti. Skoraj vsi so preplezali čez polovico, nekaj pa jih je prišlo čisto na vrh desetmetrske umetne plezalne stene, ki je v zadnji tretjini celo malo previsna.

Ugotovitev: Zelo "kul" in O.K., zato moramo s treningi nadaljevati.

Marjan Trobec

Maraton "peklenskih" češenj

V soboto, 10. 6. 2000, smo se udeležili kolesarskega "Maratona češenj", katerega je organiziralo Kolesarsko društvo Goriška Brda. Na štartu se je zbralo okrog 650 kolesarjev in med njimi nas je bilo dvanaest iz KD Grosuplje. Dolžina proge je bila 110 km in je potekala iz Ljubljane preko Vrhnike, Logatca, Godoviča, Cola v Ajdovščino, kjer je bila kontrola in okrepčevalnica, nato preko Nove Gorice, Solkana v Goriška Brda do cilja v Dobrovi.

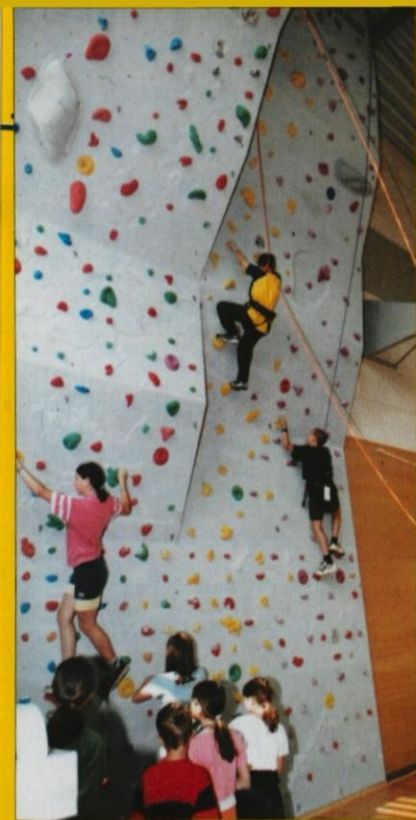
Štartali smo okoli devete ure in se v strnjeni koloni odpeljali proti Vrhniki. Vožnja v tako strnjeni gruči ne predstavlja večjih užitkov, zato smo komaj čakali Vrhiški klanec, kateri je razvel kel kolesarsko gmoto in izvedel selekcijo med dobro in manj dobro pripravljenimi kolesarji. Grosupeljski kolesarji spadamo med dobro pripravljene rekreative, zato nam prvi vzpon ni predstavljal večje ovire. Proti Logatcu je strmina popustila, začela pa se je nova nadloga, hujša od klanca. Razpokane betonske plošče z velikimi režami, neurejene bankine in nezakrpne luknje so predstavljale skrite pasti za tanke pnevmatike naših koles in zahtevale od nas veliko pozornost in koncentracijo, da smo ostali v sedlu. Tudi to nalogo smo uspešno opravili in pot nadaljevali skozi Logatec proti Godoviču. Začel se je najhujši odsek maratona. Organizator je grupo "zaprl", kar pomeni, da so nas stisnili v gručo, kjer smo se vozili takorekoč eden po drugem. Sprednji so zavirali, zadnji so naletavali, skratka daleč od užitkov, zaradi katerih smo se maratona udeležili. Pred vzponom na Čmi vrh so nas ustavili in omogočili za nami vozečim vozilom prehiteti kolesarsko družbo ter malo normalizirati promet. Medtem ko smo čakali na nadaljevanje vožnje, smo med pogovorom ugotovili, da tako ne gre več naprej in se odločili. Mislim, da nas je bilo okoli deset Grosupeljčanov in še nekaj istomišljenikov, kateri smo pobegnili čakajoči glavni in sami napadli Čmi vrh. Sedaj je vožnja postala užitek. Osvojili smo vrh in se spustili proti Ajdovščini, kjer je organizator postavil kontrolno točko in poskrbel za okrepčilo. Sonce je dobivalo na moči in na marsikaterem

obrazu je bilo to jasno opaziti. Po kratkem počitku in obnovljenih zalogah smo se odpravili proti Novi Gorici. V vročini sobotnega opoldneva smo požirali kilometre proti cilju. Znojne kaplje so se pretvorile v manjše potoke in komaj smo uspeli nadomeščati izgubljeno tekočino. Tempo je bil za tiste razmere, temperatura okoli 30 °C in okoli 70 km v nogah, zelo oster, saj se je hitrost napredovanja gibala med 35 in 40 km/h. Bidoni so se praznili in tik pred Novo Gorico usahnili. Pripraviti smo se morali tudi na najhujšo preizkušnjo maratona, na vroči Solkanski klanec. Po desetih minutah regeneracije smo nadaljevali pot in prek Solkanskega mostu prišli do kritične točke. Cesta se je postavila pokonci. Pregreto skalovje na desni je dodatno dvigovalo temperaturo. Na menjalnikih je zmanjkalo najnižjih prestav, oči so bile zalite z znojem, noge so se pričele tresti. Po nekaj kilometrih agonije malo odmora. Cesta se je prevesila v dolino in celice so bile deležne svežega kisika. Potem pa zopet klanec in tako skoraj do cilja. V Dobrovi so nam pripravili sprejem, kot se spodobi za heroje peklenskih češenj. Na ciljnem prostoru je igrala lokalna godba in tako dvigovala zbito moralo, podelili so nam spominske medalje in nam pripravili malico. Med udeleženci so žrebali praktične nagrade in pripravili kulturni program. Po končani prireditvi smo se utrujeni in bogatejši za še en maraton odpeljali domov.

Kaj povedati za konec. Letošnjega maratona češenj se bomo gotovo spominjali po gneči, po vročini, predvsem pa po gostoljubnosti Bricov. Zato smo že zdaj prepričani, da se naslednje leto zopet odpravimo na opisano pot.

KD Grosuplje, Andrej Jerman

Instalacije · grosuplje d.d.
1290 GROSUPLJE, ADAMIČEVA 51 - TELEFON: 061/764-233

zaposlimo:

1. VEČ KV MONTERJEV OGREVALNIH IN VODOVODNIH NAPRAV

2. VEČ DELAVCEV ZA PRIUČITEV

- POMOŽNI MONTER OGREVALNIH NAPRAV
- POMOŽNI MONTER VODOVODNIH NAPRAV

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev sprejemamo 15 dni po objavi na naslov:

INSTALACIJE GROSUPLJE d.d.
Adamičeva 51, 1290 Grosuplje

STOLARNA Dobrepolje d.d.

Podgorica 21
1312 Videm-Dobrepolje

vabi k sodelovanju
MIZARJE, TEHNIKE, INŽENIRJA za različna opravila v družbi
- programerji, konstruktorji, tehnologi, samostojni komercialisti.
Nov izziv bi bilo tudi delo na novem 5-osnem obdelovalnem centru.
Vaše cenjene ponudbe pričakujemo na našem naslovu.

LauraStar

Made in Switzerland

POPOLNO LIKANJE...

...HITRO IN PREPROSTO

...BREZ ZMEČKANIH GUB

LauraStar ni brez razloga najbolje prodajni tlačni parni likalni sistem v Evropi.

Zasnovan za uporabo v gospodinjstvu, združuje likalnik LauraStar najpomembnejše prednosti in lastnosti profesionalne likalne naprave. Prepričajte se!

Za vse dodatne informacije ali če želite prospekte in predstavitev likalnika pokličite podjetje **PEJAL**.

Zastopa, prodaja in pooblaščen servis:

1290 Grosuplje, Cesta na Krko 12, tel. 061/771-381, 772-875, faks 061/762-557

pejal

2 LETNA GARANCIJA

LauraStar

JOŽE
AHLIN
s.p.

EL TEHNIKA

Kolodvorska 1, Grosuplje, tel. & fax. 061/ 771-451

BLANCO

Candy

BELA
TEHNIKA IN
GOSPODINJSKI
APARATI
POTROŠNIKOM

NAJBOLJ ZNANE IN PRILJUBLJENE ZNAMKE
AUDIO-VIDEO TEHNIKA

SONY
SHARP

Priključimo vas lahko tudi na
z vsemi družinskimi
ugodnostmi

mobitel
debitel

NOVI
PAKETI!

GLASBENI INSTRUMENTI

YAMAHA

SPET
V NASI
TRGOVINI!

Pooblaščen
zastopnik

PREPRIČAJTE SE V TRGOVINI

tehnounion d.d.

EL TEHNIKA

VELE

Združeni
**NAPREDEK
KOČNA
TABOR**

VELE
prijeten nakup

ŽELEZNINA IVANČNA GORICA

NOVO!

Velika izbira
televizorjev, videorekorderjev,
glasbenih stolpov, kasetofonov,
CD playerjev, walkmanov in avtoradijev
priznanih blagovnih znamk
**PHILIPS, GRUNDING,
SONY, THOMSON in GORENJE.**

Pri nakupu akustike in bele tehnike
**3% GOTOVINSKI
POPUST**

Delavni čas:
pon-pet: 7.00-19.00
sobota: 7.00-13.00
tel: 01 7877 137

Kompletna ponudba bele tehnike

Vele Trgovska družba d.d., Domžale, Ljubljanska 64

GROSUPELJSKI ODMEVI

OGLAS

ŽUPANOVA JAMAVABI NA
OGLEDE:ob sobotah,
nedeljah in
praznikih
ob 15. uri
od marca
do novembra.Skupinski ogledi
po dogovoru.Tel.: 061/7861-323
061/7872-291
GSM 041/ 407-705**Vimont**TRGOVINA Z GRADBENIM IN TEHNIČNIM BLAGOM d.o.o.
Gasilska c. 4, Grosuplje - tel.:061/764-068, tel/faks:061/764-067**FINALNA DELA V GRADBENIŠTVU****STROPOVI-PREDELNE STENE
PO SISTEMU****KNAUF** **Armstrong****d.o.o.**
POLICA 2b
Grosupljetel. 01/786-08-05
GSM 041/705-772
<http://www.sfs.si>**Če želite imeti modne,
ročno izdelane čevlje
po meri - me obiščite.
Popravljam tudi vse
vrste obutve in
usnjeno galanterijo.****ČEVLJAR** *Peter Skubic***LESNI CENTER
HOBY
PROGRAM**
d.o.o. GROSUPLJETaborska 24
tel: 786-11-94
786-58-90
fax: 786-58-95
GSM 041/630-527**VEZANE PLOŠČE Z NEDRSEČO POVRŠINO**

Za tovarnjake in dostavna vozila

**PANEL PLOŠČE
MEDIAPAN
ULTRALES
IVERNE PLOŠČE**tujih in domačih proizvajalcev **IVERAL****FURNIRANE IVERICE****OPAŽNE PLOŠČE****BUKOVE VEZANE PLOŠČE**plošče za ideje **ULTRAPASI****KUHINJSKI PULTI****ZAKLJUČNE LETVE****STENSKE OBLOGE****POHIŠTVENI ROČAJI****NAJDIHOJCA****NOVO!**
svet igrač
POLETNI PROGRAM

NOVA FULL MEGAŠPON TRGOVINA Z IGRAËAMI

SVET IGRAË =

SKORAJ VSE IGRAËE TEGA SVETA!

ADAMIČEVA 26, TEL.: 763-656

**ZAŠČITITE SE PRED SONCEM
IN HKRATI IZKORISTITE NJEGOVE DOBRE LASTNOSTI!****Sveži poletni vonji****KREME ZA SONČENJE**

(proizvodi za samoporjavitve)

KREME PROTI CELULITU**SONČNA OČALA****KOPALKE****Pariz****MODNI DODATKI****Colours
in
fashion****BIJOUX**drogerije *Pariz*, trgovine za pozorne! **INFORMACIJE TEL.: 762-121****Hranilnica****LON d.d. Kranj****JULIJ V LONU -****UGODNI KREDITI ZA VAŠE POČITNICE****NAJBOLJŠE OBRETNOSTNE MERE ZA TOLARSKO VARČEVANJE****OBRITNIŠKI ALI PODJETNIŠKI KREDITI****LOMBARDNI KREDITI Z ZASTAVO VAŠIH VREDNOSTNIH PAPIRJEV****TEKOČI RAČUN (čeki, bankomati, limiti)****V HRANILNICI LAHKO PLAČATE VAŠE POLOŽNICE Z NAJMANJŠO
PROVIZIJO IN KUPUJETE TER PRODAJATE TUJO VALUTO****ZA VSE INFORMACIJE SE OGLASITE NA KOLODVORSKI 3 OZIROMA NAS
POKLIČITE PO TELEFONU 78-64-300 ALI 78-64-600**

Poslovna enota

MAGRO

Grosuplje

Kolodvorska 3

Telefon: 061/764-600

061/764-300

Faks:061/761-719